

GRSociaal
Sociale Dienst Drechtsteden X Drechtwerk

Primaire begroting 2025-2028

Gemeenschappelijke Regeling Sociaal

CONCEPT

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding	3
1.1 Voorwoord	3
1.1 Landelijke en regionale ontwikkelingen	3
1.3 Budgettaire kaders en uitgangspunten	5
1.4 Samenvatting financiële resultaten	7
2 Programmabegroting	12
2.1 Dienstverlening	12
2.2 Bestaanszekerheid versterken	15
2.3 Ontwikkelen naar werk	19
2.4 Zorgen voor ondersteuning	25
2.5 Bedrijfsvoering	30
2.6 Algemene dekkingsmiddelen	36
2.7 Vennootschapsbelasting	36
3 Paragrafen	37
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	37
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen	40
3.3 Financiering	40
3.4 Bedrijfsvoering	43
3.5 Rechtmatigheid	45
3.6 Openbaarheidsparaagraaf	46
3.7 Verbonden Partijen	47
4 Financiële begroting	53
4.1 Overzicht van baten en lasten	53
4.2 Toelichting baten en lasten	54
4.3 DVO's	55
4.4 Financiële positie	57
4.5 Verdeelsleutels	58
4.6 Investeringsplan	58
4.7 Overzicht per taakveld	59
5 Vaststelling	61
Bijlagen	62
Bijlage A Bijdragen per gemeente per Opgave	62
Bijlage B Bijdragen per gemeente per taakveld	63
Bijlage C Meerjarenbijdrage per gemeente	64
Bijlage D Ramingsuitgangspunten per Opgave	67
Bijlage E Verplichte BBV-beleidsindicatoren	67
Bijlage F Begrotingssubsidies	68

1 Inleiding

1.1 Voorwoord

- Onze dienstverlening continu verbeteren, innoveren en aansluiten bij daar waar inwoners het beste geholpen zijn;
- Bestaanszekerheid versterken, ook landelijk een groot vraagstuk, door echte focus op dit onderwerp, intensiever contact en het doen van een bestaanszekerheidscheck;
- Ontwikkelen naar Werk via het Regionaal Werkcentrum en de samenvoeging Drechtwerk en Sociale Dienst Drechtsteden tot volle wasdom laten komen (ook landelijk komen hier extra middelen voor vrij);
- Met Zorgen voor Ondersteuning kritisch kijken naar innovaties die de vergrijzing en continue groei beter kunnen opvangen (denk aan Powerful ageing of nieuwe zorgconcepten en de bestuurlijke opdracht).

Allemaal inhoudelijke onderwerpen die voor 2025 een belangrijke basis voor deze begroting vormen. En dat tegen de achtergrond waarbij de bedrijfsvoering de nodige uitdagingen kent (personeel wordt schaarser, ICT Beweegt dat in 2024 tot een daadwerkelijke overstap moet leiden en financiën die bij onze eigenaren een steeds grotere uitdaging worden). Deze ontwikkelingen vormen de basis van deze begroting en zijn via de uitgangspuntennotitie 2025 al qua consequenties voorbereid in samenwerking met de gemeenten.

Ook in de context van de Drechtsteden zien we dat het werken aan en zichtbaar maken van publieke waarde in het sociaal domein steeds belangrijker worden. Daarnaast weten we nog niet wat de gevolgen zijn van de kabinetsformatie op het sociaal domein. Door het grootste deel van de organisatie gemeentegericht in te delen, zijn we in staat om meer in te spelen op de lokale omstandigheden. Cruciaal, omdat de druk op ons werk vanuit onze gemeenten alleen maar zal toenemen. De vaardigheden om in te kunnen springen op gemeentelijke behoeften, aan te sluiten bij het lokale netwerk en vooral goed zichtbaar zijn, worden steeds belangrijker.

Al deze aspecten vragen om een GR Sociaal die vooruit kijkt, die anticipeert op ontwikkelingen en wendbaar is. Waarin de kennis die we hebben van de opgaven, de inwoners en de landelijke ontwikkelingen meer gedeeld wordt, of dat nu via regionale of lokale gesprekken, landelijke tafels of digitaal via rapportages en dashboards. Kennis is onontbeerlijk in de omgeving van het sociaal domein. Uitdaging is ook om met gemeenten (al dan niet volledig gezamenlijk of 1-op-1) ontwikkelingen, ideeën en kansen consequent om te zetten naar acties die bijdragen aan de publieke waarde.

1.1 Landelijke en regionale ontwikkelingen

Hernieuwde doelstellingen: focus op onze publieke waarde

In het afgelopen jaar is het denken en werken met hernieuwde doelstellingen verder geconcretiseerd. In de aangescherpte doelen in deze begroting hebben we steeds per opgave beschreven wat ons maatschappelijk gezien voor ogen staat, hoe we die doelen gaan bereiken en welke acties we daarvoor ondernemen. Ook de onderlinge samenhang tussen de doelen per opgave, het opgave-overstijgende aspect, is van cruciaal belang. Als publieke organisatie opereren we steeds in een politieke context die snel kan veranderen en kan er spanning ontstaan tussen de zaken die wij ons voorgenomen hebben te gaan doen en de politieke opinie die wij te verwerken krijgen. Ook hiervoor geldt dus dat het verstandig is om steeds in verbinding te blijven met de politieke en maatschappelijke context waarin we ons bevinden en te blijven onderzoeken waar veranderingen kunnen optreden en hoe we die moeten incorporeren. Net als onze inwoners willen wij natuurlijk ook een stabiel en voorspelbaar bestaan: de manier om daar geen stress van te krijgen is de beweeglijkheid in onze organisatie hoog te houden en desondanks op koers te blijven. Voor de doelen in deze begroting betekent dit dus: blijf onderzoeken of de gekozen doelstellingen en vertaling daarvan naar acties nog steeds passend zijn in de actuele context en veer mee / stel bij waar dit nodig is.

Financieel perspectief

Dit gaat over het jaar 2026, waarin er op landelijk niveau nog veel onduidelijkheid is over de financiering van het sociaal domein. Gemeenten staan voor een grote opgave hoe hun begroting sluitend te krijgen. Hoewel er dus ook nog altijd een mogelijkheid is dat het uiteindelijke ravijn gaat meevallen, is besloten om te onderzoeken welke mogelijkheden er liggen bij gemeenten zelf en bij hun verbonden partijen om te bezuinigen op de uitgaven. Het zal hierbij niet alleen gaan om besparingen op ons beleidsgeld, maar mogelijk ook onze bedrijfsvoering raken. We denken daarbij vooral vanuit het langere termijn perspectief: waar kunnen we door innovatie, anders en slimmer organiseren en intensievere samenwerking (zoals gemeenten (lokaal), maatschappelijke partners of andere samenwerkingsverbanden) in onze dienstverlening efficiënter én effectiever worden. Eind augustus 2024 moet dit leiden tot een rapportage met keuzemogelijkheden, die voorgelegd kunnen worden aan de raden, met daarin concrete uitwerkingen. Omdat met het opstellen van deze begroting de keuzes nog niet gemaakt zijn, hebben we voor nu in de begroting 2025 al wel nadrukkelijk rekening gehouden met ontwikkelingen die concreet genoeg zijn en een positieve invloed kunnen hebben op dit vraagstuk. Denk aan de invoering van Powerful Ageing, werk-fit maken van klanten die langer dan twee jaar in de bijstand zijn en een pilot LKS zijn hier goede voorbeelden van. Ook het bewust afstappen van de afspraak dat apparaat in 2025 niet meegroeit met de taak (klantenaantallen) is een voorbeeld waar al rekening mee is gehouden. Mochten later dit jaar (2024) raden keuzes maken die van invloed zijn op de begroting 2025, dan zullen deze ofwel via een aparte begrotingswijziging ofwel via de voorjaarsbrief 2025 alsnog een plek krijgen in de begroting voor 2025.

De belangrijkste zaken voor 2025:

- **De ontwikkelingen rondom het Regionaal Werkcentrum:** het RWC is een regionaal samenwerkingsverband van UWV en SDD, waarbij we in overleg met het bestuur van de arbeidsmarktregio een gezamenlijke dienstverlening zullen opzetten. De bedoeling is om samen een loket te vormen waarbij werkenden, werkzoekenden en werkgevers op een plek terecht kunnen. Behalve een sterke uitvoeringsdimensie, biedt dit RWC ook meer strategische kansen om arbeidsmarktbeleid, de inzet van scholing en het inspelen op tekortsectoren meer in samenhang met Economie / de centrumgemeente uit te voeren. Cruciaal voor onze opgave 'Ontwikkelen naar werk', maar ook voor onze processen rondom intake, de poort, triage, samenwerking lokaal / regionaal. Het ligt in de planning om het RWC in de tweede helft van 2024 operationeel te krijgen. Het implementatieplan moet nog worden opgesteld. Hierin moeten strategische keuzes gemaakt over wat wel en niet onder deze ontwikkeling past.
- Daarnaast staan ook **robuuste veranderingen in de zorg** op het programma. De financiële en personele tekorten dwingen de overheid tot het maken van nieuwe keuzes. Het is nog onduidelijk welke richting deze ontwikkeling op gaat. We volgen deze ontwikkeling uiteraard nauwlettend en praten waar mogelijk mee via onze vertegenwoordigende organen en zetten in op lobby op dit thema.
- **Bestaanszekerheid** is bovendien landelijk volop in het nieuws: er wordt meer en meer terecht aandacht aan dit onderwerp, de complexiteit van onze regelingen, de uitvoering en de menselijke maat besteed. **Vereenvoudiging, maatwerk** en samenwerking zijn daarbij van cruciaal belang.
- **Focus op uitvoeringsprocessen en gebruik ICT:** het werken in nieuwe afdelingen als onderdeel van een maatschappelijke opgave betekent ook dat het nu echt nodig wordt om grondig te kijken naar onze uitvoeringsprocessen. We benutten de mogelijkheden die onze systemen bieden niet optimaal. Nu we een visie hebben op hoe we vanuit de opgaven – inclusief de opgave dienstverlening – ons naar de inwoner willen verhouden, is het een logisch moment om te onderzoeken hoe we tot een integraal herontwerp van onze belangrijkste dienstverleningsprocessen kunnen komen. Met het efficiënter maken van onze processen, waarbij we ook naar de rolverdeling tussen functies onderling kijken en de mogelijkheden van onze systemen optimaler gaan benutten, kunnen we het werken eenvoudiger en leuker maken en zorgen dat er meer tijd beschikbaar komt voor zaken die nu blijven liggen. Ook kunnen we de besturing dan vereenvoudigen. Er ligt dan ook een logische koppeling met de ICT inrichting.
- **Professionele ontwikkeling:** in 2024 en 2025 gaan we gericht inspelen op de wensen die er bij onderdelen (afdelingen, bepaalde groepen medewerkers) van onze organisatie bestaan. Rondom stress-sensitief handelen is al een keuze gemaakt: deze training biedt een verdieping voor een grote groep medewerkers. We zullen hierbij ook eigen trainers opgeleid, zodat we naar de toekomst toe het vakmanschap in onze organisatie hiervoor kunnen borgen. Daarin gaan we ook de verbinding leggen met onze maatschappelijke partners.

1.3 Budgettaire kaders en uitgangspunten

Om de verbinding te versterken, stellen de gemeenten en de GR Sociaal gezamenlijk jaarlijks een uitgangspuntennotitie op. De uitgangspunten uit deze notitie dienen als basis voor het opstellen van de primaire begroting 2025 en voor de meerjarenraming 2026 tot en met 2028. Op deze manier zijn gemeenten tijdig betrokken in het proces om te komen tot de primaire begroting 2025 GR Sociaal. De uitgangspunten worden in deze paragraaf nader toegelicht.

Bandbreedte meerjarenramingen

In een primaire begroting is tevens een meerjarenraming opgenomen voor de drie volgende jaren. Gezien de grote onzekerheden en de vele ontwikkelingen is het lastig om deze op te stellen. Het uitgangspunt voor de primaire begroting is reëel ramen en rekening te houden met de onzekerheden. Net als in vorige begrotingen (conform besluit Algemeen Bestuur begin 2024) wordt in de primaire begroting 2025 voor de meerjarenraming een bandbreedte op de onzekerheid gehanteerd. Deze zal oplopen van +2/-2% voor 2026 tot +6/-6% voor 2028. De onderkant van de bandbreedte zal in de meerjarenraming worden opgenomen. In de risicoparagraaf wordt de bandbreedte als risico opgenomen.

Inhoudelijk compleet

De primaire begroting 2025 moet zoveel mogelijk inhoudelijk compleet zijn en een zo integraal mogelijk beeld geven van de financiële consequenties. De primaire begroting 2025 kan daarom naast het bestaand beleid ook voorstellen bevatten voor nieuw en/of gewijzigd beleid.

Begrotingswijzigingen

Indien blijkt dat de begroting 2025 in 2024 moet worden bijgesteld op basis van het regeerakkoord, coalitieakkoorden, aangepaste CPB-ramingen of andere materiële wijzigingen, dan gebeurt dat via afzonderlijke begrotingswijzigingen die ter besluitvorming worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur en zoveel mogelijk via de geëigende momenten van de P&C cyclus.

Financiële bijdragen gemeenten

De grondslag voor de financiële bijdrage van de gemeenten aan de GR Sociaal ligt vast in de Bijdrageverordening 2023. Hierin zijn drie soorten bijdragen benoemd:

1. een bijdrage aan de uitvoeringsorganisatie Sociale Dienst Drechtsteden voor de taken en bevoegdheden uit artikel 5 van de regeling;
2. een bijdrage aan de uitvoeringsorganisatie Drechtwerk voor de taken en bevoegdheden uit artikel 6;
3. een op basis van een dienstverleningsovereenkomst (DVO) voor de taken, die buiten de taken opgenomen in artikel 5 en 6 van de regeling zijn opgenomen.

Verdeelsleutels

Het ophalen van de eerste twee bijdragen gaat aan de hand van een aantal verdeelprincipes de daarbij horende verdeelsleutels. In 2021 zijn de verdeelsleutels van de Sociale Dienst Drechtsteden samen met de gemeenten geactualiseerd aan de hand van zeven criteria: uitlegbaar, transparant, eenvoudig, toekomstbestendig, maatwerk en integraliteit faciliteren en stabiliteit. Dit heeft geresulteerd in nieuwe verdeelsleutels, die per 2021 zijn vastgesteld en die vanaf het begrotingsjaar 2023 volledig ingevoerd zijn.

De verdeelsleutels zijn opgenomen in paragraaf 4.4. In 2024 wordt de verdeelsleutel voor Drechtwerk geactualiseerd. Ten tijde van het opstellen van deze begroting was de uitkomst hiervan nog niet bekend. De huidige verdeelsleutel is daarom benoemd.

Financieel kader

De Uitgangspuntennotitie 2025-2028 is 25 januari j.l. vastgesteld door het Algemeen Bestuur en tot stand gekomen in co-creatie met de gemeenten vanaf het najaar 2023. De notitie is de basis voor de primaire begroting en is in dit document vertaald in een financiële begroting.

Er is reëel geraamd aan de hand van de ontwikkeling van de trends. Dit reëel ramen betekent:

- Ontwikkeling <trend> van de kosten (baten en lasten) per product in de afgelopen jaren;
- Ontwikkeling <trend> van de aantallen klanten per product in de afgelopen jaren.
- De omvang en het niveau van de formatie op organisatieniveau wordt bepaald aan de hand van de opdracht(en) vanuit de gemeente en de op te leveren resultaten.

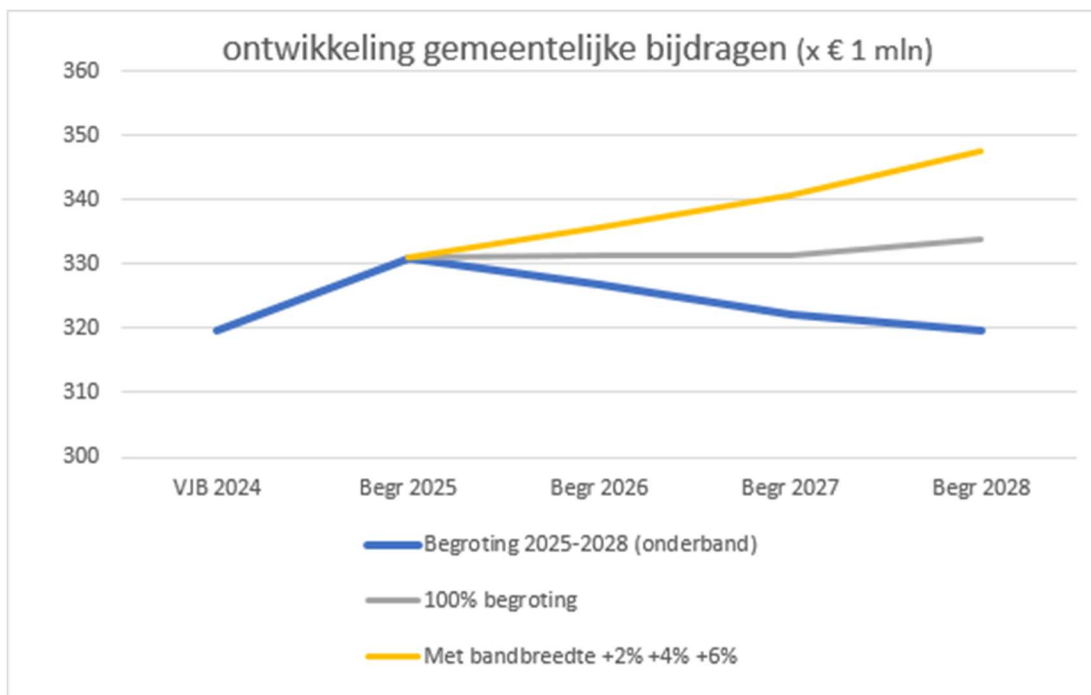
Hierbij wordt ook permanent gekeken naar procesoptimalisatie en de mogelijkheden van automatisering om zo efficiënt mogelijk te werken.

We zien we in absolute getallen een grote stijging. Dat gegeven de context waarin gemeenten financieel verkeren en onduidelijkheid van de (groei van) rijksfinanciering en de bestuursopdracht "Verkenning bijdrage van de GR Sociaal aan verminderen financiële problematiek gemeenten" (AB 7 december 2023). Vanuit dat kader is onderzocht welke mogelijkheden er zijn om de stijgende financiële druk enigszins te mitigeren binnen het huidige beleid. Soms door scherper aan de wind te varen met een hoger risicoprofiel, vanuit door te voeren pilots en een verwachting in het effect hiervan te vertalen naar de uitgangspunten en vervolgens financieel vertaald.

In onderstaande grafiek is de ontwikkeling te zien van de bijdrage van de gemeenten. Die staat gelijk aan de netto kosten. Het jaar 2024 geeft de verwachte bijdrage weer die we op basis van de nu bekende cijfers en aantallen voorzien en zijn opgenomen in de Voorjaarsbrief 2024.

Te zien is:

1. De autonome ontwikkeling onder aftrek van maatregelen (**Grijze lijn**)
2. De bandbreedte waarbinnen de bijdrage zich statistisch kan bewegen vanaf 2026 van min 2% oplopend tot 6% in 2028 (**Blauwe lijn**)
3. De bandbreedte waarbinnen de bijdrage zich statistisch kan bewegen vanaf 2026 van plus 2% oplopend tot 6% in 2028 (**Gele lijn**)

De ramingen in de voorliggende begroting zijn opgenomen op basis van de blauwe lijn dus de onderkant van de bandbreedte. Dit onverlet dat gemeenten voor zichzelf een lokale inschatting kunnen maken in het bereik tussen de gele en blauwe lijn op basis van lokale ontwikkelingen.

1.4 Samenvatting financiële resultaten

De begroting 2025 GR Sociaal leidt tot een wijziging (verhoging) van de bijdragen voor gemeenten van per saldo € 24.956 ten opzichte van de Primaire Begroting 2024 jaarschijf 2025. Daarbij wordt opgemerkt dat het grootste deel van deze stijging reeds heeft plaatsgevonden in 2024 en daarmee doorwerkt in de conceptbegroting 2025. Per opgave zullen we dit nader toelichten.

Ten opzichte van de cijfers in de Uitgangspuntennotitie 2025 is de conceptbegroting 2025 € 3,984 mln hoger. Dit komt doordat in de Uitgangspuntennotitie een inschatting is gemaakt van de realisatiecijfers 2023 (met stand per september 2023) en de definitieve ontwikkeling van de klantenaantallen en verwachte indexaties die als vertrekpunt dienen voor de begroting 2025. Nu de definitieve cijfers bekend zijn (jaarrekening 2023) is de doorrekening hierop aangepast. Daarnaast was in de Uitgangspuntennotitie de actualisatie van de begroting van Drechtwerk en de Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio Drechtsteden nog niet opgenomen.

Er loopt los ook een financieringsstroom voor de aparte DVO's, zoals de programmakosten voor Wet Inburgering, Beschermd Wonen, Leefgeld Oekraïners en Kindertoelagenaffaire. Dit staat los van bovenstaand bedrag, meer informatie hierover is terug te vinden in hoofdstuk 4, paragraaf 4.3 van de conceptbegroting.

Meerjarenbegroting 2025-2028	Begroting 2024 js 2025	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten					
Bestaanszekerheid versterken	129.975	138.787	136.233	133.459	131.615
Ontwikkelen naar werk	56.118	56.421	55.585	54.526	53.975
Zorgen voor ondersteuning	79.572	87.786	87.799	87.930	88.036
Bedrijfsvoering	60.467	68.094	67.293	66.484	66.419
Totaal lasten	326.132	351.088	346.909	342.400	340.045
Baten					
Bestaanszekerheid versterken	129.975	138.787	136.233	133.459	131.615
Ontwikkelen naar werk	59.014	56.978	56.000	54.865	54.314
Zorgen voor ondersteuning	79.572	87.786	87.799	87.930	88.036
Bedrijfsvoering	57.571	67.537	66.878	66.145	66.080
Totaal baten	326.132	351.088	346.909	342.400	340.045
Saldo van lasten en baten	0	0	0	0	0

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Primaire begroting 2025 t.o.v. de Uitgangspuntennotitie 2025 en jaarschijf 2025 uit de begroting 2024

Voorafgaand aan de begroting 2025 is de Uitgangspuntennotitie 2025 opgesteld en in januari 2024 door het AB vastgesteld. Hierin zijn behalve de uitgangspunten ook de mogelijke financiële effecten opgenomen, zowel per Opgave als per gemeente. De Uitgangspuntennotitie is daarbij afgezet ten opzichte van de jaarschijf 2025 van de begroting 2024. In de bijlagen is op hoofdlijnen een overzicht van de uitgangspunten opgenomen.

In het volgende overzicht is de begroting 2025 per Opgave en product afgezet tegenover de Uitgangspuntennotitie 2025 en de jaarschijf 2025 uit de actuele meerjarenbegroting 2024.

Opgave / product	Begroting 2025		Uitgangspunten-notitie 2025		Begroting 2024 (jaarschijf 2025)	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bestaanszekerheid versterken	138.787	138.787	138.238	138.238	129.975	129.975
Inkomensondersteuning	126.846	126.846	126.154	126.154	118.420	118.420
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.177	2.177	2.192	2.192	2.349	2.349
Minimabeleid	9.763	9.763	9.892	9.892	9.205	9.205
Ontwikkelen naar werk	56.421	56.978	54.462	55.019	56.118	59.014
Statushouders		66		66		66
Participatie	8.532	9.023	8.042	8.533	7.277	10.107
Inburgering					2.421	2.421
Drechtwerk	47.889	47.889	46.420	46.420	46.420	46.420
Zorgen voor ondersteuning	87.786	87.786	87.508	87.508	79.572	79.572
Hulpmiddelen	6.131	6.131	5.853	5.853	6.214	6.214
Vervoer	11.535	11.535	11.535	11.535	11.294	11.294
Huishoudelijke ondersteuning	33.623	33.623	33.623	33.623	27.773	27.773
Begeleiding en kortdurend verblijf	36.497	36.497	36.497	36.497	34.291	34.291
Bedrijfsvoering	68.094	67.537	66.896	66.339	60.467	57.571
Apparaatskosten	63.509	62.952	62.506	61.948	59.228	55.301
Apparaatskosten DVO's	4.370	4.370	4.176	4.176	1.024	2.055
Treasury	215	215	215	215	215	215
Totaal generaal	351.088	351.088	347.104	347.104	326.132	326.132

Toelichting per opgave

Opgave Bestaanszekerheid versterken

Bij de opgave Bestaanszekerheid versterken stijgen de lasten en baten € 8,8 mln. Hiervan komt € 8,4 mln. voor rekening van het product Inkomensondersteuning. De stijging wordt grotendeels veroorzaakt door:

Begrotingspost	Bedrag	Info uitgangspuntennotitie
Prijsontwikkeling uitkering én ontwikkeling aantal klanten	€ 10.165	Gemiddelde prijs uit BUIG beschikking 2024 en CPB macro economische verkenning
Wijziging ontwikkeling klantenbestand	- € 1.584	Afname ivm maatregelen
Minimabeleid	€ 600	

In de voorjaarsbrief 2024 is de prijsontwikkeling en ontwikkeling aantal klanten al opgenomen. Deze werken logischerwijs door naar 2025. Aan de batenkant ontvangen gemeenten € 4,4 mln. meer van het Rijk aan BUIG-budget (en hogere terugvordering debiteuren en vangnetuitkering).

Voor het Minimabeleid wordt de groeiverwachting in de CPB Macro Economische Verkenning 2024 naast de regionale ontwikkelingen gevolgd. Uitgangspunt bij het opstellen van de begroting is reëel ramen op basis van de trendontwikkeling (kosten en klanten) en de opdracht om te komen tot een groter bereik. De verwachting is dat hierdoor de lasten in 2025 met € 0,6 mln. stijgen.

Opgave Ontwikkelen naar werk

In 2023 zijn Drechtwerk en de Sociale Dienst Drechtsteden samen gegaan in de GR Sociaal. Dat was vooral eerst een juridische fusie. Achtergrond van het samenbrengen van beide organisaties is om meer van betekenis te kunnen zijn voor mensen zonder werk met een bijstandsuitkering. Met het bundelen van de krachten en mogelijkheden van beide organisaties kunnen meer mensen naar werk worden begeleid. In 2024 verwachten we door de samenvoeging van de SDD met Drechtwerk voor het eerst een positief effect op de uitkeringslasten, deze werkt door naar 2025. Het gaat om de volgende maatregelen:

- Inzet beschut werk met behulp van een loonkostensubsidie (LKS): vanaf gaan we de huidige inwoners met een indicatie beschut werk versneld laten uitstromen. Voor de uitstroom gaan we daarbij uit van een uitstroom van 15% naar gedetacheerd werk en reguliere werkgevers.
- Werk-fit maken van klanten die langer dan twee jaar in de bijstand zijn: in 2025 maken 400 inwoners gebruik van het nieuwe ontwikkelprogramma dat gezamenlijk is opgezet. He te bereiken uitstroompercentage is 40% regulier werk, 30% aan de slag op een participatieplek en 30% arbeidsmatige dagbesteding.
- Meer klanten laten werken (parttime): we intensiveren de begeleiding van de parttime werkenden en vergroten de groep parttime werkenden. Dit start in 2024. Voor 2025 gaan we uit van een verhoging van het aantal parttime werkenden met 10%.
- De effecten van het samenvoegen van Drechtwerk met de Sociale Dienst, en daarmee de vertaling van de gezamenlijke ambitie, werkt door in de gemeentelijke bijdrage aan Drechtwerk. De gemeentelijke bijdrage voor het onderdeel Drechtwerk, t.o.v. de begroting laat in 2025 een neerwaartse bijstelling zien van ruim € 700k, in 2026 € 970k, in 2027 € 1.090k en in 2028 € 1.032k t.o.v. de vorig jaar afgegeven raming.

De maatregelen dempen de stijgende lasten grofweg met € 1,6 mln.

Overige ontwikkelingen Ontwikkelen naar Werk

Binnen de opgave Ontwikkelen naar werk stijgen de lasten met € 0,3 mln. In deze stijging is, net zoals in 2024, al rekening gehouden met:

- de mutatie van € 2,4 mln. lagere lasten in verband met het uit de begroting halen van de Wet Inburgering.
- De toevoeging van de Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio Drechtsteden aan de begroting. Tegenover deze hogere baten staan inkomsten van derden en daarmee budgetneutrale verwerking.
- Verhoging van € 0,3 als gevolg van loon- en prijsindexaties en de ontwikkeling van klanten op basis van de CPB Macro Economische Verkenning 2024.
- Aan de batenkant zijn apparaatskosten verplaatst naar de opgave Bedrijfsvoering.

Opgave Zorgen voor Ondersteuning

De lasten en baten binnen de opgave Zorgen voor Ondersteuning stijgen in 2025 met € 8,2 miljoen ten opzichte van de actuele begroting 2025. De prognose is gebaseerd op de groei van het aantal maatwerkvoorzieningen en de tarieven van de zorgaanbieders. Op basis van de historische trend is samen met gemeenten een inschatting gemaakt van de verwachte klantenaantallen. In de

Uitgangspuntennotitie voor de begroting 2025 is aangegeven, dat de verwachte stijging van de kosten vooral wordt veroorzaakt door de stijging van de tarieven. Bovendien hadden we in 2023 te maken met het openbreken van de CAO voor huishoudelijke hulpen die nog niet was vertaald in de begroting 2024 en de meerjarenbegroting. De kosten stijgen in 2024 en 2025 als gevolg hiervan. De belangrijkste posten betreffen:

Begrotingspost	Bedrag	Info uitgangspuntennotitie
Autonome groei huishoudelijke ondersteuning en indexering tarieven	€ 6.561	Wijziging tarieven agv CAO afspraken (11% stijging)
Autonome groei individuele begeleiding en indexering tarieven	€ 2.750	Wijziging tarieven agv CAO afspraken (6% stijging)
Invoering herstelgerichte ondersteuning (powerful ageing)	- € 760	
Beweging naar de voorkant (afschalen en inzet voorveld)	- € 544	

In de voorjaarsbrief 2024 is de groei en indexering tarieven al opgenomen. Deze werken logischerwijs door naar 2025.

Om de stijgende kosten te verminderen wordt in 2024 gestart met de voorziening Herstelgerichte ondersteuning. Alvorens een beroep wordt gedaan op de maatwerkvoorziening Huishoudelijke ondersteuning wordt eerst onderzocht een programma gericht langer zelfstandig en zelfstandig actief deel te nemen aan de maatschappij. Daarnaast hebben we ook de verwachte klantenaantallen naar beneden bijgesteld door de zogenaamde 'beweging Wmo naar de voorkant' waarbij lichtere vormen van begeleiding en dagbesteding lokaal worden opgepakt. De verwachting is dat hiermee in 2025 ongeveer € 1,3 mln. op de maatwerkvoorzieningen wordt bespaard.

Opgave Bedrijfsvoering

Binnen de opgave Bedrijfsvoering stijgen de lasten met € 7,6 mln. en de baten met € 9,9 mln. Het verschil tussen de baten en lasten bedraagt € 2,3 mln. en wordt verklaard door de tegenhanger van de mutatie bij de opgave Ontwikkelen naar Werk naar de opgave Bedrijfsvoering. Dit onderdeel betreft een budgetneutrale wijziging van de begroting. De resterende hogere baten van € 7,6 mln. worden voor € 0,4 mln. gedekt vanuit inkomsten derden (overige financieringsbronnen) en € 2,0 mln. op basis van overeengekomen DVO's met (individuele) gemeenten. De hogere gemeentelijke bijdrage voor de apparaatskosten komt daarmee op € 5,2 mln. en bestaat in elk geval uit de volgende grotere posten:

Begrotingspost	Bedrag	Info uitgangspuntennotitie
Nacalculatie CAO 2024*	€ 2.116	Verwerking nieuwe cao-gemeentebtenaren, stijging is al aan de orde in 2024 voor 1.611 maar werkt door in 2025
Nacalculatie prijsindex 2024*	€ 118	In de primaire begroting 2024 hielden we rekening met een prijsindex van 2,5%, op basis van de CPB-kostenindexering bedraagt de werkelijke indexering 3,3%. Stijging is al aan de orde in 2024 maar werkt door in 2025
Loonindex 2025*	€ 2.607	Conform uitgangspuntennotitie 5,4% aangehouden
Prijsindex 2025*	€ 419	CPB raming stijging 2,8% materiële budgetten, Stijging is al aan de orde in 2024 maar werkt door in 2025
Teruggave treasury	- € 200	

*Gemeenten ontvangen hier een vergoeding voor (loon en prijsstijgingen) binnen de algemene uitkering.

Voor de uitbreiding van de taken voor de Wet open overheid (Woo) die reeds in 2024 tot uitdrukking komt ontvangen gemeenten extra middelen van het Rijk. Deze worden voor de GR Sociaal middels deze wijziging opgehaald. Als gevolg van de besluitvorming over de Uitgangspuntennotitie zijn geen middelen opgenomen voor de lobby op het sociaal domein én stijgt het apparaat dit jaar niet met de taak mee. Daar is bewust van afgeweken.

Bijdragen gemeenten

De baten bestaan uit bijdragen van gemeenten voor de dienstverlening en overige baten zoals subsidies van derden, bijdragen van inwoners, detacheringsinkomsten en terugontvangen bijstand, In onderstaand overzicht zijn de bijdragen van de gemeenten opgenomen, zowel de standaard overeengekomen dienstverlening als de DVO's.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat in de kolom begroting 2024 de Voorjaarsbrief 2024 nog niet is verwerkt. De voorjaarsbrief 2024 wordt gelijk met deze voorliggende begroting ter besluitvorming aangeboden. De stijging van de kosten wordt namelijk voornamelijk veroorzaakt door de prijsstijgingen in 2024.

Bijdragen gemeenten	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Bestaanszekerheid versterken	125.738	135.872	133.318	130.545	128.672
Inkomensondersteuning	114.515	124.281	121.892	119.244	117.352
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.281	2.177	2.134	2.131	2.197
Minimabeleid	8.943	9.413	9.293	9.170	9.122
Ontwikkelen naar werk	46.941	43.212	42.197	41.265	40.774
Statushouders	270	66	18	0	0
Participatie	10.191	8.533	8.363	8.226	8.217
Inburgering	2.421	0	0	0	0
Drechtwerk	34.059	34.613	33.816	33.039	32.557
Zorgen voor ondersteuning	74.017	84.736	84.624	84.630	84.611
Hulpmiddelen	5.823	6.131	6.080	6.081	6.077
Vervoer	9.798	11.085	11.025	10.974	10.920
Huishoudelijke ondersteuning	25.622	31.023	31.204	31.375	31.534
Begeleiding en kortdurend verblijf	32.774	36.497	36.315	36.200	36.080
Bedrijfsvoering	57.430	67.122	66.563	65.830	65.765
Apparaatskosten	55.180	62.752	62.392	62.370	62.305
Apparaatskosten DVO's	2.051	4.370	4.170	3.460	3.460
Treasury	200	0	0	0	0
Totaal baten	304.127	330.942	326.702	322.270	319.822

(x € 1.000)

2 Programmabegroting

In deze programmabegroting wordt per opgave ingezoomd op de vragen:

1. Wat willen we voor onze inwoners bereiken?
2. Welke doelen streven we na?
3. Wat gaan we daarvoor doen?
4. Wat gaat het kosten?

2.1 Dienstverlening

Werken aan toegankelijke, proactieve en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening is de uitdaging waar we als dienstverlener met een publieke taak voor staan. Hierbij is bijzondere aandacht voor mensen die (tijdelijk) minder zelfredzaam zijn en een samenloop van problematiek kennen, waarbij meerdere organisaties betrokken zijn. Of waarbij we gezamenlijk mensen aan de voorkant preventief kunnen ondersteunen en de weg wijzen, nog voordat ze zelf een beroep moeten doen op de overheid. Stap voor stap wordt onze overheidsdienstverlening inclusiever, toegankelijker en proactief en bouwen we aan het terugkrijgen van het vertrouwen, aan transparantie en eenvoud. Vanuit daar kijken we welke bijdrage dienstverlening levert aan ons gezamenlijke doel om inwoners in de Drechtsteden een zelfstandig volwaardig bestaan te bieden.

Wat willen we voor onze inwoners bereiken en waarom?

Ik ervaar goede dienstverlening omdat ik op een makkelijke en passende manier in contact kan komen met de SDD. Ik voel mij welkom en word op een begrijpelijke en vriendelijke manier te woord gestaan. Mijn contactpersoon is deskundig en werkt vanuit vertrouwen waardoor ik mij gelijkwaardig behandeld voel. Ik heb 1 contactpersoon en als dat gezien mijn hulpvraag niet kan, hoef ik mijn verhaal niet nogmaals te vertellen. Ik krijg altijd duidelijke informatie en/of advies dat past bij mijn situatie, waardoor ik de hulp krijg die ik nodig heb. Wanneer de SDD mij niet kan helpen wordt uitgelegd waarom en welke andere mogelijkheden er voor mij zijn. Ik krijg uitleg over hoe ik hier gebruik van kan maken en zo nodig word ik hierbij geholpen. Een onverhoopte klacht of bezwaar kan ik makkelijk melden en wordt tijdig en correct opgelost. Bij dienstverlening die niet op mij gericht is voel ik mij niet gehoord of serieus genomen en wordt ook het vertrouwen in het correct afhandelen van mijn vragen verkleind.

Om invulling te geven aan de ambitie die hierboven wordt geschetst stelt dienstverlening zich drie doelen die de kapstok vormen voor te ondernemen initiatieven in de komende jaren. Hierbij onderscheiden we initiatieven die worden gekenmerkt door een faciliterend karakter aan inwoners, ketenpartners en de interne organisatie, initiatieven die zich richten op de inhoudelijke uitvoering van te leveren dienstverlening aan inwoners en initiatieven gericht op het vergroten van ons lerend vermogen en innovatie.

Welke doelen streven we na?

Nummer	Doelstelling
1.1	Faciliteren van inwoners, ketenpartners en collega's bij het gemakkelijk, laagdrempelig en efficiënt zaken doen met de Sociale Dienst
1.2	Stress sensitief en in een keer goed afhandelen van inhoudelijke vragen aan de opgave dienstverlening
1.3	Onze dienstverlening is eenduidig door de gehele organisatie heen en wordt continu geïnnoveerd en aangepast.

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel
% gegronde bezwaren t.o.v. van het totaal	Daling 10%
% vragen dat in Eén keer is beantwoord door de kanalen	80%
Score tevredenheid over mensgerichte dienstverlening in de kanalen	8
% afhandeltijd besluitvorming aanvragen binnen de wettelijke termijn	100%
% aantal lokale (gemeenten) meldingen t.o.v. het totaal aantal meldingen	-
Passende dienstverlening (doelgroep bekend en proces ingericht) voor de meest kwetsbare inwoners met meervoudig en complexe vragen.	-
Score op stress reductie (nu 3,7)	4

We zetten in op het in één keer goed handelen van onze medewerkers. Er zijn verschillende mogelijkheden om hier inzicht in te krijgen, als een van de graadmeters kiezen we hier voor het reduceren van het aantal gegronde bezwaarschriften. Dit geeft een goede indicatie van waar er zaken de eerste keer niet goed zijn gegaan in onze dienstverlening en waar daarmee herstelwerkzaamheden zijn/moeten worden verricht. In aanvulling op het monitoren van het percentage gegronde bezwaarschriften, kiezen we er ook voor om binnen de kanalen telefonie, email, chat en de informatie en adviesdienstverlening op het werkplein te monitoren. We kijken hierbij of we vragen van inwoners in één keer goed afhandelen zonder herhaalverkeer over dezelfde vraagstelling. De kanalen die we monitoren betreffen de telefonische dienstverlening, de digitale dienstverlening (email en chat) en de informatie en adviesdienstverlening op het werkplein. We vinden het verder belangrijk dat klanten snel antwoord van ons krijgen. In de praktijk zien we helaas ook nog wel voorbeelden dat we de wettelijke termijn niet halen bij aanvragen die bij ons binnenkomen om diverse redenen (denk aan enorme stijging aanvragen, allerlei tijdelijke taken die er 'plots' bij komen (bv energietoeslag), maar ook het invullen van vacatures vormt een uitdaging). We streven ernaar om 100% van alle aanvragen binnen de wettelijke termijn af te handelen en het liefst nog voor het verstrijken daarvan. Inzet van slimme digitale oplossingen en innoveren van onze processen kan zeker bijdragen.

Dienstverlening dicht bij huis is een belangrijke wens van onze partners én inwoners, daar waar het, het beste past voor de inwoner. Hier ontwikkelen we op door, door de lokale aanwezigheid van onze dienstverlening in deelnemende gemeenten steeds verder te verbreden. Het gaat hier ook om de deelname vanuit de GR aan intensieve, meerjarige programma's zoals Dordt West en Veerkrachtige buurten (Zwijndrecht), omdat ook wij overtuigd zijn dat de gezamenlijke aanpak tot daadwerkelijk effect kan gaan leiden. Door heel het land wordt er tevens ingezet op de meest kwetsbare inwoners met multiproblematiek. Met de rol van integraal consulenten willen we passende dienstverlening organiseren voor deze doelgroep die daadwerkelijk betekenisvolle doorbraken realiseert in de door hen ervaren problematiek. Tot slot weten we dat wanneer inwoners onder stress staan zij minder goed in staat zijn om beslissingen te nemen die voor de langere termijn perspectief bieden om hun problematiek het hoofd te bieden. Onze brede stress sensitieve aanpak moet ertoe leiden dat inwoners minder stress gaan ervaren waardoor er betere beslissingen kunnen worden genomen die de kans op succesvolle interventies vergroten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vanuit de 3 geformuleerde doelstellingen die eerder zijn benoemd, werken we per doelstelling aan de volgende speerpunten:

Doelstelling 1.1 <i>Faciliteren van inwoners, ketenpartners en collega's bij het gemakkelijk, laagdrempelig en efficiënt zaken doen met de Sociale Dienst</i>	
Speerpunt 1.1.1	Afhandelen eerstelijnsvragen en besluitvorming om tweede lijn te ontlasten en klanten en ketenpartners zoveel mogelijk direct te voorzien van antwoorden en oplossingen
Toelichting	Vanuit het perspectief van inwoner en ketenpartner is snelheid en duidelijkheid belangrijk. Met de nieuwe inrichting van organisatie is er meer mogelijk om zaken slimmer te organiseren. Ook biedt de komst van nieuwe technologieën en de groeiende behoefte aan gemak van inwoners een belangrijke reden om hiermee aan de slag te gaan. Het gevolg van zaken slimmer organiseren is dat er meer klanten in een keer worden geholpen en er minder klanten naar de tweede lijn hoeven te worden verwezen. Daardoor wordt er meer ruimte gecreëerd om het goede gesprek met klanten die dat nodig hebben te voeren.
Speerpunt 1.1.2	Inzet van technologische oplossingen om klantgericht en efficiënt gebruik te maken van beschikbare middelen (dienstverlening richt zich op oplossing voor de eigen opgave en organisatie brede oplossingen)
Toelichting	Niet alleen het ontlasten van de eerste lijn is belangrijk, maar ook door meer gebruik te maken van mogelijkheden tot automatisering (a.i./ robotisering) leidt tot verbetering van de dienstverlening aan onze inwoners, het kan leiden tot meer eenduidigheid en maakt de dienstverlening voorspelbaarder. Ook hierdoor kunnen medewerkers meer aandacht hebben voor het waarde toevoegen tijdens de gesprekken met inwoners.
Speerpunt 1.1.3	Blijvend aandacht voor een veilige en stress-sensitieve (werk) omgeving, zowel voor inwoners als medewerkers.
Toelichting	Veel gaat goed, maar in de gevallen waar de interacties met inwoners niet naar verwachting lopen, is er een veiligheidsbeleid dat voorziet in de te ondernemen acties, voorzorgsmaatregelen, tips en adviezen. Dit beleid vraagt om een update om onze stress sensitieve aanpak die we in onze dagelijkse interacties toepassen ook hierin een plek te geven. Zodat er 1 lijn in aanpak en dienstverlening ontstaat, ook in het kader van veiligheid.

Doelstelling 1.2 *Stress sensitief en in een keer goed afhandelen van inhoudelijke vragen aan de opgave dienstverlening*

Speerpunt 1.2.1	Vormgeven en uitvoeren van laagdrempelig toegang, triage en het toeleidingproces naar de tweede lijn
Toelichting	Op dit moment maken we niet optimaal gebruik van alle informatie die beschikbaar is op verschillende plekken in de organisatie. Inzet hierop maakt dat we eerder kunnen bepalen wat er voor de inwoner nodig is om hem of haar goed te helpen en hoe we dit op de meest passende manier aan hen kunnen aanbieden. Dit gaat ook helpen bij een eventuele doorverwijzing naar de (nog meer) gespecialiseerde collega in de tweede lijn. Dat is zowel voor de inwoner als de medewerker prettig en duidelijk.
Speerpunt 1.2.2	Vormgeven en uitvoeren van regievoering bij klanten met multiproblematiek
Toelichting	De inrichting van deze nieuwe opgave dienstverlening geeft ons de mogelijkheid om juist voor de groep inwoners met multi-problematiek een aanpak te organiseren waarbij er breed gekeken kan worden naar wat er nodig en mogelijk is, dit om het risico op tunnelvisie door specialisatie te voorkomen. Voor de inwoner betekent dit 1 contactpersoon, mogelijkheden om zelf ook overzicht te houden en daarmee meer zelf regie te kunnen (blijven) houden.
Speerpunt 1.2.3	We zetten in op voorkoming van problemen en daar waar nodig passen we mediation toe.
Toelichting	De aandacht voor het gezamenlijk oplossen van problemen groeit, ook vanuit bijvoorbeeld de rechtbank. Met het doorontwikkelen van mediation en eerder inzetten hiervan, willen we voorkomen dat mensen tegenover elkaar komen te staan. De leidt tot stress reductie bij de inwoners en je komt tot een gedragen oplossing.

Doelstelling 1.3 *Onze dienstverlening is eenduidig door de gehele organisatie heen en wordt continu geïnnoveerd en aangepast.*

Speerpunt 1.3.1	Kwaliteit van dienstverlening wordt breed en continu gemeten en verbeterd
Toelichting	Dit speerpunt is gericht op al onze inwoners en partners. Dienstverlening meet continu hun ervaringen en of we het goede goed doen. Om vervolgens innovatief en wendbaar te kunnen blijven en te voldoen aan de verwachtingen van onze inwoners is het van belang om op een slimme manier continu te meten hoe de dienstverlening wordt ervaren. Niet alleen om procesmatig efficiënter te kunnen werken, maar ook om bij te kunnen sturen als het gaat om het blijven toevoegen van publieke waarde
Speerpunt 1.3.2	Inzet op breed systemische aanpak van het verbeteren van dienstverlening
Toelichting	Signalen van inwoners blijven niet beperkt tot klachten, maar komen ook tot ons door bijvoorbeeld klantmetingen, bezwaren, tijdens gesprekken etc. Deze signalen komen veelal nu nog los van elkaar binnen en worden los van elkaar opgepakt. Het samenbrengen van alle signalen (de systemische aanpak) en het analyseren ervan, brengt waardevolle informatie en geeft de mogelijkheid om integraler de dienstverlening te kunnen aanpassen.
Speerpunt 1.3.3	Coördineren van de aanpak en uitrol van stress sensitief werken binnen de organisatie
Toelichting	Stress sensitief werken zorgt voor stress reductie inwoners en daarom is het van belang dat elke medewerker van de SDD handelt op een manier die daar aan bijdraagt. Een vermindering van stress in het algemeen draagt bij aan de zelfredzaamheid van inwoners en daarmee de mogelijkheid zoveel mogelijk zelf de regie in het leven te houden.

Wat gaat het kosten?

De lasten van deze opgave bestaan uit kosten van personeel en bedrijfsvoeringsmiddelen. Deze zijn onder de Opgave Bedrijfsvoering opgenomen.

2.2 Bestaanszekerheid versterken

De prioriteiten, activiteiten en uitgaven binnen de opgave "Versterken Bestaanszekerheid" zijn in hoge mate conjunctuur-volgend. Voor een ander deel komen zij voort uit wijzigingen in wet- en regelgeving en de doorgaande optimalisering van onze dienstverlening in het kader van de Regionale visie sociaal domein Drechtsteden. In wet- en regelgeving staan een aantal ontwikkelingen op stapel die onze dienstverlening in 2025 (en verder) gaan beïnvloeden. Als eerste de landelijke herziening van de nieuwe Participatiewet, en mogelijk ook het - op het moment van schrijven nog - wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid, dat in het teken staat van een versoepeling van het handhavingsbeleid. Ook het wetsvoorstel Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) kan - met de nog onzekere maar beoogde invoering - impact hebben. Deze biedt gemeenten na invoering een wettelijk kader om beter regie te voeren op een gecoördineerde aanpak in gevallen van meervoudige sociale problematiek.

De doorgaande optimalisering van onze dienstverlening is gericht op het vergroten van publieke waarde. Binnen de opgave Bestaanszekerheid richt de SDD zich vooral op de financiële zelfredzaamheid van inwoners. Naast al onze activiteiten en producten hebben we een signalerende en verbindende rol met partners op thema's waar zij een oplossing voor bieden. Publieke waarde bij bestaanszekerheid gaat immers niet alleen om een zeker inkomen, maar ook om zaken als gezondheid, veiligheid en wonen. In onderstaande brede definitie is de publieke waarde waar wij aan bijdragen (vanuit de inwoner geredeneerd) als volgt verwoord.

Wat willen we voor onze inwoners bereiken en waarom?

Bestaanszekerheid is mijn basis. Ik heb een dak boven mijn hoofd nodig en voldoende eten en drinken. Ik wil mijn vaste lasten kunnen betalen en toegang hebben tot goede gezondheidszorg. Ik wil bestand zijn tegen financiële tegenslagen en mijn kinderen een goede start kunnen bieden. Ik wil me veilig kunnen voelen. Wanneer ik bestaanszekerheid heb en mijn basis op orde is, kan ik stappen zetten in mijn ontwikkeling. Wanneer ik geen bestaanszekerheid heb krijg ik zorgen en stress, voel ik mij onveilig en onzeker. Ik kan niet goed nadenken, geen keuzes maken en niet meedoen aan de samenleving. Ik heb dan hulp nodig. Als dat niet op eigen kracht of met hulp van mijn omgeving lukt, dan vertrouw ik erop dat ik terecht kan bij de overheid. Zodat we samen mijn bestaanszekerheid weer kunnen versterken en mijn basis weer op orde komt. Tijdelijk, zodat ik weer overzicht krijg en houd en uiteindelijk weer mee kan doen of kan werken. En zodat ik beter kan aangeven wanneer ik zorg of ondersteuning nodig heb.

Vanuit onze rol zetten we in op het voorkomen en doorbreken van inkomensonzekerheid, armoede en schulden. Daarin zijn de volgende doelen geformuleerd.

Welke doelen streven we na?

Nummer	Doelstelling
2.1	Wij zetten ons samen met lokale partners in om financiële problematiek bij de inwoners van de Drechtsteden te voorkomen
2.2	Wij bieden hulp bij bestaanszekerheid vraagstukken
2.3	We werken aan duurzame financiële stabiliteit en perspectief voor inwoners die dat nodig hebben.

Opgave-indicatoren¹

Indicator	Doel
Het aantal toekenningen PMB en bijzondere bijstand voor inwoners met P-wetuitkering	10% stijging
Het aantal toekenningen PMB en bijzondere bijstand voor inwoners zonder P- wet uitkering	5% stijging
Het aantal nieuw gestarte schuldhulpverleningstrajecten	10% stijging
% aandeel geslaagde schuldhulpverleningstrajecten	Minimaal 90%
aantal herinstroom schuldhulpverlening binnen 3 jaar	Max 10%
gemiddelde schuldenlast bij melding schuldhulpverlening	10% lager dan landelijk
Score klantbeleving, mensgerichtheid	≥4,4

¹ De actualisatie van het beleidsplan Schuldhulpverlening, zou nog van invloed kunnen zijn op bovenstaande indicatoren.

De bovenstaande indicatoren zijn geen doel op zich, maar zouden een logische resultante moeten zijn van de activiteiten die we met elkaar organiseren om niet gebruik tegen te gaan, bereik te vergroten en de dienstverlening verder te optimaliseren. We verwachten dat door onze pro actieve aanpak van het tegenaan van niet-gebruik van inkomensondersteunende regelingen het gebruik van PMB en bijzondere bijstand zal stijgen en tegelijk de publieke waarde zal vergroten. Niet gebruik van regelingen kan de samenleving op korte termijn wellicht geld besparen, maar op langere termijn geld kosten, als het niet gebruik leidt tot bijvoorbeeld hogere ziektekosten, schuldenproblematiek en/of slechtere omstandigheden waarin kinderen opgroeien. Tevens verwachten we door onze aanpak van het vergroten van onze zichtbaarheid en bereik voor inwoners dat het aantal aanmeldingen voor schuldhelpverleningstrajecten zal stijgen. Een steeds succesvoller systeem van vroegsignalering, de halvering van de termijn van de wettelijke schuldregeling (en daarmee samenhangend de minnelijke schuldregeling) en focus op duurzame stabiliteit helpen om inwoners die in de schulden raken eerder, effectiever en sneller een nieuw perspectief te bieden. De logische resultante van deze activiteiten zouden voor een stijging van het aantal schuldhelpverleningstrajecten moeten zorgen, de gemiddelde schuldenlast lager dan gemiddeld moeten brengen en her instroom beperken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 2.1 *Wij zetten ons samen met lokale partners in om financiële problematiek bij de inwoners van de Drechtsteden te voorkomen*

Speerpunt 2.1.1
Toelichting	Bevorderen gebruik beschikbare regelingen
Het sociale minimum in Nederland is gebaseerd op het uitgangspunt dat inwoners gebruik maken van alle voorzieningen, of het nu gaat om het aanvragen van een belastingtoeslag, het vragen van kwijtschelding van bepaalde lasten of het beroep doen op voorzieningen vanuit het lokale minimabeleid. Voor bestaanszekerheid van de inwoner is dit dus van wezenlijk belang, maar mensen weten soms niet van het bestaan af van bepaalde regelingen. Een andere groep inwoners is wel op de hoogte van het bestaan van een regeling maar haakt af door complexe, uitgebreide en vaak uitsluitend nog digitaal toegankelijke aanvraagprocedures. In dit speerpunt gaan we het rechtmatig gebruik van beschikbare regelingen bevorderen.
Speerpunt 2.1.2
Toelichting	Vergroten zichtbaarheid en bereik van SDD voor inwoners
Geldzorgen zijn omringd met schaamte en uit onderzoek blijkt dat mensen te lang wachten met hulp zoeken. Hoe later de hulp hoe groter de financiële problemen en hoe hoger bijvoorbeeld de schuld. Daarnaast is er veel onbekendheid over bepaalde regelingen of worden deze als complex ervaren. In dit speerpunt willen we de drempel om geldzorgen te bespreken verlagen en de dienstverlening van de opgave Bestaanszekerheid zichtbaarder en dichter bij de inwoner aanbieden.
Speerpunt 2.1.3
Toelichting	Proactief handelen bij veranderingen met impact op financiën
Bepaalde life-events hebben grote gevolgen voor de financiële situatie, denk aan: kind 18+, scheiding, partner overlijdt of vanuit de uitkering naar (parttime) werk. Dit kan naast stress ook financiële zorgen en mogelijk problemen veroorzaken. Met dit speerpunt gaan we pro actief inwoners met uitkering benaderen om financiële problemen te voorkomen.

Doelstelling 2.2 *Wij bieden hulp bij bestaanszekerheid vraagstukken*

Speerpunt 2.2.1
Toelichting	We leveren maatwerk aan onze inwoners mbt voorzieningen van de SDD
We gaan nog meer focus aanbrengen op het leveren van maatwerk, omdat inwoners ondanks de beste intenties soms toch nog vastlopen in het overheids-systeem en daarmee de duurzame bestaanszekerheid niet gediend wordt.
Speerpunt 2.2.2
Toelichting	SDD als onderdeel Bestaanszekerheid-Netwerk binnen gemeenten
Oplossingen voor inwoners met bestaanszekerheidsvraagstukken komen niet alleen van de (maatwerk) voorzieningen van de SDD, juist in de gemeenten zijn veel voorzieningen beschikbaar die ook een positieve impact hebben op de bestaanszekerheid van inwoners. In dit speerpunt gaan we de verbinding met het lokale voorveld versterken.
Speerpunt 2.2.3
Toelichting	We zorgen voor snelle en efficiënte ondersteuning van inwoners met bestaanszekerheidsvraagstukken
Als uitvoeringsorganisatie hebben wij de verantwoordelijkheid om de maatschappelijke middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten. De ruimte die ontstaat door deze efficiency slag geeft de professionals tijd om meer waarde toe te voegen en de inwoner meer persoonlijke aandacht te geven. Door inwoners snel van een antwoord te voorzien op hun vragen dragen we bij aan het beeld van een betrouwbare overheid.

Doelstelling 2.3 *We werken aan duurzame financiële stabiliteit en perspectief voor inwoners die dat nodig hebben.*

Speerpunt 2.3.1	We zetten in op het ontwikkelen van vaardigheden en weerbaarheid van inwoners om zelf in staat te zijn regie te behouden
Toelichting	We zien verschil in de mate van zelfredzaamheid en doenvermogen bij inwoners, waarbij er een groep is die weliswaar zelf in staat is om regie te behouden, maar nog onvoldoende vaardigheden heeft om dit duurzaam in te zetten. Het belang hiervan is groot om terugval in schulden te voorkomen
Speerpunt 2.3.2	We versterken het sociale en professionele netwerk rond de klant mbt financiële stabiliteit
Toelichting	Inwoners met een lagere mate van zelfredzaamheid en doenvermogen, hebben ondersteuning van een netwerk nodig. Zonder ondersteuning is het risico groot dat deze inwoner terugvalt in de schulden.
Speerpunt 2.3.3	Voor inwoners met een groot risico profiel of die langdurig financiële ondersteuning nodig hebben is structurele dienstverlening beschikbaar
Toelichting	We onderkennen dat een deel van de inwoners financieel kwetsbaar is als gevolg van een lage mate van zelfredzaamheid en doenvermogen. Deze inwoners hebben structureel ondersteuning nodig, waarbij de kosten hiervan niet opwegen tegen de maatschappelijke kosten van herhaaldelijke terugval.

Wat gaat het kosten?

Bestaanszekerheid versterken	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
Inkomensondersteuning	117.875	116.957	126.846	124.457	121.808	119.945
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.099	2.281	2.177	2.134	2.131	2.197
Minimabeleid	10.202	8.943	9.763	9.643	9.520	9.472
Energietoeslag	21.788	0	0	0	0	0
Totaal lasten	151.965	128.181	138.787	136.233	133.459	131.615
Baten						
Inkomensondersteuning	117.875	116.957	126.846	124.457	121.808	119.945
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.099	2.281	2.177	2.134	2.131	2.197
Minimabeleid	10.202	8.943	9.763	9.643	9.520	9.472
Energietoeslag	21.788	0	0	0	0	0
Totaal baten	151.965	128.181	138.787	136.233	133.459	131.615
Saldo van lasten en baten	0	0	0	0	0	0

Bedragen x € 1.000

De begroting 2025 is tot stand gekomen op basis van de Begroting 2024-jaarschijf 2025 en de Uitgangspuntennotitie 2025, te weten:

Opgave / product	Begroting 2025		Uitgangspunten-notitie 2025		Begroting 2024 (jaarschijf 2025)	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Inkomensondersteuning	126.846	126.846	126.154	126.154	118.420	118.420
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.177	2.177	2.192	2.192	2.349	2.349
Minimabeleid	9.763	9.763	9.892	9.892	9.205	9.205
Totaal	138.787	138.787	138.238	138.238	129.975	129.975

De begrotingscijfers 2025 (de lasten, baten en bijdragen van gemeenten) zijn in de Uitgangspuntennotitie 2025 aangegeven. Deze cijfers zijn als volgt tot stand gekomen:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroting 2024 jaarschijf 2025	129.975	2.468	127.506

Mutaties Uitgangspuntennotitie 2025

Inkomensondersteuning	7.734	37	7.697
Ontwikkeling aantal klanten en gemiddelde prijs	10.165	37	10.128
Door een hoger klant aantal en een hogere gemiddelde prijs van een uitkering (dan bij de primaire begroting 2024 geprognosticeerd) stijgen de lasten.			
Loonkostensubsidie	22	0	22
Ten opzichte van de primaire begroting 2024 is er een stijging te zien van de loonkostensubsidie.			
Ontwikkeling aantal klanten a.g.v maatregelen	-1.584	0	-1.584
Daling van het aantal klanten a.g.v. maatregelen laten een daling van de bijstandslasten zien.			
IOAW, IOAZ en Bbz	-869	0	-869
De lasten IOAW en Bbz laten een daling zien terwijl de lasten IOAZ een kleine stijging laten zien.			
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	-157	0	-157
Autonome groei UPN 2025	-157	0	-157
De groei is gebaseerd op de groei CPB MEV 2024. De verwachte onderbenutting jaarrekening 2023 leidt tot een bijstelling van de begroting.			
Minimabeleid	687	240	447
Baten van de bewindvoering eigen beheer Bijzondere Bijstand	0	240	-240
GR Sociaal voert bewindvoering in eigen beheer uit. De baten van de bewindvoering in eigen beheer komen ten gunste van de begroting minimabeleid en heeft derhalve een verlaging van de bijdrage van de gemeente tot gevolg.			
Autonome groei UPN 2025	684	0	684
Voor minima wordt de groei CPB MEV 2024 naast de regionale ontwikkelingen gevolgd: centraal uitgangspunt bij het opstellen van de begroting is reëel ramen op basis van de trendontwikkeling (kosten en klanten) en de opdracht tot een groter bereik.			
Autonome groei UPN 2025	2	0	2
De mutatie betreft een mutatie op de bandbreedte.			
Totaal Mutaties Uitgangspuntennotitie 2025	8.263	277	7.987
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	138.238	2.745	135.493

Bedragen x € 1.000

In deze begroting zijn de volgende aanpassingen gedaan op de cijfers uit de Uitgangspuntennotitie 2025:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	138.238	2.745	135.493
Mutaties Begroting 2025			
Inkomensondersteuning	692	60	633
Ontwikkeling aantal klanten	-138	60	-198
De ontwikkeling van het aantal klanten is aangepast aan de werkelijke eindstand 2023.			
IOAW, IOAZ en Bbz	437	0	437
De aanpassing van de lasten IOAW, IOAZ en Bbz is o.b.v. de realisatie van de lasten 2023.			
Loonkostensubsidie	394	0	394
De aanpassing van de lasten loonkostensubsidie is o.b.v. de realisatie van de lasten 2023.			
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	-15	0	-15
Autonome groei	-15	0	-15
De realisatie van de jaarrekening 2023 leidt tot het bijstellen van de begroting.			
Minimabeleid	-129	110	-239
Autonome groei	-129	0	-129
De realisatie van de jaarrekening 2023 leidt tot een bijstelling van de begroting.			
Uitbreiden formatie bewindvoering met 1 fte per 1 januari 2024	0	110	-110
Structureel uitbreiden formatie Bewindvoering met 1 fte a.g.v. de groei van cliënten, waarbij de kosten worden gedekt uit de wettelijk verplichte bijdragen van de cliënten (verantwoord bij het product minimabeleid).			
Totaal Mutaties Begroting 2025	549	170	379
Totaal Begroting 2025	138.787	2.915	135.872

Bedragen x € 1.000

2.3 Ontwikkelen naar werk

De prioriteiten, activiteiten en uitgaven van de Opgave Ontwikkelen naar Werk worden grotendeels bepaald door de ontwikkelingen in het bestand, de economie en de arbeidsmarkt. De afgelopen jaren heeft uitstroom naar betaald werk centraal gestaan in ons werk. Dat maakte dat automatisch alle aandacht uitging naar de inwoners die het kortst in de bijstand zaten, want bij hen is de kans op succes het grootst. En dat is altijd succesvol gedaan. Vele inwoners verwisselden zo hun uitkering voor een baan. In ruim 90% van de situaties wisten zij ook hun baan te behouden. Maar de situatie is nu anders. Zowel de instroom als de uitstroom van klanten is historisch laag. Bovendien zien we dat we met de aanpak van de afgelopen jaren ook een belangrijke groep inwoners niet bereiken, hoewel dat wel wezenlijk is om te voorkomen dat voor hen de problemen nog groter worden. We zien het volgende waardoor de bakens verzet moeten worden.

De samenstelling van het bestand vergrijsd (30% is inmiddels tussen 55 en 65 jaar) en de gemiddelde uitkeringsduur neemt toe (50% van de klanten zit langer dan 5 jaar in de uitkering). Tot slot zien we een hoge instroom van (inburgeringsplichtige) statushouders, die voor meerdere jaren aan ons gebonden zijn. Snel en makkelijk uitstromen naar regulier werk is er dan ook niet meer bij.

Gelukkig zijn er veel kansen om het anders, beter te doen. In de eerste plaats is de vraag naar arbeidskrachten nog altijd 'booming'. Bedrijven en werkgevers zijn bereid meer te doen voor mensen die niet direct aan de slag kunnen. Bedrijven maken een beweging naar meer inclusiviteit.

De opgave zet dan ook vol in op verandering. Verandering is nodig, want doen wij dat niet, dan blijven te veel mensen langs de kant staan en doen niet (meer) mee. Maar samen met onze werkgevers, met Drechtwerk en met de lokale en regionale mogelijkheden kunnen wij laten zien dat wij het vertrouwen van onze inwoners bij ontwikkelen naar werk verdienen en dat werk enorm bijdraagt aan de maatschappij, aan de inwoner en publieke waarden.

Wat willen we voor onze inwoners bereiken en waarom?

Als ik werk heb, draagt dat bij aan mijn (financiële) zelfstandigheid en welbevinden. Als ik weet wat ik aankan, wat mijn talenten zijn en in wat voor soort banen ik die kan gebruiken, geeft mij dat zelfvertrouwen. Ik voel me verbonden met de organisatie waar ik werk en word gewaardeerd wat ik, naar mijn vermogen, toevoeg. Ik kan omgaan met veranderingen in mijn omgeving en in het werk, omdat ik dat geleerd heb. Ik weet waar ik terecht kan in het kader van mijn ontwikkeling of als ik hulp nodig heb. dat geeft mij rust en een stevig toekomstperspectief.

Als ik mijn talenten niet ken, niet (h)erken wat ik aankan en niet weet wat voor soort banen bij mij passen, word ik onzeker. Ik word dan afgewezen door bedrijven die mij geen baan aanbieden of waar ik niet mag blijven. Ik heb dan het gevoel dat ik geen bijdrage kan leveren. Ik verlies de regie, ook over mijn toekomst, als ik geen bestaanszekerheid heb. Het lukt me dan niet zelf werk te zoeken, te vinden of vast te houden en ik heb dan hulp nodig.

Cruciaal voor inwoners is inzicht, inzicht in wat de mogelijkheden en kansen zijn, welke banen daarbij passen en vanuit daar werken aan de ontwikkelingen. We denken daarom - samen met het UWV - na over bedrijven waar we mee willen samenwerken en een relatie mee kunnen opbouwen om dit ultieme doel te bereiken. Onderdeel van die samenwerking is uiteraard het starten van het Regionaal Werkcentrum, maar ook het gezamenlijk en gecoördineerd bedienen van de markt als het gaat om vragen van werkgevers en baankansen voor inwoners met een uitkering. In de tweede plaats gaan we de samenhang in het bestaande aanbod versterken. Er is er al heel veel mogelijk in de regio en bij de gemeenten. Er zijn vrijwilligersplaatsen, participatieplaatsen en werkervaringsplaatsen. Er zijn ook lokale en regionale ontwikkelbedrijven, zoals Zwijndrecht Werkt, FrisFacilitair, Smile, de kinderboerderijen in de Drechtsteden, Opnieuw & Co, maar ook Kickstart en straks het Regionaal Werk Centrum.

Wat betreft de samenwerking met regionale ontwikkelbedrijven / lokale werkgelegenheidsinitiatieven is dat cruciaal voor onze inwoners. Een jarenlange studie van het Sociaal en Cultureel Planbureau toonde recent aan dat de kansongelijkheid wordt verminderd door onder meer werk, ontwikkeling en het hebben van een netwerk. Dat netwerk is van belang dichtbij de inwoner. Dat maakt de kans groter dat het bestendig is en groeit naar een betrouwbaar netwerk.

Het bijzondere is alleen dat we elkaar nog vele malen meer kan versterken. Dit kan door verbinding aan te brengen en schakels die elkaar kunnen opvolgen. De inwoner wordt als het ware een 'ontwikkelpad' geboden. Daarvoor gaan we ook in feite ons werk van begeleiding opnieuw uitvinden en herdefinieren. De groep inwoners die we nu nog niet konden bereiken en helpen, hebben een complexe en wisselende begeleidingsbehoefte. Het is van belang te bezien of we met de huidige vormen van vakmanschap hen goed genoeg op weg helpen naar meer zelfredzaamheid en werk. In de derde plaats is de samenvoeging met Drechtwerk een enorme kans. Drechtwerk wordt het regionale interventiecentrum, waarbij nieuwe werksoorten en shop in shop constructen worden ontwikkeld om die ontwikkelprogramma's inhoud te geven en de ontwikkeling van inwoners te ondersteunen. En tot slot investeren we in onze professionals. Opgavegericht werken moet bijdragen aan anders werken, waarbij verschillende expertises worden ingezet om focus te geven aan de ontwikkeling van inwoners die afhankelijk zijn van onze ondersteuning. Methodisch werken en stres sensitieve dienstverlening zijn daarbij leidende uitgangspunten in onze werkwijze.

Vanuit al deze ontwikkelingen staan in deze opgave daarom de volgende doelen centraal:

Welke doelen streven we na?

Nummer	Doelstelling
3.1	Wij helpen klanten zich te ontwikkelen naar werk door te doen
3.2	Wij bieden klanten een (on)betaalde plaats die bij hen past
3.3	Wij houden klanten die betaald aan het werk zijn, aan het werk

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel
Verhouding % inwoners met een uitkering een ontwikkeltraject of een opleiding volgen ten opzichte van totaal aantal inwoners met een uitkering	60%
De gemiddelde score van het aantal respondenten dat aangeeft dat de dienstverlening helder is.	4.4
Gemiddelde uitkeringslast per uitkeringsgerechtigde met een uitkering per jaar. (formule = uitkeringslast : aantal klanten).	10% daling
Aantal inwoners met een uitkering dat (partieel) uitstroomt naar regulier betaald werk	10% meer dan nu
% inwoners met een uitkering en/of wsw / beschut dienstverband, die na plaatsing op betaald werk langer dan 6 maanden aan het werk blijft.	90%
% inwoners met een uitkering en/of wsw / beschut dienstverband, die na plaatsing op betaald werk langer dan 1 jaar aan het werk blijft.	80%

De bovenstaande indicatoren markeren een noodzakelijke verbreding van onze kernindicatoren. Niet alleen uitstroom naar regulier werk, maar de ontwikkeling naar werk staat daarin centraal. Dit gaat vaak in stapjes, waarbij de inwoner met een uitkering steeds een stapje meer doet. Dit komt o.a. tot uitdrukking in de indicator "%inwoners met een ontwikkeltraject" en "gemiddelde uitkeringslast". Verder willen we dat mensen duurzaam worden geplaatst. Dit brengen we tot uitdrukking in de laatste 2 indicatoren. Omdat er veel arbeidscontracten worden afgesloten voor 6 maanden, waarbij werkgevers worden gestimuleerd dit 'vol te houden' is daarnaast ook eenzelfde indicator toegevoegd voor een periode van 1 jaar.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 3.1 *Wij helpen klanten zich te ontwikkelen naar werk door te doen*

Speerpunt 3.1.1	Wij richten ons op het (door)ontwikkelen van een passend ontwikkelaanbod voor onze inwoner, die (tijdelijk) afhankelijk zijn van onze ondersteuning.
Toelichting	Globaal zien we binnen het klantenbestand drie ontwikkelingen: een geleidelijke toename van het bestand van inwoners die langere tijd een uitkering ontvangen; een opvallende (relatief) hoge instroom van jongeren; en een toenemende instroom van (inburgeringsplichtige) statushouders. Met deze ontwikkelingen komen een aantal significante doelgroepen naar voren: inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, jongeren en statushouders. Dat vraagt een herziening van ons huidige ontwikkelaanbod.
Speerpunt 3.1.2	Het vergroten van de vakbekwaamheid van (leidinggevenden en) professionals met klantcontact bij het helpen ontwikkelen van mensen.
Toelichting	De huidige samenstelling van de groep inwoners die instroomt in de opgave vraagt iets anders van onze professionals. Voor het inschatten van de passende ontwikkelmogelijkheden, binnen de (werk)mogelijkheden van de inwoners vereist een eenduidige en methodische aanpak.
Speerpunt 3.1.3	Wij intensiveren de samenwerking tussen Drechtwerk en SDD onderling en met partners, waaronder lokale werkgelegenheidsinitiatieven.
Toelichting	Verdieping van de samenwerking tussen Drechtwerk en SDD onderling is noodzakelijk, omdat het bijdraagt aan een beter aanbod en dienstverlening aan inwoners die (tijdelijk) afhankelijk zijn van onze ondersteuning. Er is één organisatie waar zowel het ontwikkelen van mensen als het bieden van 'beschut- werk-gedeelte' onderdeel van is.

Doelstelling 3.2 *Wij bieden klanten een (on)betaalde plaats die bij hen past*

Speerpunt 3.2.1	Wij komen tot een heroriëntatie van werkgevers waarmee wij een relatie opbouwen. Dat doen we in samenwerking met UWV met een gezamenlijke en gecoördineerde marktwerking.
Toelichting	De vraag naar arbeid is groot. Bedrijven zijn bereid meer te doen voor mensen die niet direct aan de slag kunnen. Bedrijven maken een beweging naar inclusie en diversiteit op de werkvloer en willen best iets met onze doelgroep doen, maar hebben ook zorgen dat het misschien mis gaat. Investeren en actief met elkaar in contact te staan en kijken wat wij voor elkaar kunnen betekenen is belangrijk. Bedrijven die werken met het label 'Ondernemen met impact' en samen werken met gemeentes, zijn daarin cruciaal.

Speerpunt 3.2.2	Wij gaan actief met beleid(smakers) aan de slag om regelgeving en beleid ondersteunend te laten zijn op het aan het werk gaan van mensen.
Toelichting	Is het makkelijk genoeg zelfstandig inkomen voor een bewoner op te bouwen? Of helpt het werkgevers bij het bieden van kansen aan inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt? Werkgevers lopen nu soms vast in de complexe regels en administratieve last, hetgeen niet motiverend is. Ook de administratieve last voor een inwoner met bijstand om een paar uur extra te gaan werken is groot. Meer werken leidt lang niet altijd tot meer inkomen. Een belangrijke reden om beleid aan te laten sluiten op parttime werken, ook omdat de verwachting is dat parttime steeds meer de norm wordt
Speerpunt 3.2.3	Wij breiden, in samenwerking met werkgevers, het aantal werksoorten bij Drechtwerk uit.
Toelichting	Drechtwerk biedt diverse werksoorten aan inwoners, zoals Groen, Logistiek, assemblage. Het grootste deel van de werkzaamheden bestaat echter uit 'in- en ompakwerk. Dat willen we uitbreiden. Hoe meer verscheidenheid in het aanbod, hoe meer inwoners een geschikt aanbod kan worden gedaan. Ook kunnen we hiermee hybride ontwikkellijnen vorm geven, waarbij Drechtwerk een veilige/ groepsplek is met begeleiding nabij en er wordt geschakeld naar plekken meer buiten, met minder begeleiding, scholing en -indien nodig- weer terug.

Doelstelling 3.3 *Wij houden klanten die betaald aan het werk zijn, aan het werk*

Speerpunt 3.3.1	Wij streven samen met regionale partners naar een betere benutting en duurzame inzetbaarheid van de beroepsbevolking, door een 'ontschotte' dienstverlening aan werkgevers en werkzoekenden
Toelichting	In 2022 heeft het bestuur van de arbeidsmarktregio opdracht gegeven om het regionale mobiliteitsteam -Kickstart- te ontwikkelen tot een dienstverleningscentrum, waar een 'ontschotte' dienstverlening aan werkgevers en werkzoekenden wordt vormgegeven. Het dienstverleningscentrum richt zich op het matchen van vraag en aanbod, ongeacht de situatie waar iemand zich in bevindt. Niet de doelgroep, maar de hulpvraag staat centraal. Hiermee willen wij dat de beroepsbevolking in de regio beter wordt benut en duurzaam inzetbaar blijft.
Speerpunt 3.3.2	Wij komen tot een heroriëntatie op begeleiding.
Toelichting	De samenstelling van de groep die instroomt in de bijstand verandert. Dit vraagt een differentiatie en innovatie in/van vormen van begeleiding. Enerzijds kunnen nieuwe vormen worden geprobeerd, zoals beeldbellen, uitleg door VR en appen. Anderzijds gaat het over het toevoegen van nieuwe vormen -zoals lifecoaching- en differentiatie in de bestaande vormen van begeleiding. Ook kunnen we onderzoeken hoe wij werkgevers kunnen coachen in het begeleiden van inwoners uit het bestand van de sociale dienst. Bijvoorbeeld met 'Harrie helpt' trainingen, ervaringsdeskundigheid en aanwezigheid op de werkvloer.
Speerpunt 3.3.3	Wij zijn zichtbaar voor onze netwerkpartners, zoeken samen naar verbetering en werken met hen samen.
Toelichting	Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder. Zonder werkgevers die bereid zijn onze inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt een kans te geven of zonder de samenwerking met het beroepsonderwijs, zorgaanbieders en hulpverleners lukt het niet om inwoners te ontwikkelen naar werk. Samen doen, samen werken en samen nieuwe wegen proberen moet daarom in ons dna zitten. Daarvoor nemen wij het initiatief en zijn wij niet afwachtend, want die tijd hebben onze inwoners niet.

Wat gaat het kosten?

Impuls Statushouders

Er zijn geen wijzigingen ten opzichte van de primaire begroting 2024 (jaarschijf 2025).

Regionale Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio Drechtsteden

De lasten en baten van de Uitvoeringsagenda zijn toegevoegd aan Participatie. In de cyclische producten wordt over de voortgang van de financiën gerapporteerd.

Dekking		2024	2025	2026	2027	2028
Budget Uitvoeringsprogramma	structureel	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000
Onder uitputting uitvoeringsprogramma 2023	incidenteel	403.000				
Subsidie regionaal verbinder statushouders	3 jaar	90.000	90.000	90.000		
Dichterbij dan je denkt	incidenteel	140.000				
UWV bijdrage inrichting en huisvesting RWC	incidenteel	250.000				
		1.283.000	490.000	490.000	400.000	400.000

Drechtwerk

De voorliggende begroting 2025 samen met de meerjarenraming 2026, 2027, 2028 geeft t.o.v. de vorig jaar afgegeven meerjaren raming een neerwaartse bijstelling in de gemeentelijke bijdragen voor het onderdeel Drechtwerk in de opgave ontwikkelen naar Werk:

- Voor het jaar 2025 is een verlaging van de gemeentelijke bijdrage geprognoseerd van ruim € 700.000,- t.o.v. de vorig jaar afgegeven ramingen. Dit is mede het effect van het samenvoegen van Drechtwerk met de Sociale Dienst en een vertaling van de gezamenlijke ambitie. Dit effect vertaald zich ook verder door in de raming van de jaren 2026, 2027 en 2028 en ook daar is de geprognoseerde gemeentelijke bijdrage respectievelijk voor de jaren een verlaging van € 970K, € 1.090K, € 1.032K t.o.v. de vorig jaar afgegeven raming.
- De indirecte effecten, het herhuisvesten van collega's van de SDD in het pand van Drechtwerk, de verlaging van de uitkeringslast die door de samenwerking/voeging ontstaat zijn ook substantieel. Deze financiële voordelen landen elders binnen het totaal van de SDD en zijn mede door de samensmelting een direct gevolg.

Ontwikkelen naar werk	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
Statushouders		0	0	0	0	0
Participatie	4.768	7.031	8.532	8.456	8.287	8.278
Inburgering		2.421	0	0	0	0
Drechtwerk	48.478	46.552	47.889	47.129	46.239	45.697
Totaal lasten	53.247	56.004	56.421	55.585	54.526	53.975
Baten						
Statushouders	387	270	66	18	0	0
Participatie	6.620	10.191	9.023	8.853	8.626	8.617
Inburgering	0	2.421	0	0	0	0
Drechtwerk	48.478	46.552	47.889	47.129	46.239	45.697
Totaal baten	55.486	59.434	56.978	56.000	54.865	54.314
Saldo van lasten en baten	2.239	3.430	557	415	339	339

Bedragen x € 1.000

De begroting 2025 is tot stand gekomen op basis van de Begroting 2024-jaarschijf 2025 en de Uitgangspuntennotitie 2025, te weten:

Opgave / product	Begroting 2025		Uitgangspunten-notitie 2025		Begroting 2024 (jaarschijf 2025)	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Statushouders		66		66		66
Participatie	8.532	9.023	8.042	8.533	7.277	10.107
Inburgering					2.421	2.421
Drechtwerk	47.889	47.889	46.420	46.420	46.420	46.420
Totaal	56.421	56.978	54.462	55.019	56.118	59.014

De begrotingscijfers 2025 (de lasten, baten en bijdragen van gemeenten) zijn in de Uitgangspuntennotitie 2025 aangegeven. Deze cijfers zijn als volgt tot stand gekomen:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroting 2024 jaarschijf 2025	56.118	12.551	46.463

Mutaties Uitgangspuntennotitie 2025

Participatie	765	0	-1.574
Primaire begroting 2025 n.a.v. Uitgangspuntennotitie 2025; groei klantenaantallen	288	0	288
Conform de uitgangspuntennotitie 2025 zijn de lasten en baten verhoogd met 1,4% groei aantal klanten op basis van CPB Macro Economische Verkenning 2023.			
Primaire begroting 2025 Integratie Uitkering Participatie Beschut Werk	459	0	459
Conform meicirculaire 2024 Integratie Uitkering Participatie; intensiveren Beschut Werk naar aanleiding van maatregelen Uitgangspuntennotitie 2025.			
Financiering participatiebudget 2025 t/m 2028	18	0	-2.321
Vanaf 2023 wordt de financiering van personeel ten laste van Participatie afgebouwd (reeds opgenomen in de najaarsbrief en jaarrekening). Voor de begroting 2025 betekent dit dat er € 2,3 mln. minder participatiemiddelen worden opgehaald en deze worden overgeplaatst naar apparaat. Het betreft een budgetneutrale wijziging van de begroting (van participatie naar bedrijfsvoering).			
Inburgering	-2.421	0	-2.421
Wet Inburgering buiten de begroting	-2.421	0	-2.421
De lasten en baten van de Wet inburgering 2021 zijn op nihil gezet. Het betreft een gemandateerde taak in plaats van een gedelegeerde taak. Hierdoor lopen de lasten en baten buiten de begroting van de GR Sociaal.			
Totaal Mutaties Uitgangspuntennotitie 2025	-1.656		-3.995
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	54.462	12.551	42.468

Bedragen x € 1.000

In deze begroting zijn de volgende aanpassingen gedaan op de cijfers uit de Uitgangspuntennotitie 2025:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	54.462	12.551	42.468

Mutaties Begroting 2025

Participatie	490	490	
Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio Drechtsteden	490	490	
Verhogen van de lasten en baten conform Regionale uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio Drechtsteden.			
Drechtwerk	1.469	725	744
Primaire begroting 2025 Drechtwerk	1.469	725	744
Primaire begroting 2025 Drechtwerk mutaties lasten en baten 2025 t/m 2028.			
Totaal Mutaties Begroting 2025	1.959	1.215	744
Totaal Begroting 2025	56.421	13.766	43.212

Bedragen x € 1.000

2.4 Zorgen voor ondersteuning

De opgave Zorgen voor Ondersteuning richt zich op het vergroten van de zelfredzaamheid en participatie van de inwoners in de Drechtsteden. We bieden ondersteuning vanuit het uitgangspunt "zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig". Waar mogelijk wordt gekeken naar mogelijkheden van eigen regie, het netwerk of voorliggende vormen van ondersteuning. Dit doen we samen met veel partners in het veld, zoals de lokale Wijkteams, zorgaanbieders, corporaties en de andere opgaven binnen het sociaal domein. Naast de gezondheidsvoordelen die dit biedt voor inwoners helpt het bovendien om de schaarse ondersteuning beschikbaar te houden voor de inwoners die het echt nodig hebben om een zelfstandig en volwaardig bestaan te leiden.

Wat willen we voor onze inwoners bereiken en waarom?

Als ik op de juiste onderdelen van mijn leven passende ondersteuning heb vanuit mijn sociale netwerk, mantelzorg en of professionals, dan woon ik zolang mogelijk zelfstandig en doe ik mee naar vermogen. Dan heb ik regie over mijn leven en kan ik omgaan met mijn fysieke, psychische, emotionele en sociale uitdagingen in het leven. Ik voel me dan een volwaardig inwoner van de Drechtsteden.

Als ik geen passende ondersteuning heb dan heeft dat negatieve gevolgen voor mijn dagelijks functioneren, mentaal welbevinden, meedoen in de maatschappij en kwaliteit van leven. Dit betekent dat ik me eenzaam kan voelen, dat mijn mantelzorger overbelast kan raken of dat er gevaar kan ontstaan voor mijzelf of mijn omgeving.

Vanuit bovenstaande gedachte wordt geïnvesteerd in de ontwikkeling van "Wmo naar de voorkant". Dat wil zeggen de aansluiting met de lokale wijkteams en initiatieven voor lichte vormen van begeleiding en dagbesteding. Daarnaast wordt de samenwerking met participatieplekken en Drechtwerk verder onderzocht voor de groep inwoners die gebruik maakt van arbeidsmatige en ontwikkelgerichte dagbesteding. Voor de groep ouderen die beperkingen ervaren bij de zelfredzaamheid in het dagelijks leven wordt ingezet op herstelgerichte ondersteuning, waardoor de zelfredzaamheid (gedeeltelijk) hersteld wordt en een beroep op ondersteuning kan worden uitgesteld.

Dit doen we in de maatschappelijke context van schaarste en de landelijke en wettelijke ontwikkelingen voor de Wmo. We zien een schaarste aan middelen en mensen op de hele arbeidsmarkt en in de zorg in het bijzonder. Door te zoeken naar andere en lichtere vormen van ondersteuning helpen we inwoners bij hun zelfstandigheid en participatie en voegen we publieke waarde toe aan de samenleving. Daarnaast hebben we te maken met landelijke ontwikkelingen zoals de invoering van de nieuwe (inkomensafhankelijke) eigen bijdrage systematiek vanaf 2026. Deze ontwikkeling moet bijdragen aan het verminderen van het beroep op maatwerkondersteuning. Of dit in grote mate zal gebeuren, hangt af van het definitieve wetsvoorstel. Dat is op dit moment nog niet bekend.

Vanuit al deze ontwikkelingen, landelijk en regionaal, werken we daarom vanuit deze opgave aan de volgende 3 doelstellingen:

Welke doelen streven we na?

Nummer	Doelstelling
4.1	Wij indiceren en voeren we regie op de beoogde effecten van de ingezette maatwerkondersteuning
4.2	Wij zorgen voor de ondersteuning die nodig is om mee te doen naar vermogen en richten ons op ontwikkeling waar mogelijk.
4.3	Wij zorgen voor ondersteuning voor klanten die nodig is om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen wonen.

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel
Gemiddelde kosten per inwoner voor IB, gecorrigeerd voor indexatiecijfers	5% onder de referentielijn 2018
Gemiddelde kosten per inwoner voor DB, gecorrigeerd voor indexatiecijfers	blijven onder de referentielijn 2023
Score klantbeleving	≥ 7,5
Score kwaliteitsmeting HO	≥ 7,5
% inwoners met DB ontwikkelingsgericht dat binnen twee jaar uitstroomt naar een hogere stap op de participatieladder (Of ander instrument).	≥ 50%
% inwoners met DB arbeidsmatig dat uitstroomt naar een hogere stap op de participatieladder (Of ander instrument).	≥ 5%
% inwoners met IB dat afschaalt naar lagere maatwerkvoorziening of andere (algemene) voorziening.	≥ 15%
% meldingen IB/DB dat wordt opgelost via een andere oplossing dan een maatwerkvoorziening.	≥ 5%
% klanten met een ondersteuningsduur langer dan vier jaar	≤ 25%
% aantal voorzieningen (scootmobiel, HO, trapliften) ten opzichte van het aantal 65-plussers (daalt met 2%)	≥ 2%

Binnen de opgave Zorgen voor Ondersteuning richten we ons op de ontwikkeling naar zelfredzaamheid en participatie waar mogelijk. Dit doen we vanuit de gedachte dat het vergroten van zelfredzaamheid en meedoen naar vermogen leidt tot een grotere mate van gezondheid. Daarnaast zien we ook binnen de opgave Zorgen voor Ondersteuning nadrukkelijk het vraagstuk van de financiële beheersbaarheid. Bovenstaande indicatoren moeten inzicht geven in de effecten van zowel de ontwikkeling als van de financiële sturing op de maatwerkvoorzieningen.

Zo is een tweetal doelstellingen opgenomen met betrekking tot de gemiddelde kosten per inwoner voor de voorzieningen dagbesteding en individuele begeleiding. Door een continue focus op de mogelijkheden tot afschaling en uitstroom willen we deze gemiddelde kosten verlagen.

Uiteindelijk is het de klant die het beste kan beoordelen of we slagen in onze opgave en ook de score op klantbeleving komt terug in de opgave-indicatoren. Voor de voorziening huishoudelijke ondersteuning voegen we hier een indicator aan toe vanuit de onafhankelijke kwaliteitsmetingen die we uitvoeren naar de kwaliteit van deze ondersteuning.

Een belangrijk doel van de Wmo is om mensen, waar mogelijk, te ontwikkelen en minder afhankelijk te maken van ondersteuning bij het kunnen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer en het zelfstandig wonen. Dit doel hebben we vertaald in verschillende indicatoren waarbij we, voor wat betreft de voorziening dagbesteding, de verbinding maken met de participatieladder. Voor de voorziening Individuele begeleiding hebben we ditzelfde doel vertaald in een percentage inwoners waarvoor de ondersteuning kan worden afgeschaald. We kijken hierbij extra kritisch naar de groep die al langer dan 4 jaar ondersteuning vanuit de Wmo ontvangt.

De afschaling willen we ook tot uiting brengen in het percentage meldingen waarvoor we een oplossing weten te vinden binnen het aanbod aan lokale algemene voorzieningen en waardoor een indicatie voor de maatwerkvoorzieningen dagbesteding en individuele begeleiding achterwege kan blijven. Als effect van de inzet op herstelgerichte ondersteuning streven we tot slot naar een vermindering van het aantal indicaties voor scootmobielen, huishoudelijke ondersteuning en trapliften.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 4.1	<i>Wij indiceren en voeren we regie op de beoogde effecten van de ingezette maatwerkondersteuning</i>
Speerpunt 4.1.1	We zetten in op de verdere professionalisering van de Opgave Zorgen voor Ondersteuning.
Toelichting	Noodzakelijk in groeiend aantal aanvragen om efficiënter te werken, dichterbij de inwoner en om de kennis van de Wmo en het brede veld op gelijk niveau te brengen.
Speerpunt 4.1.2	We hebben inzicht in en grip op de effecten van maatwerkondersteuning door monitoring en sturing op klantbeleving en resultaten bij de verschillende zorgverleners.
Toelichting	Omdat we de beweging naar meer zelfstandigheid willen inzetten is sturing op de effecten van de ingezette ondersteuning noodzakelijk. De ingezette ondersteuning biedt een effectieve oplossing voor de ondersteuningsvraag zowel in feitelijke effecten als in de gemeten klantbeleving. Een neveneffect van dit speerpunt is een verhoogd kostenbewustzijn van consulenten en inwoners, en een positief effect op de houdbaarheid van de Wmo in de regio.
Speerpunt 4.1.3	We zorgen voor scherpe contracten, met oog voor innovatie, met als doel de kwaliteit, betaalbaarheid en continuïteit van de ondersteuning te waarborgen.
Toelichting	Om op management niveau van de zorgaanbieder dezelfde sturing in te kunnen richten als op individueel niveau is scherpe contractering aan de voorkant noodzakelijk
Doelstelling 4.2	<i>Wij zorgen voor de ondersteuning die nodig is om mee te doen naar vermogen en richten ons op ontwikkeling waar mogelijk.</i>
Speerpunt 4.2.1	We brengen het ontwikkelpotentieel van inwoners eerder en scherper in beeld.
Toelichting	Vanuit positieve gezondheid blijkt dat naast het hebben van de juiste ondersteuning ook het stimuleren van eigen kracht en eigen regie een belangrijke bijdrage levert aan de ervaren gezondheid en welbevinden.
Speerpunt 4.2.2	We werken samen met maatschappelijke partners en maken afspraken over integraal (samen)werken, doen waar je het beste in bent en gebruik maken van elkaars expertise.
Toelichting	Ten behoeve van de snelheid en duidelijkheid van de dienstverlening aan de inwoner is het noodzakelijk om met partners samen te werken in de vraagverheldering en bieden samenhangende en passende ondersteuning
Speerpunt 4.2.3	We hebben een proactieve houding t.o.v. begeleiding van klanten in de koppeling met bestaanszekerheid.
Toelichting	In sommige gevallen heeft de ondersteuningsvraag vooral een financiële aanleiding. In die gevallen is ondersteuning op het gebied van zorg niet voldoende en vraagt dit actieve samenwerking met de medewerker van bestaanszekerheid versterken.
Doelstelling 4.3	<i>Wij zorgen voor ondersteuning voor klanten die nodig is om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen wonen.</i>
Speerpunt 4.3.1	We zoeken naar de eigen kracht en mogelijkheden van mensen om te zorgen voor de omstandigheden, vaardigheden en een passende woonomgeving
Toelichting	Ook hier is positieve gezondheid een belangrijke manier van werken om inwoners op een andere manier in te laten zien wat er nog wel mogelijk is aan waardevolle activiteiten.
Speerpunt 4.3.2	We werken samen met de regionale partners op het gebied van Wonen.
Toelichting	Een intensivering en verbreding van de samenwerking met gemeenten is nodig om vraag en aanbod van (toe- en doorgankelijke) woningen beter op elkaar aan te laten sluiten. Het aantal grote woningaanpassingen wordt hierdoor verminderd.
Speerpunt 4.3.3	Samen met gemeenten en zorgaanbieders verkennen we de mogelijkheden van preventie en innovaties bij zelfstandig wonen.
Toelichting	Innovatie kan en zou moeten bijdragen aan de houdbaarheid van de WMO in het licht van de schaarser wordende middelen en arbeidskrachten.

Wat gaat het kosten?

Zorgen voor ondersteuning	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
Hulpmiddelen	6.069	6.030	6.131	6.080	6.081	6.077
Vervoer	10.679	10.813	11.535	11.500	11.474	11.445
Huishoudelijke ondersteuning	28.108	26.990	33.623	33.904	34.175	34.434
Begeleiding en kortdurend verblijf	33.490	33.370	36.497	36.315	36.200	36.080
Totaal lasten	78.346	77.203	87.786	87.799	87.930	88.036
Baten						
Hulpmiddelen	6.069	6.030	6.131	6.080	6.081	6.077
Vervoer	10.679	10.813	11.535	11.500	11.474	11.445
Huishoudelijke ondersteuning	25.688	26.990	33.623	33.904	34.175	34.434
Begeleiding en kortdurend verblijf	31.822	33.370	36.497	36.315	36.200	36.080
Totaal baten	74.258	77.203	87.786	87.799	87.930	88.036
Saldo van lasten en baten	-4.088	0	0	0	0	0

Bedragen x € 1.000

De begroting 2025 is tot stand gekomen op basis van de Begroting 2024-jaarschijf 2025 en de Uitgangspuntennotitie 2025, te weten:

Opgave / product	Begroting 2025		Uitgangspunten-notitie 2025		Begroting 2024 (jaarschijf 2025)	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Zorgen voor ondersteuning						
Hulpmiddelen	6.131	6.131	5.853	5.853	6.214	6.214
Vervoer	11.535	11.535	11.535	11.535	11.294	11.294
Huishoudelijke ondersteuning	33.623	33.623	33.623	33.623	27.773	27.773
Begeleiding en kortdurend verblijf	36.497	36.497	36.497	36.497	34.291	34.291
Totaal	87.786	87.786	87.508	87.508	79.572	79.572

De begrotingscijfers 2025 (de lasten, baten en bijdragen van gemeenten) zijn in de Uitgangspuntennotitie 2025 aangegeven. Deze cijfers zijn als volgt tot stand gekomen:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroting 2024 jaarschijf 2025	79.572	3.298	76.274

Mutaties Uitgangspuntennotitie 2025

Hulpmiddelen	-361	-212	-149
Autonome groei Hulpmiddelen en indexering tarieven	-361	-212	-149
Bij de hulpmiddelen (woonvoorzieningen en rolstoelen) is per gemeente gekeken naar de verwachte ontwikkeling van de aantallen voorzieningen. De tarieven 2024 zijn ongewijzigd gebleven. De tarieven 2025 zijn geïndexeerd conform CPB prijs bruto binnenlands product 2,8%. Vanaf 2026 en verder zijn de tarieven constant gehouden.			
Vervoer	241	-614	855
Autonome groei Vervoer en indexering tarieven	290	-614	904
Net als bij de hulpmiddelen is voor het individueel vervoer (scootmobielen, aangepaste fietsen, etc.) de begroting 2025 gebaseerd op de ontwikkeling van de aantallen voorzieningen. Ook voor het individuele vervoer blijven de tarieven in 2024 gelijk. In 2025 zijn de tarieven geïndexeerd conform CPB prijs bruto binnenlands product 2,8%. Vanaf 2026 en verder zijn de tarieven constant gehouden. Ten aanzien van het collectieve vervoer met de Drechthopper volgen wij de begroting van Stroomlijn.			
Invoering voorziening Herstelgerichte ondersteuning	-49	0	-49
Bij de individuele vervoersvoorzieningen houden we rekening met de mogelijke besparing door de invoering van Herstelgerichte ondersteuning. In 2024 en verder verwachten wij hierdoor 1% lagere groei van het aantal klanten dat een beroep doet op deze voorzieningen.			
Huishoudelijke ondersteuning	5.850	1.192	4.658
Autonome groei Huishoudelijke ondersteuning en indexering tarieven	6.561	1.192	5.369
De begroting voor de huishoudelijke ondersteuning is gebaseerd op de verwachte aantallen voorzieningen. Bij het bepalen van het aantal klanten is per gemeente gekeken naar de autonome groei over de periode 2021 en 2023. De jaren daarvoor zijn buiten beschouwing gelaten in verband met fluctuaties als gevolg van de invoering van het abonnementstarief en Corona. De hogere kosten worden vooral veroorzaakt door de aanhoudende stijging van de tarieven. Door (het openbreken van) cao-afspraken stijgen de tarieven in 2024 stapsgewijs met ongeveer 11%. De tarieven 2025 zijn geïndexeerd conform CPB prijs bruto binnenlands product 2,8%. Vanaf 2026 en verder zijn de tarieven constant gehouden.			
Invoering voorziening Herstelgerichte ondersteuning	-711	0	-711
Bij de voorziening huishoudelijke ondersteuning is de verwachte besparing door de pilot Herstelgerichte ondersteuning in mindering gebracht op de bijdrage van de gemeente.			
Begeleiding en kortdurend verblijf	2.206	-614	2.820
Autonome groei Begeleiding en indexering tarieven	2.750	-614	3.364
Bij het opstellen van de begroting Begeleiding (individuele begeleiding en dagbesteding) is gekeken naar de ontwikkeling van de verwachte aantallen per gemeente en de contractueel afgesproken jaarlijkse indexering. In 2024 stijgen de tarieven Begeleiding met 6%. De tarieven 2025 zijn geïndexeerd conform CPB prijs bruto binnenlands product 2,8%. Vanaf 2026 en verder zijn de tarieven constant gehouden.			
Wmo naar de voorkant	-544	0	-544
De 'beweging Wmo naar de voorkant' biedt vooral kansen bij de lichtere vormen van individuele begeleiding en dagbesteding. Vanaf 2024 en verder verwachten wij jaarlijks 1% lagere groei van het aantal klanten dat een beroep doet op deze voorzieningen.			
Totaal Mutaties Uitgangspuntennotitie 2025	7.936	-248	8.184
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	87.508	3.050	84.458

Bedragen x € 1.000

In deze begroting zijn de volgende aanpassingen gedaan op de cijfers uit de Uitgangspuntennotitie 2025:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	87.508	3.050	84.458

Mutaties Begroting 2025

Hulpmiddelen	278	0	278
Aanpassing Hulpmiddelen ten opzichte van stand uitgangspuntennotitie 2025	278	0	278

In 2023 is voor de hulpmiddelen een nieuw facturatie- en controlesysteem ingevoerd. Dit heeft geleid tot enige vertraging in de factuurafhandeling. Op basis van de toen aanwezige facturen is in de uitgangspuntennotitie 2025 een inschatting gemaakt van de te verwachten kosten. Uit de laatste realisatiecijfers 2023 blijkt dat deze prognose iets te positief is geweest en dat de kosten hoger uitvallen dan waarmee rekening is gehouden. De hogere kosten hebben effect op de begroting 2024 (en verder) en wordt daarom hierop aangepast.

Totaal Mutaties Begroting 2025	278		278
Totaal Begroting 2025	87.786	3.050	84.736

Bedragen x € 1.000

2.5 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering kan ook wel worden gezien als de ruggengraat van de organisatie. Als bedrijfsvoering optimaal de inhoudelijke opgaven kan ondersteunen en ontlasten, kunnen zij zich optimaal richten op de dienstverlening aan de inwoners op de verschillende terreinen. Wat we willen bereiken vanuit bedrijfsvoering is daarmee gericht op de publieke waarden, geredeneerd vanuit de medewerkers die dagelijks bezig zijn vanuit hun expertise om bedrijfsvoering in brede zin en hun eigen vakgebied/expertise continu te monitoren en te verbeteren.

Wat willen we voor onze inwoners bereiken en waarom?

Bedrijfsvoering is er om de opgaven te laten floreren en levert opgave overstijgend een bijdrage aan het bedrijfsresultaat. Wij werken zowel op bestuurlijk als organisatorisch niveau en altijd in samenwerking met onze partners.
Vanuit de opgave bedrijfsvoering voeg ik, vanuit mijn expertise, proactief waarde toe aan (het totaal van) de opgave(n). Ik stel kaders, controleer en adviseer of in de opgaven en opgave overstijgend de goede dingen goed gedaan worden. Ik ontzorg de opgaven waar nodig. Ik werk altijd met het oog op de publieke waarde die de opgaven aan onze inwoners bieden.

Belangrijk is dat bedrijfsvoering enerzijds een expertise is (denk aan financiën, communicatie, contractmanagement, ICT, beleid etc.) en dat medewerkers juist vanuit die expertise breed en integraal de opgaven kunnen adviseren. Altijd met het oog op de publieke waarde, de organisatie als geheel en de behoeften van de inwoners. Om dit te bereiken streven we een drietal doelen na.

Welke doelen streven we na?

Nummer	Doelstelling
5.1	We zijn als organisatie in control en transparant over hoe we onze middelen inzetten en welke effecten (driehoek; doelen, middelen en legitimiteit) we daarmee in het kader van publieke waarde bereiken.
5.2	Het is voor ons vanzelfsprekend dat wij pro actief samenwerken in ons netwerk om het goede voor de klant te realiseren
5.3	Onze interne bedrijfsvoering is op orde en logisch ingedeeld.

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel
Geen overschrijding van de begroting. Met zo min mogelijk financiële middelen het werk doen. Bij overschrijding >5% de begroting aanpassen	5%
Financiële fouten blijven binnen de norm (van rechtmatigheidsverantwoording) van 1% van het begrotingstotaal excl. reservemutaties	1%
Financiële onzekerheden blijven binnen de norm (van rechtmatigheidsverantwoording) 1% van het begrotingstotaal excl. reservemutaties	1%
Procedurele fouten / juridische fouten blijven binnen de norm van 3%	3%
Voor alle gemeenten individuele rapportages beschikbaar en 2 gesprekken per jaar per gemeente	7
Ontsluiting van 1ste financiële basiscijfers per gemeente en inzichtelijk op dashboards	7

De indicatoren binnen bedrijfsvoering gaan enerzijds over de wat hardere kant van bedrijfsvoering, namelijk de indicatoren die verplicht zijn vanuit de rechtmatigheidsverantwoording. Het binnen de norm blijven van financiële fouten, onzekerheden en procedurele fouten zegt enerzijds iets over het in control zijn als organisatie en anderzijds iets over de geleverde kwaliteit. Door deze indicatoren structureel op te nemen en hierop te rapporteren krijgt de verantwoording bovendien een structurele en logischere plek in het geheel. De 1e indicator inzake de begroting is toegevoegd om te duiden in hoeverre we als GR Sociaal steeds beter in staat zijn om realistisch te begroten, zodat gemeenten hierop in hun eigen begroting goed kunnen voortbouwen.

Tot slot wordt data steeds belangrijker voor ons, voor gemeenten en de Drechtsteden. Op dit moment is het niet mogelijk om de financiële data te ontsluiten op dashboards (dit vanwege de freeze vanuit ICT Beweegt, waardoor het niet mogelijk is om nieuwe koppelingen te maken tussen systemen en het dataplatform). Een nadrukkelijke wens is echter wel om de financiële basiscijfers zo snel als mogelijk gekoppeld te krijgen, daarom is deze indicator opgenomen voor 2025.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 5.1 *We zijn als organisatie in control en transparant over hoe we onze middelen inzetten en welke effecten (driehoek; doelen, middelen en legitimiteit) we daarmee in het kader van publieke waarde bereiken.*

Speerpunt 5.1.1	We realiseren de randvoorwaarden voor de organisatie om te zorgen dat de primaire processen goed verlopen.
Toelichting	Gezien toekomstige opgaven en de complexiteit waar rekening mee moet worden gehouden in het werk, is het nodig dat medewerkers goed ondersteund worden zodat zij kunnen focussen op de inwoner/klant en we tegelijkertijd de juiste informatie boven tafel krijgen en voldoen aan alle aanpalende wet- en regelgeving (zoals archiefwet, avg).
Speerpunt 5.1.2	We zorgen er voor dat de organisatie op de juiste momenten de juiste mensen tot haar beschikking heeft.
Toelichting	Een arbeidsmarkt die continu in ontwikkeling is, waar een enorme krapte is vraagt om een passende HR strategie op de punten van instroom-doorstroom-uitstroom.
Speerpunt 5.1.3	Alle doelen van de organisatie, activiteiten en KPI's zijn verwerkt in systemen, meetbaar en beschikbaar.
Toelichting	Data en informatie zijn voor ons onmisbaar om de juiste keuzes te kunnen maken in zowel de richting als de inrichting van onze organisatie. Door data te kunnen combineren wordt meer inzichtelijk welke effecten we al dan niet bereiken.

Doelstelling 5.2 *Het is voor ons vanzelfsprekend dat wij pro actief samenwerken in ons netwerk om het goede voor de klant te realiseren*

Speerpunt 5.2.1	We richten bedrijfsvoeringsteams in per opgave die vanuit dit team de opgave optimaal ondersteunen en integraal adviseren
Toelichting	De opgaven zijn verantwoordelijk en leidend in wat er moet gebeuren, ook binnen hun eigen bedrijfsvoering. Tegelijkertijd hebben zij daar goede ondersteuning, advisering en scherpte voor nodig vanuit bedrijfsvoering. Door dit integraal neer te zetten, ontstaat er 1 team per opgave die klaarstaat voor de opgave.

Speerpunt 5.2.2	Wij brengen landelijke en regionale ontwikkelingen samen met onze eigen organisatie en opgaven.
Toelichting	Er speelt veel in het sociaal domein landelijk en regionaal. Juiste keuzes kunnen maken in de opgaven kan alleen als deze ontwikkelingen mee afgewogen worden, een plek krijgen, leiden tot (her)nieuw(d) beleid en geïmplementeerd worden. De rol vanuit bedrijfsvoering is daarin cruciaal, zij zitten aan tafel in veel verschillende netwerken en verzamelen hiertoe alle informatie. Ze brengen ook de eventuele consequenties en relevantie in beeld, zodat de juiste keuzes gemaakt kunnen worden.
Speerpunt 5.2.3	We zorgen ervoor dat iedere medewerker klantcontact heeft
Toelichting	Goed kunnen adviseren richting de opgave kan alleen als je snapt voor wie we ons werk dagelijks doen en snapt hoe de opgave werkt en waarmee ze dagelijks te maken hebben (of welke issues er zijn).

Doelstelling 5.3 *Onze interne bedrijfsvoering is op orde en logisch ingedeeld.*

Speerpunt 5.3.1	Informatie en kaders zijn vindbaar, uitlegbaar en toepasbaar voor de gehele organisatie
Toelichting	Om onze klanten/ inwoners in een keer goed te kunnen helpen is het ook van belang dat de collega's, die het dichtst bij de klanten staan, snel gemakkelijk informatie beschikbaar hebben die nodig is voor het dagelijkse werk.
Speerpunt 5.3.2	De opgave bedrijfsvoering is op orde qua formatie en bezetting
Toelichting	Door interne verschuivingen en een krappe arbeidsmarkt is er vernieuwing nodig op het gebied van het functiegebouw en doorontwikkeling programma's
Speerpunt 5.3.3	We zetten in op vernieuwing/ innovatie tbv bedrijfsvoering
Toelichting	Het op een andere en efficiëntere manier samenbrengen van data tot waardevolle informatie wordt steeds belangrijker om goed te kunnen anticiperen op het soms snel veranderende (politieke) landschap. Daarnaast is ook een stevig fundament op het gebied proces- en informatiemanagement noodzakelijk voor het goed kunnen positioneren van proceseigenaren in de organisatie.

Wat gaat het kosten?

De bedrijfsvoeringskosten omvatten uitsluitend de SDD en niet de bedrijfsvoeringskosten van Drechtwerk. Deze zijn onderdeel van het product Drechtwerk binnen de Opgave Ontwikkelen naar werk. Belangrijk om hierbij te vermelden is dat we in 2025 afwijken van de afspraak dat het apparaat meegroeit met de ontwikkelingen op het klantenaantal. We kiezen bewust voor het hanteren van een nullijn, omdat we er vanuit gaan dat we met het slimmer inrichten van onze processen, het beter samenwerken onderling (inclusief partners en gemeenten), een verdergaande digitalisering en het doorvoeren van diverse innovaties we efficiënter kunnen werken. Daarmee stijgt het apparaat dus niet als gevolg van de klantenontwikkeling.

Bedrijfsvoering	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
Apparaatskosten	54.754	58.926	63.509	62.907	62.809	62.744
Apparaatskosten DVO's	2.617	2.061	4.370	4.170	3.460	3.460
Treasury	275	215	215	215	215	215
Totaal lasten	57.647	61.201	68.094	67.293	66.484	66.419
Baten						
Apparaatskosten	51.115	55.496	62.952	62.492	62.470	62.405
Apparaatskosten DVO's	3.819	2.061	4.370	4.170	3.460	3.460
Treasury	528	215	215	215	215	215
Totaal baten	55.463	57.771	67.537	66.878	66.145	66.080
Saldo van lasten en baten	-2.184	-3.430	-557	-415	-339	-339

Bedragen x € 1.000

Programmareserves	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
Storting in reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	0	0	0	0	0	0
Baten						
Onttrekking aan reserves	145	0	0	0	0	0
Totaal baten	145	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	145	0	0	0	0	0

Bedragen x € 1.000

De begroting 2025 is tot stand gekomen op basis van de Begroting 2024-jaarschijf 2025 en de Uitgangspuntennotitie 2025, te weten:

Opgave / product	Begroting 2025		Uitgangspunten-notitie 2025		Begroting 2024 (jaarschijf 2025)	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bedrijfsvoering						
Apparaatskosten	63.509	62.952	62.506	61.948	59.228	55.301
Apparaatskosten DVO's	4.370	4.370	4.176	4.176	1.024	2.055
Treasury	215	215	215	215	215	215
Totaal	68.094	67.537	66.896	66.339	60.467	57.571

De begrotingscijfers 2025 (de lasten, baten en bijdragen van gemeenten) zijn in de Uitgangspuntennotitie 2025 aangegeven. Er zijn 3 verschillen in deze begroting ten opzichte van de Uitgangspuntennotitie:

- De lasten van een lobbyist zijn niet in de begroting opgenomen (€ 135.000) n.a.v. de behandeling in het Algemeen Bestuur
- De verschuiving van de bijdragen vanaf het product Participatie naar Bedrijfsvoering was niet opgenomen (€ 2.321.000); dit is nu alsnog verwerkt
- De lasten en baten samenhangend met de DVO Inburgering waren te hoog opgenomen (€ 873.000) in de uitgangspuntennotitie. Dit is gecorrigeerd.

De begrotingscijfers zijn als volgt tot stand gekomen:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroting 2024 jaarschijf 2025	60.467	15	57.556

Mutaties Uitgangspuntennotitie 2025

Leefgeld uitvoeringskosten	200	0	200
Door langer de zorg te hebben voor de opvang van Oekraïners dan voorzien zijn er uitvoeringskosten om dit bekostigen.			
Formatie 0,5 fte woo contactfunctionaris	85	0	85
De invoering van de Wet Open Overheid (landelijke wetswijziging) leidt tot een uitbreiding van de reeds bestaande taak die de GR Sociaal al kent. Nieuw is dat we onder andere worden verplicht een Woo-contactfunctionaris aan te stellen. Er worden meer eisen gesteld aan de openbaarmaking van allerlei zaken, de informatiehuishouding dient hiertoe structureel beter op orde te zijn en er volgen de komende jaren vanuit deze wet structureel nog meer opdrachten en taken (de landelijke implementatie van de Woo duurt meerdere jaren). Gemeenten hebben voor deze taak extra middelen van het Rijk ontvangen, een deel hiervan wordt nu opgehaald.			
Nacalculatie prijsindex 2024	118	0	118
Voor de prijsindexering wordt een nacalculatie toegepast op de primaire begroting 2024. In de primaire begroting 2024 is rekening gehouden met een stijging van 2,5%. Op basis van de uitgangspuntennotitie 2025 is de stijging voor 2024 3,3%. Dat betekent een aanvullende stijging van 0,8%.			
Prijsindex 2025	416	0	416
De indexering van de budgetten voor de ontwikkeling van de prijs is in de primaire begroting verwerkt conform de uitgangspuntennotitie 2025. Op basis van de indexering van de CPB-ramingen stijgen de materiële budgetten met 2,8%.			
Nacalculatie CAO 2024	2.116	0	2.116
De stijging komt voort uit de CAO van 2024. Per 1 januari 2024 zijn de loonkosten gestegen met 4,75% en per 1 oktober 2024 1,25%.			
Loonindex 2025	1.920	0	1.920
De indexering van de budgetten voor de ontwikkeling van loonkosten is in de primaire begroting verwerkt conform de uitgangspuntennotitie 2025. Op basis van de indexering van de CPB-ramingen stijgen de loonkosten met 5,4%.			
Hersteloperatie toeslagenaffaire 2025 en 2026	710	0	710
Bij de primaire begroting 2024 waren er geen uitvoeringskosten opgenomen. De brede ondersteuning van de gedupeerden van de Kinderopvangtoeslagaffaire Drechtsteden blijft een extra taak van de GR Sociaal, naar verwachting tot en met 2026. De kosten van de toeslagenaffaire worden afgerekend met de gemeenten via een DVO.			
Formatie Wet Inburgering DVO 2024	883	0	883
Met de gemeenten zijn afspraken gemaakt om de taken op het gebied van de Wet Inburgering uit te breiden. In de DVO is afgesproken is om de formatie met 8,5 fte vanaf 1-1-2024 te verhogen.			
Financiering participatiebudget 2025 t/m 2028	-18	0	2.321
Vanaf 2023 wordt de financiering van personeel ten laste van Participatie afgebouwd (reeds opgenomen in de najaarsbrief en jaarrekening). Voor de begroting 2025 betekent dit dat er € 2,3 mln. minder participatiemiddelen worden opgehaald en deze worden overgeplaatst naar apparaat. Het betreft een budgetneutrale wijziging van de begroting (van participatie naar bedrijfsvoering).			
Technische wijziging apparaatskosten DVO	0	0	
Totaal Mutaties Uitgangspuntennotitie 2025	6.429	0	8.768
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	66.896	15	66.324

Bedragen x € 1.000

In deze begroting zijn de volgende aanpassingen gedaan op de cijfers uit de Uitgangspuntennotitie 2025:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	66.896	15	66.324
Mutaties Begroting 2025			
DVO Beschermd wonen actualisatie	198	0	198
Jaarlijks maken de gemeente Dordrecht en de GR Sociaal met een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afspraken over de personele inzet vanuit de GR Sociaal gericht op Beschermd wonen en Opvang. Voor de inzet vanaf 2023 zijn aanvullende afspraken gemaakt, waarbij de formatie voor deze taak groeit naar 11,18 fte.			
Diverse kosten gedekt uit directe baten	100	100	
Voor specifieke werkzaamheden binnen projecten (zoals communicatie) zijn met diverse partijen afspraken gemaakt voor onze inzet waarbij deze wordt bekostigd door de betreffende partijen. Per saldo is dit neutraal voor de begroting.			
Projectkosten gedekt uit directe baten	100	100	
Met diverse partijen zijn afspraken gemaakt voor projecten waarbij de inzet wordt bekostigd door de betreffende partijen. Per saldo is ook dit neutraal voor de begroting.			
Uitbreiden formatie bewindvoering met 1 fte per 1 januari 2024	110	0	110
Structureel uitbreiden formatie Bewindvoering met 1 fte a.g.v. de groei van cliënten, waarbij de kosten worden gedekt uit de wettelijk verplichte bijdragen van de cliënten (verantwoord bij het product minimabeleid).			
Prijsindex 2025	3	0	3
De indexering van de budgetten voor de ontwikkeling van de prijs is in de primaire begroting verwerkt conform de uitgangspuntennotitie 2025. Op basis van de indexering van de CPB-ramingen stijgen de materiële budgetten met 2,8%.			
Rente financiering (treasury)	0	200	-200
Voor de financiering van de vaste activa, verstrekte leningen aan verbonden partijen en tijdelijk tekort aan liquide middelen worden kasgeldleningen aangetrokken. Vanaf de primaire begroting 2024 wordt voor de kosten een bijdrage van de gemeente opgehaald. Dit kwam hoofdzakelijk doordat de Drechtsteden gemeenten niet tijdig de maandelijkse liquiditeitsbijdrage betaalden aan de GR Sociaal. In 2024 zijn hierover met de gemeenten afspraken gemaakt. Dat betekent dat de rentekosten als gevolg van het "rood staan" van de GR Sociaal zijn afgenomen. De extra gemeenlijke bijdrage voor de rentekosten is nu niet meer nodig. Dit geeft een verlaging van € 200.000 voor gemeenten.			
Loonindex 2025	687	0	687
De indexering van de budgetten voor de ontwikkeling van loonkosten is in de primaire begroting verwerkt conform de uitgangspuntennotitie 2025. Op basis van de indexering van de CPB-ramingen stijgen de loonkosten met 5,4%.			
Totaal Mutaties Begroting 2025	1.198	400	798
Totaal Begroting 2025	68.094	415	67.122

Bedragen x € 1.000

Conform de uitgangspuntennotitie 2025 groeit het apparaat in 2025 niet mee, zie verder in de risicoparagraaf.

Overhead

De bedrijfsvoeringskosten bevatten lasten van overhead zoals bedoeld in het BBV. Dit zijn kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

De totale kosten voor overhead bedragen circa € 38 mln.

In de Opgave Bedrijfsvoering bedraagt de overhead circa € 32 mln. De overhead wordt omgeslagen over alle taakvelden waar de apparaatskosten aan worden toegerekend en via die taakvelden in rekening gebracht bij de gemeenten.

De overhead van Drechtwerk is onderdeel van het product Drechtwerk binnen de Opgave Ontwikkelen naar werk en bedraagt circa € 6 mln.

In de bijlage "Overzicht van lasten en baten naar Taakvelden" is dit zichtbaar als Taakveld 0.4.

2.6 Algemene dekkingsmiddelen

Treasury is onderdeel van de Algemene dekkingsmiddelen en is opgenomen onder Drechtwerk (Opgave Ontwikkelen naar werk) en de Opgave Bedrijfsvoering.

In de begroting is het gebruikelijk om een bedrag voor Onvoorzien op te nemen. Dit bedrag is bestemd voor lasten, die nog niet in de begroting van de opgaven zijn opgenomen. De wens van de deelnemende gemeenten is dat de GR Sociaal terughoudend is in het vormen van reserves, zowel in de balans als binnen de exploitatie. Dat betekent dat geen bedrag voor onvoorzien is opgenomen.

2.7 Vennootschapsbelasting

De GR Sociaal neemt voor de meeste gevallen met haar activiteiten niet deel aan het economisch verkeer, waarbij sprake is van winst(streven). De activiteiten betreffen veelal overheidstaken of worden maximaal kostendekkend uitgevoerd. Voor de jaren 2025-2028 verwachten wij voor de activiteiten die wel onder de Vennootschapsbelasting vallen geen afdracht te moeten doen. Om die reden is een bedrag van nihil begroot.

3 Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als het vermogen om financiële risico's op te vangen en omvat de weerstandscapaciteit minus de risico's. Weerstandscapaciteit bestaat uit het aanwezige eigen vermogen in de vorm van algemene reserve, het vrije besteedbare deel van bestemmingsreserves en het bedrag voor onvoorzien.

In de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen is opgenomen dat binnen de GR Sociaal in principe geen reserves worden gevormd en aangehouden. Het vormen van weerstandsvermogen vindt dan ook volledig plaats bij de gemeenten zelf. Dat betekent dat de weerstandscapaciteit van de GR Sociaal (nagenoeg) nihil is.

Algemene reserve

De stand van de algemene reserve is nihil.

Risicobeheersing

Risicomanagement verschaft de mogelijkheid om optimaal om te gaan met onzekerheden. Met het weerstandsvermogen wordt de relatie weergegeven tussen middelen (weerstandscapaciteit) en risico's. Tot de risico's behoren alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (zoals verzekering) en die van materiële betekenis zijn in relatie tot de financiële positie. In de volgende tabel zijn deze opgenomen.

Openstaande risico's

Omschrijving	Kans	Totale omvang (€)	Impact (€)	Toelichting
Huisvesting	Matig (25%)	300.000	75.000	Het pand 'De Hellingen' is gehuurd tot en met het eerste kwartaal 2025. Door de vertragingen in de realisatie van het Dordthuis is de inschatting dat de huur van dit pand verlengd gaat worden voor het hele jaar 2025. Investerings zijn nodig om de functionaliteit van de panden op orde te houden, maar worden beperkt tot het strikt noodzakelijke. Ook de jaarlijkse onderhoudskosten kunnen oplopen, door de ouderdom van het pand. Er wordt steeds kritisch gekeken naar de noodzaak van investeringen en onderhoudsverplichtingen. Risico is dat de extra kosten niet binnen de bestaande budgetten kunnen worden opgevangen. De verwachting is overigens dat in 2025 geen grote investeringen of extra onderhoudskosten voor het pand aan de Hellingen worden gemaakt.
Ontwikkeling kosten Wmo	Zeer groot (90%)	2.100.000	1.890.000	Bij de vaststelling van de primaire begroting 2023 is besloten om een pas op de plaats te maken en de begroting vooralsnog gelijk te houden aan het niveau van 2022. Daarbij is rekening gehouden met ruimte in de begroting omdat niet alle indicaties verzilverd kunnen worden als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt. Op sommige voorzieningen verwachtten we een plus en andere een min, per saldo leken de verschillen in financiële zin elkaar uit te middelen. Wat we op dat moment niet voorzagen was dat de prijzen voor de lonen, materialen en grondstoffen enorm hard zouden stijgen. Deze ontwikkeling zien we terug in de prijsindexaties 2023 voor de Wmo voorzieningen, die uitzonderlijk hoog zijn ten opzichte van voorgaande jaren. --> Risico afgevoerd. Bij de Voorjaarsbrief is de begroting aangepast op het beschreven risico.
Ziekteverzuimpercentage binnen tarief Wmo HO	Zeer groot (90%)	375.000	337.500	In de kostprijsberekening tarieven Wmo HO wordt rekening gehouden met een ziekteverzuimpercentage van 5,63%. Afgelopen jaren lag het werkelijke ziekteverzuimpercentage als gevolg van Corona en de hoge werkdruk in de Zorg beduidend hoger. De verwachting is dat dit komende jaren zo ook nog zal zijn. Vanuit de aanbieders is het verzoek gekomen om het ziekteverzuimpercentage binnen de kostprijsberekening aan te passen naar een reëel percentage. --> Risico is afgevoerd, omdat het zich daadwerkelijk heeft voorgedaan. Het ziekteverzuimpercentage is verhoogd van 5,63% naar 7%. Dit is meegenomen naar in de indexering van de tarieven per 1 maart 2023 met 4%.

Omschrijving	Kans	Totale omvang (€)	Impact (€)	Toelichting
cao verhoging Huishoudelijke ondersteuning per 1 oktober 2023	Zeer groot (90%)	400.000	360.000	Op 22 juni hebben de werkgeversorganisaties en vakbonden een akkoord bereikt over het openbreken van de cao 2023 om prijsstijgingen door de inflatie op te vangen. Overeenstemming is bereikt om per 1 oktober 2023 de lonen met 5% te verhogen. Daarnaast vindt per 1 maart 2024 en per 1 oktober 2024 een loonsverhoging plaats van 2,5%. Het onderhandelaarsakkoord moet nog worden voorgelegd aan de leden van de vakbonden en werkgeversorganisaties.
Arbeidsontwikkeling	p.m.		p.m.	Door krapte op de arbeidsmarkt is het lastig om (goed opgeleid en ervaren) personeel te werven. Ook bij de GR Sociaal staan vacatures lang open. De schaarste op de arbeidsmarkt zal op korte termijn niet direct een knelpunt zijn bij de kwaliteit van dienstverlening aan de klanten van de GR Sociaal. Op langere termijn kan dat echter wel het geval zijn. GR Sociaal doet allerlei inspanningen om goed personeel te werven en te behouden.
Huisvesting	Groot (75%)	300.000	225.000	De plannen van de gemeente Dordrecht voor de ontwikkeling van de Spuiboulevard hebben tot gevolg dat de Sociale Dienst Drechtsteden het huidige pand moet verlaten. De kosten van nieuwe huisvesting zullen in ieder geval hoger zijn dan het huidige huurcontract, dat loopt tot en met het eerste kwartaal 2025. Er is in die kosten niet voorzien. Met de projectorganisatie van gemeente Dordrecht vindt overleg plaats welke extra kosten er gemaakt moeten worden m.b.t. de voorbereiding op de huisvesting na het eerste kwartaal 2025 en waar deze kosten zullen landen. In 2023 zal er naar verwachting extra inzet moeten worden gepleegd in en aan het project van het Huis van stad en regio. Actualisatie/update: in 2023 is en wordt extra inzet gepleegd om goed aangesloten te blijven op de ontwikkeling van het Dordthuis (voorheen Huis van stad en regio).
Uitstel invoering Wmo voorziening herstelgerichte ondersteuning	Gemiddeld (50%)	150.000	75.000	De gemeente Dordrecht neemt het laatste kwartaal 2024 een besluit over de invoering van de Wmo voorziening herstelgerichte dienstverlening. Door deze vertraging wordt de beoogde besparing niet (volledig) gerealiseerd.
DW Kamerlingh Onnesweg 1	p.m.		p.m.	Het in eigendom zijnde pand van Drechtwerk aan de Kamerlingh Onnesweg 1: onvoorziene benodigde maatregelen om te voldoen aan wet- en regelgeving kunnen impact hebben op het exploitatieresultaat.
Uitstaande geldlening aan Assembly Partner B.V.	Matig (25%)	1.132.000	283.000	Uitstaande geldlening aan Assembly Partner B.V. op 1 januari 2024 groot € 1.132.000. Bij faillissement is het risico tot het niet volledig innen van de uitstaande lening reëel, afgegeven borgstelling zal dit risico beperken.
Bestandsontwikkeling inkomensondersteuning	Gemiddeld (50%)	1.750.000	875.000	De prognose is dat eind 2025 het aantal bijstandsgerechtigden maximaal 6.200 zal zijn. Dit is conform de procentuele ontwikkeling van de macro aantallen i.r.t. onze eindstand 2024 en de genomen maatregelen om de uitstroom te bevorderen. Blijkt dat door een meevallende (plaatselijke) conjunctuur op het eind van het jaar er 100 bijstandsgerechtigden minder te zijn is er een risico van € 1.750.000.
Bedrijfsvoering	Gemiddeld (50%)	200.000	100.000	De bedrijfsvoering moet aan steeds meer regels voldoen. Bijvoorbeeld de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en informatiebeveiliging, maar ook de steeds meer opkomende landelijke standaardisering. Daarnaast moet de informatisering aan steeds grotere eisen voldoen. We zien dat we als overheid minder snel van deze ontwikkelingen gebruik maken. De mogelijkheden die door de markt worden aangeboden en dat wat door onze inwoners wordt gebruikt, wijkt in toenemende mate van elkaar af. Systemen en hun onderlinge relatie/uitwisseling worden complexer en dat vraagt om heroverweging. Ook de sterke afhankelijkheid van de IT-systemen en daarmee onze kwetsbaarheid blijft een risico. De grote(re) incidenten die we hebben afgelopen jaar hebben ervaren onderstrepen dit.
Gevolgen wijziging omvang Sw-subsidie van het Rijk	p.m.		p.m.	Rijkssubsidie SW (vanaf 1-1-2008 gemeentelijke subsidie SW): de subsidie SW is de belangrijkste inkomstenbron van het onderdeel Drechtwerk. Wijziging in de bekostigingssystematiek kan gevolgen hebben voor de omvang van de subsidie SW, d.w.z. dat het ministerie de hoogte van de subsidie per SE bepaalt. Elke euro verandering in de subsidie veroorzaakt een gelijke mutatie in het tekort zowel positief als negatief. (in deze begroting zijn de meest recente budgetten verwerkt, septembercirculaire 2023 als wel een verwachte LPO Rijkscompensatie).

Omschrijving	Kans	Totale omvang (€)	Impact (€)	Toelichting
Geen compensatie van het Rijk inzake hogere loonkosten	Matig (25%)	361.000	90.250	Bij het opstellen van de meerjarenbegroting wordt gewerkt met bekende (verwachte & exacte) ontwikkelingen op gebieden als aanpassingen van WML, loonprijsontwikkelingen, bekende Cao afspraken waar van toepassing. Vaststaande gegevens over landelijke ontwikkelingen, gepubliceerd in de meest recente mei- en septembercirculaires van het Rijk zijn hierin verwerkt. Elke wijziging of aanpassing heeft dus direct effect op de hier gepresenteerde (meerjaren-) begroting. Een afwijking van 1% op de lonen voor SW heeft een effect van € 289.000 en op overig personeel een effect van € 72.000
Gevolgen afwijking van blijfkans berekening Wsw	p.m.		p.m.	Bij de invoering van de Participatiewet is de door het Rijk begrote bezuiniging op de rijksbijdrage als uitgangspunt genomen. Voor de verdeling van de subsidiegelden wordt rekening gehouden met een zogenaamde blijfkansberekening. De werkelijke uitstroom van Drechtwerk versus de uitstroom vanuit het actuariële model waar vanuit het Rijk werkt, kan (grote) afwijkingen hebben hetgeen kan leiden tot (aanzienlijke) tekorten op de subsidie inkomsten ten opzichte van de salarisbetalingen zoals inmiddels gepresenteerd.
Bandbreedte in begroting voor onzekerheid	Matig (25%)	8.200.000	2.050.000	De begroting en meerjarenraming van de sociale dienst kent een bandbreedte, gezien de grote onzekerheden. De onderkant van de bandbreedte is in de begroting toegepast voor de budgetten en gemeentelijke bijdragen. Er is daarmee een risico dat budgetten en gemeentelijke bijdragen hoger worden. Ten opzichte van de bovenkant van de bandbreedte is het maximale risico € 8,2 mln. Hiervan is 25% in de risicoparagraaf opgenomen.
Totaal			6.360.750	

Financiële kengetallen

	2025	2026	2027	2028	2029
Netto schuldquote	6%	5%	5%	5%	5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	5%	4%	4%	4%	4%
Solvabiliteitsratio	0%	0%	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%	0%

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de omvang van de lasten en baten.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate aan waarmee het bezit gefinancierd is met eigen vermogen. Het eigen vermogen van GR Sociaal is nihil, conform het beleidskader risicomanagement en weerstandsvermogen en daarom is deze ratio 0%.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met in achtneming van beperkingen en verruiming van de exploitatie door dotatie en onttrekking aan reserves. GR Sociaal heeft geen structurele exploitatieruimte.

De geprognosticeerde balans en de raming van het EMU-saldo zijn opgenomen in de financiële begroting.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Door het samengaan met Drechtwerk is er voor de GR Sociaal een nieuwe Nota Activabeleid opgesteld en op 26 januari 2023 vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

De GR Sociaal heeft een aantal kapitaalgoederen. Onder kapitaalgoederen wordt verstaan: de in eigendom verkregen terreinen, gebouwen en installaties en onderhoud e.d. voor gehuurde/gepachte objecten.

Hieronder vallen de volgende locaties:

- Het gehuurde onderkomen Bakestein in Zwijndrecht.
- Het onderkomen de Lockhorst in Sliedrecht.
- De hoofdlocatie van Drechtwerk aan de Kamerlingh Onnesweg 1 te Dordrecht.
- Het gehuurde pand aan de Hellingen in Dordrecht.

De locaties zijn in goede conditie, worden regelmatig geïnspecteerd door externe organisaties (brand- en bedrijfsschadeverzekeraar) en/of door ingehuurde installatiebedrijven. Wel speelt de situatie dat de huisvesting in de toekomst gaat wijzigen vanwege de herinrichting van de Spuiboulevard, waardoor het gehuurde pand aan de Hellingen voor de GR Sociaal komt te vervallen. Momenteel vindt er nog onderzoek plaats naar de nieuwe huisvesting, waarin gekeken wordt hoe deze onder te verdelen naar de hoofdlocatie van Drechtwerk, het toekomstige Dordthuis en een derde pand. De ontwikkelingen op dit punt lopen nog volop en zijn daarmee mee nog niet concreet te vertalen in de begroting.

Voor het groot onderhoud aan de locatie van Drechtwerk aan de K. Onnesweg is sinds 2016 een meerjaren onderhoudsvoorziening gevormd. De meerjaren onderhoudsbegroting wordt jaarlijks geactualiseerd in de meerjarenplanning. Er vindt een jaarlijkse dotatie plaats aan deze voorziening, deze is opgenomen als jaarlijkse last in de exploitatie van het lopend jaar.

De GR Sociaal heeft in een meerjarig beheerplan voor haar gebouwen en deze wordt jaarlijks bijgesteld waar nodig.

De hoofdlocatie van Drechtwerk is gebouwd op in erfpacht uitgegeven gronden. De erfpachtovereenkomst loopt in 2039 af. De looptijd van het beheersplan raakt op sommige onderdelen de einddatum van het erfpachtcontract. Om te voorkomen dat Drechtwerk investeringen in haar opstellen doet die een langere afschrijftermijn hebben dan de looptijd van het erfpachtcontract, zal het bestuur lopende het jaar 2023 een standpunt worden gevraagd over het al dan niet wenselijk zijn van het verlengen van de erfpachtafspraken.

3.3 Financiering

Financieringsstatuut

Op 23 januari 2023 is een nieuw Financieringsstatuut door het Algemeen bestuur vastgesteld, geldend vanaf 2023. In het statuut zijn alle aspecten van de financiering van de GR Sociaal opgenomen. Het heeft als doel om de beleidskaders aan te geven voor de uitvoering van de treasuryfunctie. De uitvoering is opgedragen aan de gemeente Dordrecht. De GR Sociaal is en blijft daarbij autonoom in het vaststellen van het treasurybeleid.

Het treasurybeleid dient, als onderdeel van het financieel beleid, de uitvoering van de taken van de GR Sociaal te ondersteunen en waarborgen te bieden voor de financiële continuïteit van de organisatie op korte en lange termijn.

Om invulling te geven aan de financiële functie zijn in het statuut de volgende doelstellingen benoemd:

- Het opereren binnen de kaders zoals die gesteld zijn in de Wet Fido en door het Algemeen Bestuur.
- Het zorgdragen voor een effectief en efficiënt kas- en saldobehaar.
- Het zorgdragen voor een goed relatiebehaar.
- Het minimaliseren van financieringskosten.
- Het voeren van een prudent beleid rond uitzettingen en derivaten.
- Het realiseren van gedegen informatiestromen.

Risico's

Financiële risico's

Renterisico's hebben betrekking op de vlottende schuld en de vaste schuld. De Wet Fido stelt een norm voor het maximumbedrag waarvoor kortlopende financieringsmiddelen, met een looptijd korter dan één jaar, kunnen worden aangetrokken. Deze *kasgeldlimiet* bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten vóór bestemming. Voor 2025 bedraagt dit € 29 miljoen, zijnde 8,2% van circa € 351 miljoen.

De *renterisiconorm* heeft tot doel om binnen de portefeuille aan langlopende leningen een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal aan lasten. Het begrotingstotaal van de GR Sociaal bedraagt voor 2025 circa € 351 miljoen waardoor de norm voor de GR Sociaal gelijk is aan € 70 miljoen. Op dit moment heeft de GR Sociaal drie langlopende leningen via de uitvoeringsorganisatie Drechtwerk. Verwacht wordt dat in 2025 geen nieuwe langlopende leningen worden afgesloten.

De leningenportefeuille 2025 laat het volgende beeld zien:

Geldgever	Oorspronkelijk bedrag	jaar	Laatste aflossing in jaar	vorm lening	Rente-percentage	vervaldata rente en aflossing	Boekwaarde per 1-1-2025	Aflossing	Boekwaarde per 31-12-2025
BNG 40.097704	€ 3.000.000	2003	2028	lineair	4,33%	6-jun	420.000	120.000	300.000
BNG 40.109859	€ 23.600.000	2015	2039	annuïteit	1,64%	24-jun	15.809.030	938.187	14.870.843
BNG 40.109860	€ 3.000.000	2015	2039	fixed	1,96%	24-jun	3.000.000	0	3.000.000
							19.229.030	1.058.187	18.170.843

Kredietrisico's

Een kredietrisico is het risico van een niet-terugbetaling. Deze doen voor bij uitzettingen (verstekte geldleningen, beleggingen) of bij borgstellingen. Deze risico's worden door de Wet Fido ingeperkt door middel van te stellen voorwaarden aan marktpartijen en financiële producten. Het is de verwachting dat de GR Sociaal in 2025 geen overtollige liquide middelen waarbij kredietrisico's worden gelopen zal uitzetten en/of leningen zal verstrekken.

Kas- en saldobeleer

De treasuryfunctie zorgt voor de inrichting van het betalingsverkeer en regelt de kredietlijnen. Op basis van een korte liquiditeitsplanning worden de liquiditeiten beheerd, waarbij met kasgeld en deposito's het saldo naar nul wordt gestuurd.

Relatiebeheer

Het relatiebeheer heeft betrekking op het onderhouden van marktrelaties met banken en financiële instellingen, en is van belang om ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt te monitoren.

Financieringskosten

Er wordt gezorgd voor een optimale financiering van de GR Sociaal. De activiteiten zijn er op gericht om de kosten voor aangetrokken financieringsmiddelen (zowel kort als lang) zoveel mogelijk te beperken. Beheersing van de liquiditeitsstromen vanuit gemeenten (in 2025 € 331 miljoen) is het belangrijkste speerpunt.

Beleid rond uitzettingen en derivaten

Ten aanzien van het uitzetten van (tijdelijk) overtollige geldmiddelen geldt dat deze in principe in 's Rijks Schatkist worden aangehouden. Als hiervan wordt afgeweken wordt de Wet Fido, strikt gevolgd.

Financiering

De financieringspositie luidt als volgt:

Financiering (x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Te financieren				
Vaste activa	20.199	19.330	18.323	17.250
Financieringsmiddelen				
Reserves	0	0	0	0
Voorzieningen	2.750	2.765	2.750	2.765
Langlopende leningen	18.171	17.097	16.008	14.963
	20.921	19.862	18.758	17.728
	722	532	435	478

In de vaste activa is nog geen bedrag opgenomen voor de mogelijke investeringen m.b.t. de toekomstige huisvesting.

Rentelasten en toegerekende rente

Begin 2023 is de (nieuwe) nota Activabeleid 2023 vastgesteld. In de nota is het beleid vastgesteld voor investeringen vanaf 2023. Eerder gedane investeringen kunnen afwijken van dit beleid. In 2025 wordt 1,5% gehanteerd als renteomslagpercentage. Over eigen financieringsmiddelen mag maximaal het gemiddeld rentepercentage op aangetrokken geldleningen (kort- en lang vreemd vermogen) worden berekend. Bij de GRS wordt 0% aangehouden.

Renteschema	2025	2026	2027	2028
Rentelasten langlopende leningen	336	316	295	274
Rentelasten kortlopende leningen	215	215	215	215
Rentebaten versterkte leningen	-215	-215	-215	-215
Rente eigen financieringsmiddelen	0	0	0	0
	336	316	295	274
Toegerekende rente	336	316	295	274
	336	316	295	274
Resultaat op Treasury	0	0	0	0

De rentebaten van verstrekte leningen zijn opgenomen bij Treasury (voor de SDD) en Drechtwerk. De rentelasten van de langlopende leningen zijn verantwoord bij Drechtwerk.

3.4 Bedrijfsvoering

Procesherontwerp en innoveren dienstverlening

In 2023 is de organisatiestructuur heringericht op 5 opgaven, de 3 inhoudelijke opgaven en de overkoepelende opgaven "Dienstverlening" en "Bedrijfsvoering". Voor 2024 en 2025 betekent dit dat we kunnen gaan doorbouwen en verbeteren, nu de werkzaamheden logisch bij elkaar gevoegd zijn. Belangrijke punten daarbij zijn:

- Continue zoektocht naar nieuwe manieren (fysiek en digitaal) om de dienstverlening te innoveren en te verbinden. Er moet dan gedacht worden aan de mogelijkheden van vernieuwende digitale toepassingen, aanvraagprocedures sterk te vereenvoudigen (al dan niet met behulp van digitale toepassingen en nieuwe systemen), het toewerken naar 1 integrale intake, zodat vanuit daar sneller, integraler en in 1x de dienstverlening aangeboden kan worden.
- De samenwerking met de wijkteams krijgt een steeds sterkere positie
- Het verder vormgeven aan een regionaal werkcentrum
- Het optimaliseren van de samenwerking tussen Drechtwerk en de SDD, zodat meer inwoners kunnen ontwikkelen naar werk, waar dit kan bij voorkeur lokaal.
- Maatwerk en eenvoud in wat we leveren staan centraal. Omdat dit veel vraagt van professionals zetten we ook in 2025 in op het ontwikkelen, op peil houden en uitwisselen van de nodige kennis en vaardigheden via ons centrale opleidingsprogramma "Samen Wijzer".
- Processen en klantreizen tegen het licht houden en herontwerpen. Dubbelingen, voor zover deze er zijn, gaan eruit en de processen worden meer integraal ingericht. Met softwareleveranciers zijn we in gesprek hoe onze inrichting verder te vereenvoudigen en te versimpelen, door middel van standaardisatie.

Informatisering & automatisering

In 2023 is de overgang naar het Rekencentrum bij KPN en de overgang naar de Digitale WerkRuimte voor alle medewerkers van het organisatieonderdeel Sociale Dienst Drechtsteden voorzien, maar niet gehaald. Verwachting is nu dat dit in 2024 alsnog gaat plaatsvinden. Of deze vertraging extra kosten oplevert voor gemeenten en GR'en is op dit moment nog niet duidelijk.

Opnieuw een mogelijke uitloop kan echter ook nog aan de orde zijn, waardoor zaken zullen moeten gaan schuiven.

Het regionale programma ICT beweegt vraagt in elk geval de nodige inspanningen van de GR Sociaal, omdat het alle medewerkers raakt, het een complex landschap betreft en in sommige gevallen verouderde systemen worden gebruikt.

Verbeteringen en verdere aanpassingen aan ons ICT landschap kunnen pas na deze overgang. Naar verwachting zullen in 2025 de grote (maatwerk)applicaties voor Schuldhulpverlening en onze archief en documentmanagementsysteem vernieuwd gaan worden. De eerste vanuit de wens dat een heringericht systeem het werk eenvoudiger en daarmee sneller kan maken, de tweede vanuit de noodzaak om te voldoen aan de archiefwet. E.e.a. hangt mede af van de voortgang van het regionale project en de daadwerkelijke overgang naar een nieuw rekencentrum.

Ook de voorbereidingen starten voor de overgang naar de SaaS-applicatie van het kernsysteem Suite (van Centric). Dit alles vraagt de nodige inzet van bedrijfsvoering en de ICT collega's.

Informatievoorziening

Er is en blijft behoefte aan de doorontwikkeling van de informatievoorziening, via o.a. dashboards richting gemeenten. De GR Sociaal zet er op in om alle informatiebronnen in 2025 en verder te ontsluiten via het dataplatform. Zodat vanuit daar, op 1 centrale plek, informatie logisch getoond en integraal zichtbaar kan worden gemaakt. Nadrukkelijke wens voor 2025 is om zowel de financiële basiscijfers als alle informatie uit AFAS te ontsluiten. E.e.a. hangt mede af van de afronding van ICT Beweegt en de overgang naar een nieuw rekencentrum.

Uitvoering Wet open overheid (Woo)

De invoering van de Wet Open Overheid (landelijke wetswijziging) leidt tot een uitbreiding van de reeds bestaande taak die de GR Sociaal al kent. Nieuw is dat we onder andere worden verplicht een Woo-contactfunctionaris aan te stellen, er worden meer eisen gesteld aan de openbaarmaking van allerlei zaken, de informatiehuishouding dient hiertoe structureel beter op orde te zijn en er volgen de komende jaren vanuit deze wet structureel nog meer opdrachten en taken (de landelijke implementatie van de Woo duurt meerdere jaren). Overigens zijn er landelijk middelen beschikbaar gesteld via de

Algemene Uitkering voor deze ontwikkeling. In de voorjaarsbrief worden deze middelen bij gemeenten opgehaald vanaf 2024 en daarom is dit ook in deze begroting verwerkt.

Toekomstige huisvesting GR Sociaal

In 2020 is een samenwerkingsovereenkomst getekend waarbij de eerste stap naar het Huis van de Stad en Regio - inmiddels Dordthuis is gezet. Een gemeenschappelijke plek waar diverse gebruikers, namelijk de gemeente Dordrecht, Dordrecht Marketing & Partners en de Bibliotheek Aan Zet met de GR Sociaal, zowel de dienstverlening als de organisatieactiviteiten laten plaatsvinden. De afgelopen jaren zijn we als organisaties individueel en als partners een intensief traject aangegaan om te komen tot een ontwerp voor het huis, de werkomgeving en publieke dienstverlening waarin alle primaire processen samen komen. Naar verwachting zal begin 2026 het Dordthuis worden opgeleverd en zal de publieke dienstverlening, samen met de genoemde partners, vanuit het Dordthuis gaan plaatsvinden. Daarnaast wordt in 2024 onderzocht welke alternatieve locaties beschikbaar zijn voor de overige onderdelen van de GR Sociaal. Daartoe worden businesscases opgesteld die in 2024 tot bestuurlijke besluitvorming gaan leiden. De reden om een gedeelte van de GR Sociaal elders te huisvesten is gelegen in het feit dat bij mogelijke verhuurconstructies is gebleken dat de gemeente Dordrecht de BTW niet kan verrekenen in de huurprijs en daarmee kostenverhogend een kostenverhogend werkt. Het gaat hierbij om miljoenen. Op basis van de Samenwerkingsovereenkomst heeft het college van Dordrecht gevraagd om te kijken naar alternatieve huisvesting zodat de BTW problematiek wordt gemitigeerd. In de voorgestane beweging wordt ook de locatie van Drechtwerk meegenomen. Qua aanpak worden de uitgangspunten zoals die zijn ontwikkeld voor het Dordthuis als vertrekpunt voor de andere locaties genomen. Qua werkzaamheden die bij de GR Sociaal liggen bestaan op hoofdlijn uit:

- Het doorzetten van de betrokkenheid in het project Dordthuis waarbij de publieke dienstverlening van GR Sociaal in het Dordthuis wordt gehuisvest. Dit vereist een betrokkenheid in diverse werkgroepen op gebied van huisvesting, facilitaire zaken maar ook een transitie traject op gebied van dienstverlening.
- Het onderzoeken van een alternatieve locatie voor de overige onderdelen van de GRS. Dit omvat de diverse locatieonderzoeken en haalbaarheidsstudies. Tevens dient de GRS hierbij (opnieuw) een huisvestingsproject op te starten waarbij het programma van eisen, en een ontwerp moeten maken en uitvoeren/ realiseren.
- Het verkennen van de mogelijkheden en ambitie voor Drechtwerk. Met het niet huisvesten van onderdelen van de GRS in het Dordthuis (excl. dienstverlening) zal waarschijnlijk een organisatiedeel verhuizen naar de locatie drechtwerk dit vereist ook de nodige aanpassingen aan deze locatie om dit mogelijk te maken.
- tot slot ontstaat er voor SDD een organisatieopgave waarbij de organisatie over meerdere locaties is gehuisvest en daarmee organisatorische afspraken verder moet vormgeven.

Op het moment van het maken van deze begroting zijn nog niet alle zaken bekend zodat ook nog geen duidelijke financiële vertaling is te geven. Wel zal mede naar aanleiding van de genoemde BTW problematiek de benodigde investeringen zoveel als mogelijk via de GR Sociaal gaan lopen. Het totaal overzicht van kosten en dergelijke zal medio 2024 bestuurlijk worden aangeboden.

Evaluatie SGD en financieringsmodel

Bij de SGD vindt momenteel een evaluatie plaats. Onderdeel daarvan is ook een herijking van de ProductDienstenCatalogus (PDC) en het kosten(verdeel)model. De uitkomst ervan kan leiden tot een andere financiering die gevolgen kan hebben voor de kosten die de GR Sociaal op dit moment betaald. Het is echter nog onvoldoende duidelijk welke consequenties dit heeft. Wel is het zo dat ook de CAO afspraken door de Servicegemeente doorberekend moeten en zullen worden. De serviceorganisatie hanteert hiervoor dezelfde uitgangspunten als de GRS en dus hanteren we voor de Begroting 2025 dezelfde indexering als wat we op onze eigen personele lasten toepassen als mutatie op de kosten voor de overeenkomst met de serviceorganisatie Dordrecht.

3.5 Rechtmatigheid

Het algemeen bestuur stelt het controleprotocol vastgesteld. Op basis van het controleprotocol worden gedurende het begrotingsjaar interne controles uitgevoerd. Er worden controles uitgevoerd op getrouwheid en rechtmatigheid. De accountant stelt de getrouwheid van de jaarrekening vast. Dit is inclusief de afgegeven rechtmatigheidsverantwoording. De accountant toetst in hoeverre de rechtmatigheidsverantwoording een getrouwe weergave is van de werkelijkheid.

De controle op rechtmatigheid is gericht op de naleving van externe en interne regelgeving die direct van invloed zijn op uitkomsten van de balans en/of begroting.

De SiSa bijlage is tevens een onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording. Dit komt dan naast de controle van de accountant van de SiSa-verantwoording op rechtmatigheid.

Rapporteringsgrens

Het dagelijks bestuur is verplicht om onrechtmatigheden toe te lichten in de paragraaf Bedrijfsvoering als blijkt dat de geconstateerde onrechtmatigheden boven de verantwoordingsgrens komen. De rapporteringsgrens is vastgesteld op € 125.000. Deze is gelijk aan de tolerantiegrens die ook de accountant hanteert.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Het dagelijks bestuur en algemeen bestuur bepalen samen welke informatie aanvullend wordt opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering. Daar het dagelijks bestuur graag een actieve informatieverstrekking invult, worden in de paragraaf Bedrijfsvoering relevante bevindingen omtrent de financiële rechtmatigheid (boven de rapportagegrens) gedeeld.

Rechtmatigheidsverantwoording		
verantwoordingsgrens		rapporteringsgrens
Fouten	Onduidelijkheden	paragraaf Bedrijfsvoering
1%	1%	€ 125.000

Begrotingsrechtmatigheid

Begrotingsrechtmatigheid houdt in dat financiële beheershandelingen passen binnen de begroting en balansmutaties. Voor de begrotingsrechtmatigheid is de wetgever uitgegaan van het programmaniveau als de norm. Bij de GRSociaal stelt het algemeen bestuur de autorisatie op een aantal programma's vast. Het normenkader bij het begrotingscriterium is als volgt:

- a) Bij de staat van baten en lasten.
Van begrotingsonrechtmatigheid is sprake indien het totaal van de baten of de lasten per programma met minimaal € 125.000 is overschreden c.q. onderschreden. In de rapportage worden de verschillen boven deze drempel verantwoord;
- b) Bij investeringen.
Van begrotingsonrechtmatigheid is sprake indien het toegestane investeringsvolume per programma met minimaal € 125.000 of 10% is overschreden. In het rapport van bevindingen worden de verschillen boven deze drempel verantwoord.

Bij de jaarrekening vindt een analyse plaats van de verschillen ten opzichte van de begroting, conform artikel 28 van de BBV. Bij de analyse zal in ieder geval aan de volgende elementen aandacht worden besteed:

- de oorzaak van de afwijking;
- de relatie met de prestaties;
- de passendheid in het beleid;
- de dekking vanuit andere programma's (alternatieve dekking);
- mogelijke eerdere informatievoorziening over de afwijking aan het Algemeen Bestuur;
- eventueel de mate van verwijtbaarheid.

Bij overschrijdingen dient aangegeven te worden welke van de volgende twaalf soorten van begrotingsonrechtmatigheid aan de orde is:

- I. Onjuist programma, product, budget;
- II. Onjuist begrotingsjaar;
- III. Extra kosten gedekt door baten c.q. minder baten gecompenseerd door minder kosten;
- IV. Extra kosten of minder baten, tijdig gesignaleerd;
- V. Extra kosten of minder baten, achteraf onrechtmatig (zoals mutaties algemene uitkering);
- VI. Extra uitgaven door een hogere doorbelasting vanuit de kostenplaatsen;
- VII. Fout in de begroting;

- VIII. Extra kosten of minder baten, niet tijdig gesignaleerd;
- IX. Extra kosten of minder baten, opzettelijk stil gehouden;
- X. Extra investeringen, kosten komen later (afschrijvings- en financieringslast);
- XI. Extra kosten door niet passende activiteiten;
- XII. Minder kosten, maar te lage passende activiteiten.

De oorzaken onder I tot en met VII genoemd zijn niet van invloed op de rechtmatigheidsverantwoording. De oorzaken onder VIII tot en met XII genoemd zijn dat in principe wel en kunnen bij het vaststellen van de jaarrekening alsnog worden goedgekeurd.

Begrotingsonderschrijdingen zijn in principe niet onrechtmatig tenzij deze in strijd zijn met het beleid dat het algemeen bestuur heeft vastgesteld.

3.6 Openbaarheidsparagraaf

In de Wet Open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In de memorie van toelichting bij de Woo staat onder andere dat met dit artikel beoogd wordt een impuls te geven aan de actieve openbaarheid door voor te schrijven dat bestuursorganen in hun begroting en verantwoordingsverslag aan moeten geven hoe zij rekening houden met de bepalingen uit de Woo. De openbaarheidsparagraaf Woo moet in de begroting en jaarstukken worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen.

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden. Het doel van de wet is overheden transparanter te maken. Veel meer dan de Wet openbaarheid van bestuur – de voorganger van de Woo – legt de Woo de nadruk op actieve openbaarmaking. De actieve openbaarmakingsplicht vergde een aanpassing van de interne informatiehuishouding en de administratieve processen binnen de organisatie. In 2023 is de invulling van de rol als contactpersoon geëvalueerd op basis van de ervaringen die zijn opgedaan. De mogelijk extra werkdruk die dit met zich meebrengt zal in kaart worden gebracht en indien noodzakelijk volgt een apart voorstel richting bestuur hoe hiermee om te gaan. Inmiddels wordt hiertoe in de voorjaarsbrief en begroting 2025 apart aandacht aan besteed.

Het aantal omvangrijke Woo-verzoeken neemt toe, ook bij de GR Sociaal. Dit levert voor de GR Sociaal een hoge werkdruk op en legt druk op de ambtenaren die hiermee bezig zijn. Steeds vaker worden duizenden documenten opgevraagd, wat een onevenredige verzwaring van de werkdruk met zich meebrengt. Als deze situaties zich voordoen wordt gekeken hoe dit op te lossen (in overleg met het bestuur).

Qua actieve openbaarmaking openbaart de GR Sociaal verder al sinds langere tijd alle stukken van het Algemeen Bestuur, alle beleidsstukken (in concept en besluitvorming) en is gewerkt om ook informatie over klachten actief openbaar te maken via de website, 1 van de eisen van de Woo. Tot slot is de informatie over de Woo op de website geactualiseerd en verduidelijkt voor inwoners.

3.7 Verbonden Partijen

De GR Sociaal participeert in andere partijen om haar doelen te realiseren of processen tot uitvoer te brengen. Bij een deel van die organisaties is de GR Sociaal zowel bestuurlijk als financieel betrokken. In dat geval is sprake van een 'verbonden partij'. Het Algemeen Bestuur kan besluiten tot oprichting van en deelneming in andere partijen indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. De werkzaamheden van de verbonden partijen moeten een publiek belang dienen.

Het BBV specificeert de begrippen bestuurlijk en financieel belang als volgt: □

- bestuurlijk belang: zeggenschap door vertegenwoordiging in het bestuur (directie, Algemeen, Dagelijks Bestuur of Algemene Vergadering van Aandeelhouders) of uit hoofde van stemrecht;
- financieel belang: wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is wanneer de partij failliet gaat, of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat en de verbonden partij vervolgens niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Veelal gaat dit om gestort aandelenkapitaal, (fonds)bijdragen, verstrekte leningen of verleende garanties.

De GR Sociaal heeft naar verwachting in 2025 de volgende verbonden partijen waarmee de organisatie een bestuurlijke relatie heeft én waarin zij een financieel belang heeft. Dit zijn:

- Stroomlijn BV
- Baanbrekend Detacheren BV
- Drechtwerk BV
- WerXaam BV.

Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties
Naam verbonden partij	Stroomlijn BV
Vestigingsplaats	Dordrecht
Openbaar belang	Het op elkaar afstemmen van het doelgroepenvervoer en kleinschalige mobiliteitsoplossingen, en het op efficiënte wijze uitvoering geven daaraan.
Omvang van financieel belang	Het belang van de GR Sociaal bedraagt 100% van de aandelen (gestort en opgevraagd kapitaal Stroomlijn BV bedraagt € 1). In 2020 is er een overeenkomst van geldlening getekend voor een lening u/g aan Stroomlijn BV van maximaal € 500.000 (DR 14 januari 2020). Hiervan is € 255.000 in 2020 uitbetaald. In 2022 is de lening aan Stroomlijn BV met € 245.000 verhoogd tot een bedrag van € 500.000. Ter verbetering van de vermogenspositie van Stroomlijn BV heeft per 21 januari 2020 een agiostorting plaatsgevonden ter grootte van € 450.000. Ten slotte financiert de SDD deels de regiekosten en draagt daarmee mede bij aan de exploitatiekosten van Stroomlijn BV.
Bestuurlijk belang	In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt de GR Sociaal vertegenwoordigd door twee bestuurders die namens het Algemeen Bestuur de rol van eigenaar van Stroomlijn vervullen. Er is een nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen de rol van het Algemeen Bestuur als eigenaar en die van de opdrachtgevers (o.a. SDD).
Deelnemende partijen	De GR Sociaal is volledig aandeelhouder van Stroomlijn BV. Stroomlijn kent naast de Sociale Dienst Drechtsteden ook andere opdrachtgevers. Zo is in 2023 aansturing gegeven aan het Jeugdwet vervoer (SOJ), het vervoer van Baanbrekend Drechtsteden, het leerlingenvervoer, gymvervoer, vervoer vanuit de wet langdurige zorg, beschermd wonen en regisseur OV in DMG concessie voor de ketenmobiliteit.

Beleidsinformatie

Verbonden doelstelling De GR Sociaal is namens de de gemeenten in de Drechtsteden verantwoordelijk voor het organiseren en (doen) uitvoeren van het doelgroepenvervoer zoals bedoeld in de WMO 2015. Daarnaast is individueel vervoer nodig voor medewerkers in de participatiewet bij Drechtwerk Stroomlijn regisseert en coördineert dit doelgroepenvervoer. Door het doelgroepenvervoer publiek aan te sturen kunnen gebruikers van het vervoer optimaal worden gecompenseerd in hun mobiliteitsbeperking. De eigen kracht wordt benut en maatwerk wordt mogelijk.

Actuele opgaven van verbonden partij Stroomlijn is het mobiliteitsplatform voor de Drechtsteden. Het regelt passend vervoer voor de inwoners via het doelgroepenvervoer. Door het ontwikkelbedrijf worden mensen opgeleid tot een kwalitatief goede chauffeur. Stroomlijn richt zich daarnaast in opdracht van de aandeelhouders op de betaalbaarheid van de systemen, de opgave 'De Bereikbare Stad en Regio' en het verduurzamen van het vervoer via het zero emissie convenant doelgroepenvervoer.

Ontwikkelingen

Financieel belang

Aandelenkapitaal GR Sociaal Het belang van de GR Sociaal bedraagt 100% van de aandelen (gestort en opgevraagd kapitaal Stroomlijn BV bedraagt € 1).

Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar € 450.001 Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar € 450.001

Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar € 2.026.855 Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar n.n.b.

Jaarlijkse bijdrage

Toelichting financieel belang Aandelenkapitaal (vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders).

Vaststelling begroting en jaarrekening De jaarrekening 2021 is op 31 maart 2022 vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders.

Financieel resultaat Stroomlijn BV heeft in 2021 een resultaat van € 0 behaald.

Risico's Het risico dat bij faillissement van de VP het ingebrachte kapitaal en de verstrekte lening niet wordt terugbetaald.

Naam verbonden partij Baanbrekend Detacheren BV

Vestigingsplaats Dordrecht

Openbaar belang De vennootschap heeft ten doel het detacheren van inwoners, van de Drechtstedengemeenten, met afstand tot de arbeidsmarkt als bedoeld in de Participatiewet.

Omvang van financieel belang	Medio oktober 2018 is Baanbrekend Detacheren BV ontstaan, uit de Statutenwijziging van Drechtwerk Diversiteit B.V. Daarbij heeft de GRD 50% van de aandelen verworven van Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtwerk, tot dan toe enig aandeelhouder van deze vennootschap. Vanaf 1 januari 2019 worden de exploitatielasten van de vennootschap, bestaande uit personeelskosten van gedetacheerden en apparaatslasten, gefinancierd uit de volgende inkomstenstromen: (a) Inkomsten uit detacheringen, (b) ontvangsten uit Loonkostensubsidie en (c) inkomsten uit de dienstverleningsovereenkomst met de GR Sociaal. De GR Sociaal bezit 50 aandelen B, elk nominaal groot € 1. De overige aandelen zijn in handen van Drechtwerk. Eind 2022 heeft de GR Sociaal het belang van Drechtwerk tegen nominale waarde overgenomen, waardoor zij nu enig aandeelhouder is. In 2019 is er een lening verstrekt ter grootte van € 500.000, met een looptijd van 5 jaar. In 2022 is hierop € 200.000 afgelost, waardoor de restschuld per eind 2022 € 300.000 bedraagt.
Bestuurlijk belang	De Drechtraad heeft op 6 februari 2018 besloten om deel te nemen aan een BV die ten doel heeft het detacheren van inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt (doelgroep van de Participatiewet en Wet Sociale Werkvoorzieningen) en waarvan het Openbaar Lichaam Drechtsteden en GR Sociale Werkvoorziening Drechtsteden 'Drechtwerk' enige aandeelhouders waren. Eind 2022 heeft de GR Sociaal het belang van Drechtwerk tegen nominale waarde overgenomen, waardoor zij nu enig aandeelhouder is.
Deelnemende partijen	Aandeelhouders: GR Sociaal is sinds 2022 enig aandeelhouder. Gedetacheerden: inwoners uit de Drechtsteden met een afstand tot de arbeidsmarkt vanuit de P-wet. Klanten: het klantenbestand bestaat met name uit organisaties die al gebruik maakten van de detachingsconstructie van de GR Sociaal.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Een toekomstbestendige, professionele uitvoeringsorganisatie voor het detacheren van inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt met het oog op stabiliteit en participatie van deze doelgroep en het stimuleren van duurzame uitstroom uit de uitkering.
Actuele opgaven van verbonden partij	<ul style="list-style-type: none"> • Rechtmatige en doelmatige organisatie van detachering van de doelgroep P-wet en Wajong; • Begeleiding en ontwikkeling van de medewerker; • Stimuleren van duurzame uitstroom naar regulier werk bij een reguliere werkgever.
Ontwikkelingen	<p>In 2023 heeft de gewenste aanpassing van de governance structuur plaatsgevonden. Het oude bestuur (wethouder Heijkoop en wethouder Flach) is teruggetreden en de directeur Drechtwerk & Werk (Dhr. Drost) heeft hun plaats ingenomen. Voortaan vertegenwoordigt wethouder Benschop de GR Sociaal in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.</p> <p>Dit jaar heeft met name in het teken gestaan van intensivering van de samenwerking met Drechtwerk en de toekomst van detacheren binnen de GR Sociaal. Samen met Drechtwerk zijn de verschillende detachingsactiviteiten geïnventariseerd en is een eerste schets gemaakt voor toekomstige inrichting van detacheren binnen de GR Sociaal. Komend jaar worden deze scenario's op een aantal gebieden nader onderzocht en wordt er toegewerkt naar een uitgewerkt voorstel, dat ter besluitvorming kan worden voorgelegd.</p>

Vooruitlopend op definitieve samenvoeging is Baanbrekend Detacheren halverwege oktober verhuisd naar de locatie van Drechtwerk en zijn de voorbereidingen getroffen om de teams Trajectbegeleiding en Backoffice per 1 januari 2024 onder operationele aansturing van Drechtwerk te brengen. Halverwege december is er een akkoord gekomen over de verlenging van de Cao Aan de Slag voor een periode van 1 jaar. Hoewel de structurele dekking vanuit het Rijk ontbreekt, hebben Cao-partijen toch overeenstemming weten te bereiken over verbeterde arbeidsvoorwaarden. De compensatie die de medewerkers over het afgelopen jaar ontvangen is in december uitbetaald en wordt middels een extra opslag per 1 januari 2024 doorberekend in de inleentarieven.

Financieel belang

Aandelenkapitaal GR Sociaal	100% van het aandelenkapitaal, nominale waarde € 50.	
Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 209.928	Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar n.n.b.
Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 924.679	Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar n.n.b.
Jaarlijkse bijdrage	€ 0,8 mln.	
Toelichting financieel belang	Het voorlopige resultaat, na afschrijvingen voor belastingen over 2023 bedraagt ruim € 35.900 negatief. In dit resultaat is onder meer de eenmalige financiële compensatie 2023 aan de medewerkers vanuit Cao Aan de Slag meegenomen. Beleidsmatige resultaten: Gedurende 2023 had BBDeta gemiddeld 80 medewerkers in dienst. De totale instroom bedroeg 22 nieuwe medewerkers. Daar stond een uitstroom tegenover van 34 medewerkers, waarvan 3 medewerkers uitstroonden vanwege ziekte of andere redenen. Van de overgebleven 31 medewerkers gingen er 21 in dienst bij de inlener of een andere reguliere werkgever (67%). Los van de directe besparingen die een dienstverband bij BBDeta oplevert (de medewerker is immers uit de uitkering), is de doelstelling van het instrument detacheren het stimuleren van duurzame uitstroom. In totaal zijn sinds de start inmiddels 279 medewerkers uitgestroomd, waarvan 113 medewerkers naar een vaste baan bij een reguliere werkgever. Daarmee is ruim 40% van onze uitstroom te betitelen als duurzaam. Voor de uitvoering van de detacheringsactiviteiten ontvangt Baanbrekend Detacheren BV een vergoeding van de SDD.	
Vaststelling begroting en jaarrekening	De jaarrekening 2022 is opgemaakt. De accountant heeft de jaarrekening gecontroleerd en op 8 december 2023 een goedkeurende controleverklaring afgegeven. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders zal plaatsvinden op 12 februari 2024. Naast vaststelling van deze jaarrekening staat dan ook de formele vaststelling van de begroting 2024 op de agenda. Deze begroting werd op 17 januari 2024 vastgesteld door het bestuur.	
Financieel resultaat	Het voorlopige resultaat, na afschrijvingen voor belastingen over 2023 bedraagt € 35.900 negatief	
Risico's	Het risico dat bij faillissement van de Verbonden Partij het ingebrachte kapitaal en de verstrekte lening(en) niet worden terugbetaald. De financiële situatie bij een van de grootste klanten van Baanbrekend Detacheren, Confed in Dordrecht, is kwetsbaar en wordt actief gemonitord.	

Naam verbonden partij	WerXaam B.V. (DW-Groen, DW-Actief)	
Vestigingsplaats	Dordrecht	
Openbaar belang	WerXaam is personeel BV van de GR Sociaal onderdeel Drechtwerk voor de benodigde marktconformiteit van arbeidsvoorwaarden en flexibiliteit van arbeid van niet-SW-personeel.	
Omvang van financieel belang	De GR Sociaal is 100% aandeelhouder van aandelen. De waarde is € 18.000.	
Bestuurlijk belang	De GR Sociaal is de enige aandeelhouder van deze BV. Drechtwerk bekleedt in overheidsland een bijzondere positie. Enerzijds is Drechtwerk (onder de GR-Sociaal) een publieke rechtspersoon in de vorm van een gemeenschappelijke regeling, die de Wet Sociale Werkvoorziening uitvoert in opdracht van gemeenten. Anderzijds opereert Drechtwerk - als aanbieder van diensten en producten - te midden van private markten en ondernemingen. Op deze markten wordt flexibiliteit gevraagd, ook op het gebied van aanstelling en ontslag. Deze flexibiliteit kan echter niet altijd gegeven worden als het ambtelijk personeel betreft.	
Deelnemende partijen	De GR Sociaal is sinds de samenvoeging met GR Drechtwerk 100% aandeelhouder.	
Beleidsinformatie		
Verbonden doelstelling	Dit is een 'personeels-BV', waar verschillende groepen medewerkers van Drechtwerk in dienst zijn die geen Wsw-indicatie hebben.	
Actuele opgaven van verbonden partij		
Ontwikkelingen		
Financieel belang		
Aandelenkapitaal GR Sociaal	Het belang van de GR Sociaal bedraagt 100% van de aandelen.	
Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	nmb	Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar nmb
Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	nmb	Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar nmb
Jaarlijkse bijdrage		
Toelichting financieel belang		
Vaststelling begroting en jaarrekening		
Financieel resultaat	Het (exploitatie)resultaat wordt afgerekend met de aandeelhouder	
Risico's	Om te voorkomen dat een derde rechtspositievorm in de Drechtwerkorganisatie tot arbeidsvoorwaardelijke verschillen leidt, wordt in de arbeidsvoorwaardenregeling van de personeels-bv zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande ambtelijke rechtspositie.	

4 Financiële begroting

4.1 Overzicht van baten en lasten

Meerjarenbegroting 2025-2028	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
Bestaanszekerheid versterken	151.965	128.181	138.787	136.233	133.459	131.615
Inkomensondersteuning	117.875	116.957	126.846	124.457	121.808	119.945
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.099	2.281	2.177	2.134	2.131	2.197
Minimabeleid	10.202	8.943	9.763	9.643	9.520	9.472
Energietoeslag	21.788	0	0	0	0	0
Ontwikkelen naar werk	45.872	49.559	49.843	48.891	47.712	47.161
Statushouders	0	0	0	0	0	0
Participatie	4.768	7.031	8.532	8.456	8.287	8.278
Inburgering	0	2.421	0	0	0	0
Drechtwerk	41.103	40.107	41.311	40.435	39.425	38.883
Zorgen voor ondersteuning	78.346	77.203	87.786	87.799	87.930	88.036
Hulpmiddelen	6.069	6.030	6.131	6.080	6.081	6.077
Vervoer	10.679	10.813	11.535	11.500	11.474	11.445
Huishoudelijke ondersteuning	28.108	26.990	33.623	33.904	34.175	34.434
Begeleiding en kortdurend verblijf	33.490	33.370	36.497	36.315	36.200	36.080
Bedrijfsvoering	29.707	31.341	35.848	35.446	34.688	34.656
Apparaatskosten	27.803	30.188	32.580	32.378	32.329	32.297
Apparaatskosten DVO's	1.904	1.153	3.269	3.069	2.359	2.359
Totaal lasten	305.889	286.284	312.264	308.369	303.789	301.467
Baten						
			0			
	0	0	0	0	0	0
Bestaanszekerheid versterken	151.965	128.181	138.787	136.233	133.459	131.615
Inkomensondersteuning	117.875	116.957	126.846	124.457	121.808	119.945
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.099	2.281	2.177	2.134	2.131	2.197
Minimabeleid	10.202	8.943	9.763	9.643	9.520	9.472
Energietoeslag	21.788	0	0	0	0	0
Ontwikkelen naar werk	55.432	58.595	56.119	55.123	53.969	53.418
Statushouders	387	270	66	18	0	0
Participatie	6.620	10.191	9.023	8.853	8.626	8.617
Inburgering	0	2.421	0	0	0	0
Drechtwerk	48.425	45.713	47.030	46.252	45.343	44.801
Zorgen voor ondersteuning	74.258	77.203	87.786	87.799	87.930	88.036
Hulpmiddelen	6.069	6.030	6.131	6.080	6.081	6.077
Vervoer	10.679	10.813	11.535	11.500	11.474	11.445
Huishoudelijke ondersteuning	25.688	26.990	33.623	33.904	34.175	34.434
Begeleiding en kortdurend verblijf	31.822	33.370	36.497	36.315	36.200	36.080
Bedrijfsvoering	54.572	57.265	66.955	66.395	65.663	65.598
Apparaatskosten	50.754	55.204	62.585	62.225	62.203	62.138
Apparaatskosten DVO's	3.818	2.061	4.370	4.170	3.460	3.460
Totaal baten	336.227	321.244	349.647	345.550	341.021	338.666
Saldo van lasten en baten	30.338	34.959	37.383	37.181	37.232	37.199
Vennootschapsbelasting						
Totaal Vennootschapsbelasting						

Overhead						
Lasten						
Apparaatskosten	-26.951	-28.737	-30.929	-30.529	-30.480	-30.447
Apparaatskosten DVO's	-714	-908	-1.102	-1.102	-1.102	-1.102
Drechtwerk	-7.009	-6.097	-6.250	-6.387	-6.528	-6.528
Baten						
Apparaatskosten	362	292	367	267	267	267
Apparaatskosten DVO's	1	0	0	0	0	0
Drechtwerk	16	805	825	843	862	862
Totaal Overhead	-34.295	-34.645	-37.089	-36.908	-36.980	-36.947

Algemene dekkingsmiddelen						
Lasten						
Treasury	-275	-215	-215	-215	-215	-215
Drechtwerk	-367	-348	-328	-307	-286	-286
Baten						
Treasury	528	215	215	215	215	215
Drechtwerk	37	34	34	34	34	34
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	-76	-314	-294	-273	-252	-252

Mutaties reserves						
Onttrekkingen aan reserves						
Programmareserves	145	0	0	0	0	0
Totaal Mutaties reserves	145	0	0	0	0	0

Begrotingsresultaat	-3.888	0	0	0	0	0
----------------------------	---------------	----------	----------	----------	----------	----------

Bedragen x € 1.000

4.2 Toelichting baten en lasten

In de paragraaf Samenvatting financiële resultaten is een toelichting en analyse van de begrotingscijfers opgenomen.

Incidentele lasten en baten

De begroting en de meerjarenraming behoren structureel in evenwicht te zijn. Aan incidentele baten en lasten zit een begin en einde en beperken zich tot maximaal drie jaar. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden in het algemeen als incidenteel beschouwd. In de financiële verordening is opgenomen dat het grensbedrag voor het opnemen van incidentele baten en lasten € 100.000 bedraagt. Er zijn geen structurele of incidentele mutaties in de reserves begroot.

4.3 DVO's

De GR Sociaal voert onderstaande DVO's uit. De programmagelden zijn geen onderdeel van de begroting en verantwoording van de GR Sociaal omdat deze in mandaat worden uitgevoerd voor gemeenten. De apparaatskosten zijn wél onderdeel van de begroting en verantwoording van de GR Sociaal, de vergoeding van gemeenten is onderdeel van het liquiditeitsoverzicht.

DVO	Leefgeld	
Doel	Uitkeren van leefgeld aan ontheemden uit de Oekraïne, zowel in Gemeentelijke opvang (GOO) als Particuliere opvang (POO)	
In opdracht van de gemeenten	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor de duur van 1 jaar	
Programmageld	Gezien het ongewisse verloop van de ontwikkelingen m.b.t. Leefgeld Oekraïners is nu geen bedrag aan verstrekt Leefgeld te prognosticeren.	
Programmageld per gemeente	Alblasserdam	€ -
	Dordrecht	€ -
	Hardinxveld-Giessendam	€ -
	Hendrik-Ido-Ambacht	€ -
	Papendrecht	€ -
	Sliedrecht	€ -
	Zwijndrecht	€ -
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 2 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet	
Vergoeding apparaatskosten	In 2025 zijn de apparaatskosten begroot op € 200.000 (verantwoord onder Apparaatskosten DVO's)	
Overig	Het verstrekte Leefgeld wordt achteraf (per kwartaal) in rekening gebracht bij de gemeenten.	

DVO	Inburgering	
Doel	Uitvoering geven aan de Wet Inburgering 2021 Inburgering van asielstatushouders en gezins- en overige migranten.	
In opdracht van de gemeenten	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor de duur van 4 jaar	
Programmageld	2025 totaal € 2.421.444	
Programmageld per gemeente	Alblasserdam	€ 167.001
	Dordrecht	€ 991.537
	Hardinxveld-Giessendam	€ 152.576
	Hendrik-Ido-Ambacht	€ 257.987
	Papendrecht	€ 264.860
	Sliedrecht	€ 212.725
	Zwijndrecht	€ 374.758
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO wordt 16,9 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet (niveau 2023). Dit wijzigt nog n.a.v. taakstelling 2025.	
Vergoeding apparaatskosten	In 2025 zijn de apparaatskosten begroot op € 1.865.203 zijnde niveau 2023 (verantwoord onder Apparaatskosten DVO's). De DVO's worden opnieuw vastgesteld o.b.v. de taakstelling 2025	
Overig		

DVO	Kinderopvangtoeslagaffaire
Doel	Voor de Drechtsteden is binnen de GR Sociaal het Hulpteam Toeslagen opgezet om de door de Belastingdienst gedupeerde inwoners direct concrete hulp te bieden. Naar verwachting zal deze taak tot en met 2026 door de GR Sociaal worden uitgevoerd.
In opdracht van de gemeenten	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht
Duur	De DVO is afgesloten voor onbepaalde tijd.
Programmageld	In 2025 is er geen programmageld begroot.
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 5,67 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet
Vergoeding apparaatskosten	In 2025 zijn de begrote apparaatskosten € 710.000.
Overig	

DVO	Beschermd Wonen en Opvang
Doel	Jaarlijks maken de gemeente Dordrecht en de SDD via een dienstverleningsovereenkomst afspraken over de inzet van de Toegang Wmo. Naast het indiceren van Beschermd Wonen en Opvang is de toegang ook verantwoordelijk voor het wachtlijstbeheer BW.
In opdracht van de gemeenten	Centrumgemeente Dordrecht
Duur	De DVO is afgesloten voor de duur van 1 jaar en wordt jaarlijks geactualiseerd.
Programmageld	In 2024 (en 2025) is € 20.550.000 voor Beschermd Wonen en € 8.500.000 voor Opvang.
Programmageld per gemeente	Centrumgemeente Dordrecht € 29.050.000
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 11,18 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet.
Vergoeding apparaatskosten	In 2023 zijn de apparaatskosten door de gemeenten vergoed (begroot € 1.301.775).
Overig	De DVO Beschermd Wonen en Opvang wordt momenteel geactualiseerd. De definitieve bedragen 2024 (en 2025) zijn momenteel nog niet bekend.

4.4 Financiële positie

Geprognosticeerde balans

In de volgende tabel zijn de geprognosticeerde balanscijfers opgenomen.

Balans (x € 1.000) GRS	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Activa				
Vaste activa	20.199	19.330	18.323	17.250
Vlottende activa	14.707	14.517	14.200	14.000
	34.906	33.847	32.523	31.250
Passiva				
Eigen Vermogen	0	0	0	0
Vorzieningen	2.750	2.765	2.750	2.765
Vaste schulden	18.171	17.097	16.008	14.963
Vlottende passiva	13.985	13.985	13.765	13.522
	34.906	33.847	32.523	31.250
	0	0	0	0

In de vaste activa is nog geen bedrag opgenomen voor de mogelijke investeringen m.b.t. de toekomstige huisvesting.

Activa

De materiële vaste activa bestaat hoofdzakelijk uit het pand Kamerlingh Onnesweg 1. De aanpassingen van het pand Hellingen en inrichting hiervan hebben aan eind 2024 geen boekwaarde meer. Investerings voor de toekomstige huisvesting van de GR Sociaal zijn nog niet meegenomen. De financiële vaste activa bestaat uit aandelen van en leningen aan de verbonden partijen (zie paragraaf 3.7).

Passiva

Voor spaarverlof en meerjarig onderhoud aan het pand Kamerlingh Onnesweg 1 zijn voorzieningen gecreëerd. Onder de vaste schulden vallen de drie langlopende leningen (zie paragraaf 3.3).

EMU saldo

In het bestuurlijk akkoord 'Beheersen EMU-saldo lokale overheid' is onder andere afgesproken dat in de begrotingen van gemeenschappelijke regelingen, gemeenten en provincies het EMU-saldo wordt opgenomen. Hiermee wordt een goede informatievoorziening beoogd die essentieel is voor het op macroniveau monitoren en beheersen van het EMU-saldo en voor het onderhoud van het gemeentel- en provinciefonds.

De ontwikkeling van het EMU-saldo is in overeenstemming met het verplichte model opgenomen.

EMU-saldo	2024	2025	2026	2027	2028
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	0	0	0	0	0
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	-1.051	-869	-869	-883	-897
3. Mutatie voorzieningen	48	33	15	-15	15
4. Mutatie voorraden	0	0	0	0	0
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-1.004	-836	-854	-898	-882

Bedragen x € 1.000

4.5 Verdeelsleutels

Het ophalen van de eerste twee soorten bijdragen gaat aan de hand van een aantal verdeelprincipes en de daaraan gekoppelde verdeelsleutels. In 2021 zijn de verdeelprincipes en -sleutels van de Sociale Dienst Drechtsteden samen met de gemeenten geactualiseerd aan de hand van zeven criteria: uitlegbaar, transparant, eenvoudig, toekomstbestendig, maatwerk en integraliteit faciliteren en stabiel. Dit heeft geresulteerd in nieuwe verdeelsleutels.

In het Algemeen Bestuur van 1 december 2022 is afgesproken dat vanaf 2023 in de begroting de nieuwe verdeelsleutels volledig zullen worden gehanteerd. Dit is in tegenstelling tot de eerder gekozen lijn van een groeiperiode van drie jaar (2023: 75%-25%, 2024: 50%-50% en 2025: 25%-75%). De ingroeibijdrage als gevolg van het herverdeeleffect is in 2023 in één keer afgerekend tussen de gemeenten.

Bovenstaande betekent dat in de primaire begroting 2025 de nieuwe verdeelsleutels onverkort worden gehanteerd.

Overeenkomstig de Uitgangspuntennotitie 2025 zijn de verdeelsleutels als volgt.

Opgave	Sleutels 2025-2028
Bestaanszekerheid versterken	
Inkomensondersteuning	Verhouding inkomsten BUIG
Minimabeleid	Voorcalculatie per gemeente
Maatwerkvoorziening inkomenssteun CGZ	Voorcalculatie per gemeente
Budgetadvies en schuldbemiddeling	aantal cliënten schuldhulpverlening
Ontwikkelen naar werk	
Participatie	BUIG aantallen 3 jaars gemiddelde
Statushouders/wet inburgering	aantal inburgeringsplichtingen
WSW	Voorcalculatie per gemeente
Drechtwerk	aantal SW indicatie en ter werk bij of via Drechtwerk
Zorg voor ondersteuning	
Huishoudelijke ondersteuning	Voorcalculatie per gemeente
Hulpmiddelen, Vervoer	Voorcalculatie per gemeente
Begeleiding, kortdurend verblijf en persoonlijke verzorging	Voorcalculatie per gemeente
Bedrijfsvoering/apparaat	
Apparaat/bedrijfsvoering	Op basis van sleutels diensten

4.6 Investeringsplan

Er zijn geen nieuwe kredieten in deze begroting opgenomen.

4.7 Overzicht per taakveld

			Begroting 2025		Begroting 2026		Begroting 2027		Begroting 2028	
Taakveld	Product		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0.4	Overhead		38.281	1.192	38.018	1.110	38.109	1.129	38.077	1.129
0.4	Overhead	Drechtwerk	6.250	825	6.387	843	6.528	862	6.528	862
0.4	Overhead	Apparaatskosten	30.929	367	30.529	267	30.480	267	30.447	267
0.4	Overhead	Apparaatskosten DVO's	1.102		1.102		1.102		1.102	
0.5	Treasury		543	249	522	249	501	249	501	249
0.5	Treasury	Drechtwerk	328	34	307	34	286	34	286	34
0.5	Treasury	Treasury	215	215	215	215	215	215	215	215
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		1.083	2.185	883	1.985	883	1.985	883	1.985
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Apparaatskosten DVO's	1.083	2.185	883	1.985	883	1.985	883	1.985
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen		710	710	710	710				
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	Apparaatskosten DVO's	710	710	710	710				
6.3	Inkomensregelingen		154.946	170.081	152.293	167.326	149.495	164.504	147.634	162.627
6.3	Inkomensregelingen	Inkomensondersteuning	126.846	126.846	124.457	124.457	121.808	121.808	119.945	119.945
6.3	Inkomensregelingen	Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.177	2.177	2.134	2.134	2.131	2.131	2.197	2.197
6.3	Inkomensregelingen	Minimabeleid	9.741	9.741	9.621	9.621	9.498	9.498	9.451	9.451
6.3	Inkomensregelingen	Apparaatskosten	16.181	31.316	16.081	31.114	16.057	31.066	16.041	31.034
6.4	WSW en beschut werk		41.311	47.030	40.435	46.252	39.425	45.343	38.883	44.801
6.4	WSW en beschut werk	Drechtwerk	41.311	47.030	40.435	46.252	39.425	45.343	38.883	44.801
6.5	Arbeidsparticipatie		18.131	27.132	17.995	26.842	17.812	26.644	17.793	26.616
6.5	Arbeidsparticipatie	Minimabeleid	22	22	21	21	22	22	22	22
6.5	Arbeidsparticipatie	Statushouders		66		18				
6.5	Arbeidsparticipatie	Participatie	8.532	9.023	8.456	8.853	8.287	8.626	8.278	8.617
6.5	Arbeidsparticipatie	Apparaatskosten	9.577	18.022	9.517	17.949	9.503	17.996	9.494	17.977
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)		18.584	19.449	18.493	19.352	18.466	19.324	18.432	19.289
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Hulpmiddelen	6.131	6.131	6.080	6.080	6.081	6.081	6.077	6.077

6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Vervoer	11.535	11.535	11.500	11.500	11.474	11.474	11.445	11.445
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Apparaatskosten	918	1.783	913	1.772	911	1.769	910	1.767
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+		2.392		2.392		2.392		2.392	
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Huishoudelijke ondersteuning	2.392		2.392		2.392		2.392	
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)		31.625	34.387	31.903	34.663	32.174	34.933	32.432	35.191
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	Huishoudelijke ondersteuning	31.231	33.623	31.512	33.904	31.783	34.175	32.042	34.434
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	Apparaatskosten	394	764	391	759	391	758	390	757
6.71B	Begeleiding (WMO)		30.497	34.203	30.490	34.172	30.519	34.195	30.547	34.218
6.71B	Begeleiding (WMO)	Begeleiding en kortdurend verblijf	26.561	26.561	26.579	26.579	26.614	26.614	26.645	26.645
6.71B	Begeleiding (WMO)	Apparaatskosten	3.936	7.642	3.911	7.593	3.905	7.581	3.902	7.573
6.71C	Dagbesteding (WMO)		11.510	12.993	11.301	12.773	11.148	12.618	10.996	12.464
6.71C	Dagbesteding (WMO)	Begeleiding en kortdurend verblijf	9.936	9.936	9.736	9.736	9.586	9.586	9.435	9.435
6.71C	Dagbesteding (WMO)	Apparaatskosten	1.574	3.057	1.565	3.037	1.562	3.032	1.561	3.029
6.81A	Beschermd wonen (WMO)		1.475	1.475	1.475	1.475	1.475	1.475	1.475	1.475
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	Apparaatskosten DVO's	1.475	1.475	1.475	1.475	1.475	1.475	1.475	1.475
Totaal alle Taakvelden			351.088	351.088	346.909	346.909	342.400	342.400	340.045	340.045

(bedragen x € 1.000)

5 Vaststelling
Controleverklaring
[Tekst]

Vaststelling
Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur heeft ingestemd met de begroting 2025 op 27 juni 2024.

Het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal:

De secretaris,

De voorzitter,

drs. D.J. van Maanen

drs. P.J. Heijkoop

Algemeen Bestuur

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal op 11 juli 2024.

De secretaris,

De voorzitter,

drs. D.J. van Maanen

drs. P.J. Heijkoop

Bijlagen

Bijlage A Bijdragen per gemeente per Opgave

	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld- Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
bedragen x € 1.000								
Bestaanszekerheid versterken	7.345	74.036	3.721	6.984	10.137	10.653	22.994	135.872
Inkomensondersteuning	6.761	67.428	3.440	6.420	9.228	9.732	21.272	124.281
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	110	1.231	55	120	182	168	312	2.177
Minimabeleid	475	5.377	226	444	727	753	1.411	9.413
Ontwikkelen naar werk	2.151	27.772	186	1.719	2.704	3.442	5.238	43.212
Statushouders	5	27	2	7	8	6	11	66
Participatie	401	5.185	184	382	583	530	1.268	8.533
Drechtwerk	1.745	22.560		1.330	2.113	2.906	3.959	34.613
Zorgen voor ondersteuning	5.053	38.006	4.681	6.557	8.702	8.006	13.731	84.736
Hulpmiddelen	520	2.817	372	456	526	454	986	6.131
Vervoer	516	4.868	422	906	1.285	1.232	1.856	11.085
Huishoudelijke ondersteuning	1.855	13.154	1.565	2.637	3.591	2.745	5.476	31.023
Begeleiding en kortdurend verblijf	2.162	17.167	2.322	2.558	3.300	3.575	5.413	36.497
Bedrijfsvoering	3.331	37.355	2.146	3.617	5.285	5.250	10.139	67.122
Apparaatskosten	3.166	34.477	2.032	3.373	4.982	5.019	9.702	62.752
Apparaatskosten DVO's	166	2.877	114	243	303	231	437	4.370
Totaal	17.880	177.169	10.734	18.877	26.829	27.351	52.102	330.942

Bijlage B Bijdragen per gemeente per taakveld

Dit overzicht wijzigen conform jaarstukken, taakveld en daarbinnen opgave en product

		Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld- Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
bedragen x € 1.000									
0.4	Overhead		152	49		59	42		302
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	135	997	109	203	220	176	346	2.185
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	31	405	5	40	83	55	91	710
6.3	Inkomensregelingen	8.873	91.724	4.548	8.555	12.482	13.121	27.796	167.100
6.4	WSW en beschut werk	1.745	22.560		1.330	2.113	2.906	3.959	34.613
6.5	Arbeidsparticipatie	1.264	15.973	562	1.210	1.852	1.692	4.051	26.603
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.137	8.419	880	1.516	2.002	1.860	3.180	18.995
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	1.900	13.484	1.602	2.698	3.679	2.815	5.608	31.786
6.71B	Begeleiding (WMO)	1.883	16.876	1.800	2.117	2.998	3.279	5.233	34.187
6.71C	Dagbesteding (WMO)	912	5.103	1.179	1.207	1.341	1.406	1.838	12.986
6.81A	Beschermd wonen (WMO)		1.475						1.475
Totaal		17.880	177.169	10.734	18.877	26.829	27.351	52.102	330.942

Bijlage C Meerjarenbijdrage per gemeente

Bijdragen gemeenten <i>Taakveld - Product (Bedragen x 1.000)</i>		Alblasserdam				Dordrecht				Hardinxveld-Giessendam				H.I. Ambacht			
		2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
0.4	Overhead					152	152	152	152	49	49	49	49				
Prod.	Apparaatskosten					152	152	152	152	49	49	49	49				
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	135	124	124	124	997	888	888	888	109	103	103	103	203	193	193	193
Prod.	Apparaatskosten DVO's	135	124	124	124	997	888	888	888	109	103	103	103	203	193	193	193
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	31	31			405	405			5	5			40	40		
Prod.	Apparaatskosten DVO's	31	31			405	405			5	5			40	40		
6.3	Inkomensregelingen	8.873	8.723	8.568	8.464	91.724	90.209	88.664	87.626	4.548	4.485	4.418	4.374	8.555	8.416	8.273	8.175
Prod.	Inkomensondersteuning	6.761	6.628	6.483	6.379	67.428	66.121	64.674	63.645	3.440	3.387	3.325	3.280	6.420	6.300	6.166	6.068
Prod.	Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	110	108	108	111	1.231	1.206	1.205	1.242	55	54	53	55	120	118	118	121
Prod.	Minimabeleid	474	468	461	459	5.367	5.299	5.229	5.202	226	223	220	219	443	436	430	427
Prod.	Apparaatskosten	1.529	1.519	1.517	1.515	17.698	17.583	17.556	17.538	827	821	820	819	1.572	1.562	1.560	1.558
6.4	WSW en beschut werk	1.745	1.794	1.735	1.724	22.560	22.007	21.677	21.210					1.330	1.322	1.305	1.323
Prod.	Drechtwerk	1.745	1.794	1.735	1.724	22.560	22.007	21.677	21.210					1.330	1.322	1.305	1.323
6.5	Arbeidsparticipatie	1.264	1.247	1.243	1.241	15.973	15.817	15.755	15.738	562	556	554	554	1.210	1.192	1.186	1.186
Prod.	Minimabeleid	1	1	1	1	10	10	10	10					1	1	1	1
Prod.	Statushouders	5	1			27	7			2	1			7	2		
Prod.	Participatie	401	392	386	385	5.185	5.092	5.009	5.004	184	181	179	179	382	373	367	367
Prod.	Apparaatskosten	857	853	856	855	10.751	10.708	10.736	10.724	376	374	375	375	820	816	818	818
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.137	1.143	1.154	1.162	8.419	8.348	8.290	8.228	880	881	893	904	1.516	1.517	1.523	1.530
Prod.	Hulpmiddelen	520	527	540	552	2.817	2.786	2.765	2.742	372	387	403	420	456	447	442	436
Prod.	Vervoer	516	515	513	510	4.868	4.833	4.797	4.759	422	408	404	398	906	917	928	941
Prod.	Apparaatskosten	101	101	101	100	734	729	728	727	86	86	86	86	154	153	153	153
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	1.900	1.917	1.935	1.951	13.484	13.461	13.434	13.401	1.602	1.614	1.625	1.636	2.698	2.748	2.798	2.849

Prod. Huishoudelijke ondersteuning	1.855	1.872	1.890	1.906	13.154	13.133	13.107	13.074	1.565	1.577	1.588	1.599	2.637	2.688	2.738	2.789
Prod. Apparaatskosten	45	45	45	45	330	328	327	327	37	37	37	37	61	60	60	60
6.71B Begeleiding (WMO)	1.883	1.864	1.847	1.829	16.876	16.926	16.988	17.047	1.800	1.889	1.983	2.084	2.117	2.087	2.060	2.033
Prod. Begeleiding en kortdurend verblijf	1.443	1.427	1.410	1.393	13.281	13.354	13.422	13.484	1.404	1.495	1.590	1.691	1.623	1.596	1.570	1.543
Prod. Apparaatskosten	440	437	437	436	3.595	3.572	3.566	3.563	396	394	393	393	494	491	490	490
6.71C Dagbesteding (WMO)	912	924	937	949	5.103	4.995	4.916	4.837	1.179	1.159	1.140	1.121	1.207	1.181	1.163	1.144
Prod. Begeleiding en kortdurend verblijf	719	732	745	758	3.886	3.785	3.708	3.631	918	900	881	863	935	911	893	874
Prod. Apparaatskosten	193	192	192	191	1.217	1.210	1.208	1.206	261	259	259	258	272	270	270	270
6.81A Beschermd wonen (WMO)					1.475	1.475	1.475	1.475								
Prod. Apparaatskosten DVO's					1.475	1.475	1.475	1.475								
Totaal	17.880	17.766	17.541	17.444	177.169	174.683	172.240	170.604	10.734	10.742	10.765	10.825	18.877	18.698	18.502	18.432

Bijdragen gemeenten		Papendrecht				Sliedrecht				Zwijndrecht				Totaal			
<i>Taakveld - Product (Bedragen x 1.000)</i>		2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
0.4	Overhead	59	59	59	59	42	42	42	42					302	302	302	302
Prod.	Apparaatskosten	59	59	59	59	42	42	42	42					302	302	302	302
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	220	205	205	205	176	160	160	160	346	311	311	311	2.185	1.985	1.985	1.985
Prod.	Apparaatskosten DVO's	220	205	205	205	176	160	160	160	346	311	311	311	2.185	1.985	1.985	1.985
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	83	83			55	55			91	91			710	710		
Prod.	Apparaatskosten DVO's	83	83			55	55			91	91			710	710		
6.3	Inkomensregelingen	12.482	12.277	12.068	11.930	13.121	12.924	12.721	12.587	27.796	27.310	26.809	26.462	167.100	164.345	161.522	159.617
Prod.	Inkomensondersteuning	9.228	9.052	8.857	8.720	9.732	9.561	9.370	9.236	21.272	20.842	20.368	20.024	124.281	121.892	119.244	117.352
Prod.	Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	182	178	178	183	168	165	165	169	312	306	305	315	2.177	2.134	2.131	2.197
Prod.	Minimabeleid	724	714	704	700	751	743	736	733	1.407	1.388	1.368	1.361	9.391	9.271	9.148	9.101
Prod.	Apparaatskosten	2.348	2.333	2.329	2.327	2.471	2.455	2.451	2.448	4.806	4.775	4.767	4.762	31.250	31.048	30.999	30.967
6.4	WSW en beschut werk	2.113	1.973	1.842	1.790	2.906	2.835	2.790	2.788	3.959	3.885	3.690	3.722	34.613	33.816	33.039	32.557
Prod.	Drechtwerk	2.113	1.973	1.842	1.790	2.906	2.835	2.790	2.788	3.959	3.885	3.690	3.722	34.613	33.816	33.039	32.557

6.5	Arbeidsparticipatie	1.852	1.829	1.821	1.819	1.692	1.671	1.663	1.662	4.051	3.999	3.983	3.977	26.603	26.312	26.204	26.176
Prod.	Minimabeleid	4	3	4	4	3	2	3	3	4	3	4	4	22	21	22	22
Prod.	Statushouders	8	2			6	2			11	3			66	18		
Prod.	Participatie	583	571	561	561	530	518	509	509	1.268	1.236	1.215	1.212	8.533	8.363	8.226	8.217
Prod.	Apparaatskosten	1.258	1.253	1.256	1.255	1.153	1.148	1.151	1.150	2.768	2.757	2.764	2.761	17.982	17.910	17.957	17.937
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.002	1.978	1.969	1.960	1.860	1.839	1.829	1.819	3.180	3.167	3.163	3.157	18.995	18.873	18.820	18.760
Prod.	Hulpmiddelen	526	499	489	478	454	436	427	418	986	998	1.015	1.031	6.131	6.080	6.081	6.077
Prod.	Vervoer	1.285	1.289	1.291	1.293	1.232	1.230	1.229	1.228	1.856	1.833	1.812	1.791	11.085	11.025	10.974	10.920
Prod.	Apparaatskosten	191	190	189	189	174	173	173	173	338	336	336	335	1.779	1.768	1.765	1.763
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	3.679	3.709	3.739	3.767	2.815	2.816	2.817	2.817	5.608	5.696	5.783	5.869	31.786	31.962	32.131	32.290
Prod.	Huishoudelijke ondersteuning	3.591	3.622	3.652	3.680	2.745	2.747	2.748	2.748	5.476	5.565	5.652	5.738	31.023	31.204	31.375	31.534
Prod.	Apparaatskosten	88	87	87	87	70	69	69	69	132	131	131	131	763	758	756	756
6.71B	Begeleiding (WMO)	2.998	2.990	2.985	2.979	3.279	3.205	3.155	3.105	5.233	5.195	5.161	5.126	34.187	34.156	34.179	34.202
Prod.	Begeleiding en kortdurend verblijf	2.300	2.296	2.292	2.287	2.477	2.408	2.359	2.310	4.033	4.003	3.971	3.937	26.561	26.579	26.614	26.645
Prod.	Apparaatskosten	698	694	693	692	802	797	796	795	1.200	1.192	1.190	1.189	7.626	7.577	7.565	7.557
6.71C	Dagbesteding (WMO)	1.341	1.308	1.289	1.269	1.406	1.403	1.400	1.397	1.838	1.796	1.768	1.740	12.986	12.767	12.612	12.458
Prod.	Begeleiding en kortdurend verblijf	1.000	970	951	931	1.098	1.097	1.095	1.092	1.380	1.341	1.313	1.286	9.936	9.736	9.586	9.435
Prod.	Apparaatskosten	341	338	338	338	308	306	305	305	458	455	455	454	3.050	3.031	3.026	3.023
6.81A	Beschermd wonen (WMO)													1.475	1.475	1.475	1.475
Prod.	Apparaatskosten DVO's													1.475	1.475	1.475	1.475
Totaal		26.829	26.411	25.977	25.778	27.351	26.950	26.577	26.376	52.102	51.451	50.667	50.364	330.942	326.702	322.270	319.822

Bijlage D Ramingsuitgangspunten per Opgave

Hoofdpijnen van de uitgangspunten opgenomen in de Uitgangspuntennotitie 2025

De inhoud van de begroting vindt zijn basis in de voor de gemeenschappelijke regeling beschreven taken, door de gemeenteraden vastgestelde verordeningen en de inhoudelijke verbinding van de Drechtsteden via de regionale visie Sociaal domein "Iedereen een zelfstandig en volwaardig bestaan". Deze visie is vertaald naar maatschappelijke opgaven die als structuur voor de begroting dienen.

In de uitgangspuntennotitie zijn de algemene uitgangspunten geformuleerd zoals deze ook in voorgaande jaren zijn toegepast. In de uitwerking van deze uitgangspunten wordt ook getoetst aan de werkelijke en trendmatige ontwikkeling per opgave en per gemeente. Hierdoor wordt een zo reëel mogelijk inschatting gemaakt van de ontwikkeling in de komende jaren.

In de uitgangspuntennotitie zelf zijn de uitgangspunten per opgave opgenomen. In het tabellenboek is de verdere vertaling naar omvang en financiën verder uitgewerkt per gemeente.

In hoofdlijn zijn de algemene uitgangspunten de volgende:

- Alleen autonome ontwikkeling, geen beleidswijzigingen in de begroting
- Voor loon- en prijsontwikkeling op de programmakosten is in het meerjarenperspectief de nullijn gehanteerd dus op het niveau van constanten. Dit komt overeen met de methode die gemeenten hanteren in hun meerjarenbegroting
- Voor de apparaatskosten 2025 is als basis CPB indexering gehanteerd zoals deze is opgenomen in de september circulaire 2023. Voor het jaar 2024 is de nieuwe CAO verwerkt die loopt van 1 januari 2024 t/m 31 maart 2025
- Voor de klantaantallen in de bijstand is als basis de CPB Macro Economische Verkenning 2024 gehanteerd
- Voor het minimabeleid zijn het CPB en de gemeentelijke ontwikkelingen gevolgd
- Voor de zorg is de prognose gebaseerd op de verwachte aantallen voorzieningen
- De omvang en het niveau van de formatie op organisatie niveau is berekend aan de hand van de omvang van de taak en exclusief overhead.
- Drechtwerk is gebaseerd op de begroting 2024/jaarschijf 2025 en is apart zichtbaar in verband met de verrekening van de kosten
- DVO's zijn doorberekend op basis van een kostendekkend tarief en in de begroting zal een overzicht van de DVO's worden opgenomen in de bijlagen
- Ongewijzigde kostenverdeelsleutels zoals opgenomen in de Bijdrageverordening 2023
- Vanwege de statistische ramingsonzekerheid wordt een bandbreedte van min en plus 2% gehanteerd in 2026, 4% in 2027 en 6% in 2028. Voor de bijdragen van gemeenten hanteren we de onderkant van de bandbreedte.

Uitgangspunten per gemeente

In de Uitgangspuntennotitie 2025 met tabellenboek die in het Algemeen bestuur is vastgesteld zijn de uitgangspunten per gemeente en per opgave opgenomen. Deze zijn te vinden op

www.socialedienstrechtsteden.nl/bestuur

Bijlage E Verplichte BBV-beleidsindicatoren

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft verplicht voor om een standaard set van (beleids)indicatoren in de begroting en het jaarverslag op te nemen. Doel hiervan is de begrotingen en jaarstukken inzichtelijker te maken voor bestuurders en een betere onderlinge vergelijkbaarheid mogelijk te maken. De gegevens komen van Waar Staat Je Gemeente (WSJG), peildatum maart 2024: <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording>.

In deze begroting zijn de beleidsindicatoren van het sociaal domein opgenomen.

Indicator	Jaar	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld-Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht
Banen	2022	808,7	798,3	761,0	471,7	748,8	944,8	739,5
Netto arbeidsparticipatie	2023	75,6%	72,0%	77,2%	77,8%	73,9%	75,0%	72,0%
Werkloze jongeren	2022	1 %	2 %	1 %	1 %	1 %	1 %	2 %
Personen met een bijstandsuitkering	2023	278,1	473,0	167,3	205,2	260,6	301,1	391,7
Lopende re-integratievoorzieningen	2023	152,3	241,0	95,2	99,7	130,9	173,1	200,4
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	2022	670	860	660	580	750	970	840

Toelichting op de indicatoren

Banen

Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Netto arbeidsparticipatie

Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.

Werkloze jongeren

Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. De cijfers zijn afkomstig van het CBS.

Personen met een bijstandsuitkering

Een uitkering op grond van de Participatie wet. De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

Lopende re-integratievoorzieningen

Een re-integratievoorziening is een voorziening die door een gemeente wordt ingezet, nadat de gemeente heeft vastgesteld dat een cliënt een belemmering heeft die directe arbeidsinschakeling bemoeilijkt. De voorziening is erop gericht de afstand tot de arbeidsmarkt van een cliënt te verkleinen, waarbij het doel op de lange termijn altijd arbeidsinschakeling is. Het is niet relevant of een voorziening door de gemeente zelf wordt uitgevoerd of dat deze door de gemeente wordt ingekocht.

Cliënten met een maatwerkarrangement WMO

Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

Bijlage F Begrotingssubsidies

In deze bijlage zijn de subsidies opgenomen, die worden verstrekt op basis van de begroting. Dit is één van de juridische grondslagen voor het verstrekken van een subsidie. Er is opgenomen welke organisatie het betreft en welk (maximaal) subsidiebedrag erbij hoort.

De GR Sociaal heeft op dit moment twee begrotingssubsidies. Die worden hieronder benoemd.

- De Stichting Cliëntenraad regio Drechtsteden en de Regionale Adviesraad Wmo Drechtsteden zijn per 1 januari 2024 samengegaan onder de naam Stichting Regionale Adviesraad Sociaal Drechtsteden. Het begrote subsidiebedrag is € 65.000.
- Stichting Urgente Noden (exclusief sociaal leenfonds). Het begrote subsidiebedrag 2025 is € 96.920.